

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Ajándék a hadseregnek

Budapest, augusztus 16.

A holnapi katonai rendeleti közlöny nagy ajándékkal fogja megörvendtetni a hadsereg tisztikarát. Holnap fog megjelenni az a rendelet, mely a tisztek adósságainak konvertálásáról intézkedik s mely véget akar vetni annak a cifra nyomoruságnak, amely szinte közmondásszerűen tapad a tisztí uniformishoz.

Mindenesetre nagy szociális reform ez s a király nyolczvanadik születésnapjának legmaradandóbb emléke lesz. Évtizedeknek tervezgetése s egész generációknak régi vágya megy teljedsébe. A katonatiszti pálya ma már nem az a nobile officium, amely még egy fél évszázaddal ezelőtt is volt. Nagyon nehéz, nagyon rögzös, nagyon felelősséggel teljes s bár a fizetési és az előléptetési viszonyok nagyon kedvezőtlenek, olyan reprezentatív kötelességekkel jár, amelyek a jövedelmekkel éppen nem állanak arányban.

De a katonatisztek fizetésének javítása is, mint minden katonai kérdés, nálunk sokkal nehezebb, mint bárhol a világon. Szerencsétlen közjogi helyzetünk az oka annak, hogy mi a hadseregben ellenségünket látjuk és csakis ellenségünket. Néphadsereg van nálunk, fiaink az általános hadkötelezettség révén tagjai a hadseregnek s mégis a hadsereg egy idegen test az állam élő szer-

vezetében, melyhez minket sem szeretet nem vonz, sem ragaszkodás. Melynek vágyai idegenül hangzanak nekünk, bajai iránt kevés együttérzéssel vagyunk, mert maga a hadsereg az, amely magát idegennek érzi és idegennek is vallja.

Minden más országban, ha a király egy kegyelmi ténye a hadsereg tisztikarának életfeltételét megjavítaná, az egész nemzet osztatlan helyesléssel találkoznék. Csak nálunk ébreszt minden-
kiben keserűséget. Hisz a megélhetés az állam minden polgára számára nagyon nehéz, sőt napról-napra nehezebb lesz. Az adók folyton emelkednek, a drágaság máris horribilis, a kereseti viszonyok mindig rosszabbak és rosszabbak s szöszszerinti értelemben kell venni azt, hogy mindenki arca verejtékével keresi meg a kenyerét. A királynak ez iránt vagy nincs érzéke, vagy nem akarja azt elárulni. A nyolczvanadik születésnapján a polgárság nyomorának, eladósodásának enyhítésére semmi sem történik, de történik a katonatisztek érdekében.

A néptanítók minimális éhbérért kénytelenek a nemzet ifjúságát felnevelni, az állami és törvényhatósági tisztviselők zöme a legnagyobb nyomoruságban van; a mellett az adó is nyomja őket, míg a katonatisztek adómentességét élveznek és mégis a király atyai szíve csakis a katonatiszteken esik meg ezen a nagy napon s csakis az ő sorsuk-

nak könnyítésével akarja az ünnepet emlékezetessé tenni. Ha csakis a katonai alapok használatának fel, ha csakis az Albrecht-alap, a Mária Terézia-rend alapja, akkor a polgárságnak igazán kevés köze volna a dologhoz. Sőt még azzal sem kellene törődni, ha a hadvezetőség a szükséges tökélet, aminé tervezi, egyes nagy pénzintézetektől kölcsönözné a saját garanciája mellett. De azt olvassuk a félhivatalos hírekben, hogy a delegációk áldozatkészségére is appellálni fognak s a delegációktól is kérnek bizonyos összeget a tisztikar adósságainak konvertálására. Ez az, ami ellen már most tiltakozni kell s a tervet már a csirájában megfojtani.

Nem az ellen beszélünk, hogy a tisztikarunk kétségen kívül súlyos anyagi helyzetén segítsenek, de tiltakozunk az ellen, hogy ez a segítő akció az amugy is ezer oldalról kiszipolyozott polgárság zsebére is spekuláljon. Ha a hadvezetőség a tisztikaral jól akar tenni, ne tegye azt úgy, hogy annak a jótéteménynek árát a polgárságnak kelljen megfizetnie. Az az öröm, amit holnap a tisztikar joggal érezni fog, ne okozzon keserűséget a polgárság szívében s ne kelljen holnap minden polgárnak a kezét a zsebében tartania, nehogy onnan megint milliókat vegyenek ki.

Nem állították még eddig össze a magyar polgárság tiszta vagyoni mérlegét, de egyes részletek ebből a szomorú statisztikából már nyilvánosságra ke-

Emberi jogok.

Irtá: Nil.

— Megörültél? Igazán megirtad neki?
— Igazán megirtam, de nem örültem meg, — mondta nyugodtan a fekete ruhás leány, aki előtt a másik fiatal nő izgatottan hadonászott.
— Nem értelek, Mariska, — folytatta egy perccel később és a sötét szemét őszinte csodálkozással emelte a fiatal asszonyra, — te harsogsz a leghevesebben a nők jogáért és engem örültnek mondasz, mikor egyszerűen élek az emberi jogommal...
— Számár vagy, — vágott közbe indultatosan, Mariska. — Itt nem emberi jogokról van szó, hanem arról, hogy félretéve a női büszkeséget, kiszolgáltattad magadat egy férfinak azzal a levéllel. Ha viszonzza a szerelmedet és feleségül vesz, akkor is vesztedre lesz a dolog, — ha pedig nem viszonzza, örökre nevetségessé tettél magadat.
— Nem hiszem, Mariska. Hollódyban én sokkal több finomlelkűséget találtam az érintkezésünk alatt, hogysen föltehetnék róla izléstelenséget. Ha nem szeret, nem fog felelni, megkértem rá a levélben. De viszálni nem fog a bizalommal soha.
Mariska vállat vont.
— Csak higgyed. Részemről: bizalom az ősi erénynek s a férfi öserénye a hiúság. Sokkal inkább, mint az asszonyé. Nem ma, nem

holnap, de az idők folyamán még rá fogsz jönni, hogy súlyosan kempromittáltad magadat ezzel a meggondolatlansággal. A legjobb esetben is ő maga mulat rajtad, ha tudnillik nem kegyeskedik téged viszonzszeretű. De hát mondd, az isten szerelméért, ha már mindenáron magadnak kívántad az aktivitást ebben a dologban, miért nem intéztél el szóval? Miért kellett éppen irtod? Épp úgy megkérdézhetted volna tőle, hogy szeret-e, nálam, vagy másutt, vagy a korzón, vagy színházban. És egy tréfás, pajkos kérdés formájában nem is lett volna annyira veszedelmes és bizarr ez az ügy.

— Csakhogy én nem szándékoztam pajkos tréfával kérdezni és nem akartam triviális, utszéli környezetben megvallani, hogy szeretem.

— No hallod, Erzsi, ha én neked utszéli környezetet vagyok!...

— Ugyan Mariska.

Erzsi türelmetlen mozdulattal tett a kezével. Fölkelt a hintaszékéből s egy párszor végigment a szobán. A széles ablaknál megállott és szórakozottan nézett le a legmás, forgalmas utcára.

— Emberek jönnek-mennek... Idegen a szavuk... — mondta később lassan, elmerülve, inkább magának, mint a vendégének. És az ő szava sokáig, mélyen bentrezeg a szívében... Olyan a beszéde, mint mikor a hold hosszú és fehér ujjáival puhán körülsmogot egy magányos fát...

Mariskát idegessé tette, hogy nem vettek tudomást a jelenlétéről. Gúnyos pátosszal kezdett szavalni.

— Magányos fa vagyok, melyre villám szakad... Hogy van tovább? Ahá!... melyet vihar tördel, de legalább szabad levegővel élhet!... Ne felejtsej el, hogy most szabad levegővel élsz te is, bus, magányos fa, de ha Hollódynek eszébe jut komolyan venni a vallomást, esetleg elfogyhat a szabad levegő s éppen olyan nyomorult rabszolga lesz belőled, mint én vagyok.

A leány vékony szemöldökei oly fájdalmasan rándultak össze, mintha fizikai gyötördést okozna neki a fiatal asszony izléstelenkedése. De az utolsó szavaira futó mosolygás suhant át az arczán.

— Mondd, te szegény, nyomorult rabszolga, hányadik kalapod ez már az idén? — kérdezte szeretetreméltó malicziával. — A vöröshajú Czilka hozományát a te kalapjaidból árulta ki madame Berger.

— Édes fiam, ez a kalap valódi párisi modell és nem a Bergerné tákolmányja, — mondta Mariska sértődötten, aztán hirtelen elnevette magát. — Hát hiszen tulajdonképpen a házasságnak is megvan a maga jó oldala, de te, Erzsi, igazán nem abból a fajtából való vagy, akit nyugodtan lehet egy férfire bízni. Te egészen másként gondolkodol, mint az átlagos asszonyok és ez még nem volna baj, hanem te aztán úgy is beszélsz és úgy is cselekszel, ahogy gondolkodol. Ez a

rültek. A magyar föld jelzőjével az értékének hatvan százaléka erejéig s a közhivatalnokok fizetése részint előlegek, részint foglalatások révén negyven százalék erejéig van megterhelve. És mégis mindaddig ki gondolt komolyan arra, hogy akár a magyar föld, akár a magyar hivatalnoki kar adóssága konvertáltassék? Ki gondolt arra, hogy nyomasztó helyzetéből a magyar közpártosztály kiemeltessék? Történik itt valami komoly dolog abban az irányban, hogy a hivatalnoki kar megélhetési viszonyai javítottassanak? A király nyolczvanadik születésnapján a polgárság csak emlékkeresztet kap, az anyagi jó és anyagi segítség csak a katonai tisztikarnak jut.

Mikor az ország lakossága ilyen ajándékokról hall, nagyokat nyel s elönti a keserűség. És ezt tőle rossz néven sem lehet venni. Mert a polgárságra mindig csak akkor gondolnak, amikor a terheit kell növelni s a nagy dinasztikus ünnepeken a staffazs-szerepre berendelni. De a terített asztalt, amelyen az ő pénzén mások lakmároznak, mindig csak messziről nézheti s neki még a csontok sem jutnak, hogy mint egykor Lázár, legalább azzal vigasztalódhatnék.

Nem az fáj nekünk, hogy a katonai tisztikar jobb anyagi helyzetbe fog kerülni, hisz a sorsa igazán nem irigylésre méltó. De fáj az, hogy nem fog egyúttal jobb anyagi helyzetbe kerülni a polgárság is, amelynek sorsa éppen olyan szomorú s amelynek érdekében mégis nem fog semmi sem történni.

Nagy és ritka ünnep egy király nyolczvanadik születésnapja. Évszázadok mulnak el, míg ilyen ünnep megismétlődik. Épp azért mindenütt a világon ez alkalom volna arra, hogy a nemzet minden rétege, a nép minden osztálya még jobban összeforjjon. Csak nálunk, ahol minden másképp, ahol minden megfordítva történik, kell ennek a szép ünnepnek is még kiáltóbbá

tenni a szakadékot a polgárság és hadsereg közt, mert csakis nálunk fordulhat elő az, hogy ezen a napon a polgárságnak csak hódolni szabad, de a királyi kegy sugarai csakis a hadseregnek esnek.

Budapest, augusztus 16.

A miniszterelnök Budapestén. Gróf Hédeváry Károly miniszterelnök holnap reggel visszaérkezik birtokáról a fővárosba. A miniszterelnök augusztus 18-án, a király születésnapján, *diszkrét ad* a miniszterelnöki palotában.

A horvát helyzet. Horvátországban az egész közvélemény *Tomasics* bán új pártalakításának hatása alatt áll. Tegnap délután két óra hosszat tartó konferencia volt a bán palotájában. A konferenciának, melyen a bánon kívül résztvettek *Pinterovics*, *Neumann* és *Bauer* Antal képviselők, tárgyát az új párt alakítása, szervezése és programjának megállapítása képezte. Alaposan meghánytákvetették a politikai helyzetet is. Két órai tanácskozás után félbeszakították azt, s délután folytatták. Felemlítésre méltó, hogy a délutáni tanácskozáson résztvett *Babits-Gyalszky* képviselő is, aki szintén hajlandó a bán politikáját támogatni. A tanácskozásról érdemleges tudósítást nem adtak ki, de beavatott helyről arról értesülünk, hogy a tanácskozáson megállapították, hogy az új párt megalakulása akadálytalanul halad előre. Vasárnap délután felkereste *Tomasics* bán palotájában *Starcevic* Mile, a róla elnevezett párt vezetője. *Starcevic* másfél órát időzött a bán dolgozó szobájában. Hogy mi volt a tárgya és az eredménye a beszélgetésnek, azt ma hivatalos formában adja közre *Starcevic* estli lapja. A lap megírja, hogy *Starcevic* Mile a következőket közölte a bánal: „Ő és pártja nem hajlandó pártprogramjától eltérni és a Magyarországgal kötött kiegyezésen alapuló politikát támogatni. Ennélfogva *ellenzékbe mennek*.” A horvátországi és szlavóniai szociáldemokrata pártok tegnap Zágrábban nagygyűlést tartottak *Buksok* és *Hents* munkásvezérek vezetésével. A nagygyűlésen, amelyen igen sokan jelentek meg, felolvasták a titkár, a pénztáros és a felügyelő tanács jelentéseit. Az új pártprogramról *Demetrovics* György tartott előadást. A gyűlés elhatározta, hogy a szociáldemokrata párt a jövőben egy polgári párttal sem fog többé együtt politikát csinálni és a legelőbbi választáson minden más párt ellen zászlót bontanak. Harezozni fognak a *Tomasics* bán által inaugurált rendszer ellen.

Szombaton tartja gyűlését a *Frank*-párt, melyen hivatalosan is kimondja, *Keresztényszocialista* párttá való alakulását.

Az új pártalakításra nézve Zágrábból még a következőket jelentik: dr. *Tomasics* horvát bánnak a horvát jogpárttal, különösen ennek szlavón csoportjával folytatott tárgyalásait ma is folytatták, de még nem fejezték be. A tanácskozások valószínűleg reális eredménnyel fognak járni. *Supilo* lapjában *egységes ellenzék* szervezése érdekében fejt ki akcióit. Azt mondja, hogy a bán unionista konzervatív politikájával szemben nagystíli ellenzéknek kell szervezni, amely hasonló akciókat indíthatna, mint a fiumei rezolúció, amely az egész világ figyelmét Horvátországra irányította. Az ellenzék ugyan radikális közjogi álláspontot foglal el, de nem a negáció politikáját követné, hanem reális eszközökkel és reális célokért küzdene és a delegációba nem választana képviselőket, hogy így széles alapot teremtsen az eredményes nemzeti munkának. Ennek az ellenzéknek a *horvátok és szerbek egységének álláspontján* kellene állnia és minden kulturális és szociális kérdésben demokratikus és progresszív eszméket volna hivatva képviselni.

A bródi tiszta jogpárti klub elhatározta, hogy a *Keresztényszocialista* fúzióban nem vesz részt, hanem a *Starcevic*-program alapján továbbra is a pártokon kívül marad.

A kereskedelmi miniszter helyettesítése. Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert távollétében *Kálmán* Gusztáv államtitkár helyettesíti. Fogad minden kedden és pénteken 11-től 12-ig.

A kisgazda-párt gyűlése. Az országgyűlési gazda-párt f. hó 21-én délután három órakor országos gyűlést tart, amelyen a párt vidéki szervezetei is képviseltetni fogják magukat. A gyűlés előkészítési munkálatai nagyban folynak és esütörtökön a párt képviselő tagjai Budapestre fognak érkezni.

Tót nemzetiségi rakonczatlankodás. Szokolczán legutóbb a nemzetiségi jelölttel szemben munkapárti képviselőjelöltet választották meg. Ez indította Szokolca város képviselőtestületét arra, hogy *Czobory* Károly polgármesterrel és a városi tisztikarral szemben *nemzetiségi alapon szervezkedjék*. Az e héten tartott utolsó városi közgyűlés telt volt botrányokkal és mindjárt a közgyűlés megnyitása után a képviselőtestület visszautasította a polgármester indítványát a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére, majd kimondotta, hogy a *közgyűlési jegyzőkönyv ezenfelül tót nyelven vezetessék*. Mikor a polgármester ez indítvány tárgyalását azon az alapon tiltotta meg, mert napirendre nem tűzött, a közgyűlés által választott jegyzőkönyvhitelesítők kijelentették, hogy *ők a hitelesítést megtagadják*.

dolgod is Hollódyval... Ne haragudj, az előbb talán nagyon is goromba voltam, de most se mondhatok rá egyebet, mint hogy kár volt tenned. Meg fogod bánni. Egyetlen férfi sem érdemes rá, hogy miatta elpiruljunk önmagunk előtt.

— Azt hiszed, hogy én pirulni fogok ezért? Nagyon tévedsz, Mariska. Én nem látom át, hogy inkorrekt dolgot cselekedtem volna. Szokatlan, az meg lehet. De Hollódy sem az az ember, aki sablonok szerint él.

— Hollódy... Hollódy egy szemtelen pozór! — fakadt ki a fiatal asszony haragosan. Egy perczig úgy látszott, mintha még akarna valamit mondani, de azután csak egyet rántott a vállán: és a keztyű után nyúlt. — Mennem kell, választmányi ülésünk van, azután a eselédügyi ankét... Látni foglak holnap a Vermesné zsúrján? Akkor talán már megmondhatod a Hollódy választását is.

Erzsinek biberpiros leti az arca. — Gondolod, hogy felelni fog? — kérdezte halkán.

— No hallod, ez csak nem kérdés? Először is igen megfelelő párti vagy, tehát nincs kizárva, hogy komoly szándékokat gerjessz benne a leveled. Másodszor, ha nem gerjessz komoly szándékokat, uriember akkor sem utasít vissza egy fölhívást keringőre... Még hozzá olyan érdekes leányt, mint te vagy!

— Mariska, csak nem hiszed... — kezdte Erzsik elakadó lélegzettel, de a fiatal asszony már nem ért rá meghallgatni, sietősen megcsókolta, fölkapta a ridiküljét és kisurrant

a szobából. Mire a leány egy kicsit összehadta a gondolatait. Mariska asszony már egy feminista értekezleten szónokolt a szerelem evolúziójáról, az ideális jövőendő generáció érdekében a nő szabad választásának jogáról és nagy vehemenciával támadta a társadalmi konvencziók avult és hazug formáit...

Erzsik pedig ott ült a szobájában s a térdén átkulesolt kezére fényes, nagy könyvespek hullottak. Mikor egy-egy ilyen könyvespek megjelent a szemében sötét ragyogással, esodálatos puha báj szépitette meg az arcát. A tisztaságnak, a jóságnak, a finomlelkűségnek az inkarnációja volt ez a könyves, szomorú leányarc.

Hollódy Pálra gondolt és a levelére, amelyben egyszerű, őszinte szavakkal, nemcsak bátorsággal megírta neki, hogy szereti. Elmondta, hogy a nyugodt, baráti érintkezésük-ből nem tudta kiérezni: érdeklődik-e iránta Hollódy mélyebben s az érdeklődés rekonzenves tisztelet-e csupán, vagy — több? Megírta, hogy a saját érzése felől bizonyos és kérte Hollódyt, hogy ne feleljen a levélre, ha enélkül nem lett volna mondani valója az ő számára. Ez esetben a jövőre nézve tartásuk meg a régi elfogulatlanságukat egymás iránt: ígérte, hogy el fogja felejtetni ezt az intermezzót, mert a hűsége kisebb, hogysem egy jó barátot feláldozna neki.

Az egész levél hangja finom, tiszta, meleg és őszinte volt. Nem kellett pirulnia érte

önmaga előtt. És ez az asszony most azt mondja, hogy Hollódy félreérthette volna? Fölhívás keringőre, amit uriember nem utasíthat vissza... így mondta.

Fülgrott a helyéről és megint az ablak elé állott. Nézte az utcát, amelyen tegnap Hollódy Pál kísérté végig. Színházból jöttek a Mariskák zajos társaságával. Ők ketten komolyan, mélyrehatóan beszéltek *Strindberg*-ről, míg amazok léha elmésségek fölött kacagtak. Aztán a kapunál Hollódy sajtálkozó hangon mondta:

— Milyen kár, hogy haza ért! Most már egyedül maradok...

Egész éjjel ennek a pár szóznak a melege simogatta körül. Szeretett volna behatolni a szavak mélyére... De hát volt-e egyáltalában mélységük? Hát ha csak udvarias frázis volt? Ha csak pöz volt? Mariska szemtelen pozórnek nevezte Hollódyt és ő már régen ismerte... Viszont Mariska olyan fölületes az ítékezésében! Az ő terminológiája szerint rögtön hitvány kutya egy férfi, ha elmulasztja a köteles bókákat elkényeztetett szépsége iránt. De miért is árulta el Mariskának a titkát! Nagyon megbánta. Éppen akkor jött hozzá, mikor postára adatta a levelét s az elhatározó lépés izgatott hangulata kényszerítette, hogy mindent elmondjon. Különben is oly természetesen és világosnak látta még akkor a dolgot! Egyenes és büszke jelleméhez egyedül ez a nyílt kérdés illett. A mások eszközt: a flirt és az asszonyi raffinement

Majd az egyik képviselőtestületi tag interpellált, hogy az adókönyveseként ezúttal *túl nyelven állítassanak ki*, mire az elnöklő polgármester kijelentette, hogy az államnyomda kizárólag magyar adókönyveket bocsát ki. A közgyűlés ezután *megtagadta az 1911. évi házipénztári költségvetés tárgyát*. A közgyűlés a legnagyobb rendetlenségben oszlott szét. A polgármester, minthogy politikai okokból akasztották meg a közügyek vezetését, a vármegyei alispán *vizsgálat megindítását kérte*.

A marostordai harctérről.

Budapest, augusztus 16.

A Marosvásárhelyen összeült becsületbiróság lesújtó határozata után Erődy Sándor Budapestre érkezett s arra készült, hogy a miniszterelnök elé terjeszse az állásáról való lemondását. A miniszterelnöknek az előzmények után csak egyetlen teendője lehet: az, hogy ezt a lemondást elfogadja.

A marostordai harctéren dúló küzdelem sok olyan mellékes szempontot és szenvedelmes kitérést dobott fölszínre, mely megzavarja a világosan látó szemmel való döntést. Ezért számos dolgot kell eltolni az előtérből, ami a helyes választást károsan befolyásolná. Az Erődy Sándor lemondását első sorban és mindenekelőtt — még a becsületbirósági döntés után is — csak azért kell elfogadni, amiért le kellett volna mondani az állásáról becsületbirósági döntés nélkül is: azért, hogy Marostorda vármegyében végre helyre álljon a rend és a fegyelem. Erődy tehát nem azért nem maradhat főispán, mert őt gavallér uriember diszkvalifikálta, — bárha kétségtelen, hogy amikor egy ilyen hozzáférhetetlen tisztességű és országos tekintélyű ítélőszék kétségbe vonja valakinek az egyéni integritását, ez is elég ok lehet arra, hogy ez a valaki ne maradjon tovább ilyen exponált vezető pozícióban. A főispán nem egyszerű beamter, a főispán hivatalos funkciója túl terjed a bírószoza küszöbén. A főispán kiinn a vármegye társadalmi életében is reprezentáló méltóság és ebből a szempontból nem közönyös az, hogy ez a társadalom hogyan vélekedik a főispán egyénisége felől. Azonban felejtünk el teljesen azt, ami Erődy lovagias képessége és a becsületbirósági

döntés körül történt. És térjünk vissza az egész kavarodás kiinduló pontjára, oda, hogy Erődy Sándor nem kell Marostorda vármegyének. Nem és nem, még erőszakolva sem, még botrányok árán sem. Ezért kell elfogadni az Erődy Sándor lemondását.

Szóval: a lemondást azért kell elfogadni, amiért a kinevezésnek nem lett volna szabad megtörténnie. A kormány elkövette azt a hibát, hogy erőszakolta ezt a kinevezést, daczára annak, hogy Dévények küldött-ségileg tiltakoztak ellene és eleve figyelmeztették arra, hogy Erődynek tarthatatlan a helyzete Marostorda vármegyében. A kormány ezt nem hitte, forszírozta a dolgot addig, amíg minden kötél szakadt s Erődyt tovább tartani nem lehet. Férfias dolog, hogy ha az ember belátja és reparálja a tévedését: ezt a férfias erényt fogja gyakorolni a kormány akkor, amikor elejti Erődyt.

Az ilyen véres harc, amiben sebeket adnak, amiben halottak maradnak a csatateren, kétségkívül nem esztétikus látvány. Az elhukottól nem lehet megtagadni bizonyos részvétet és sajnálkozást, még akkor sem, hogy ha ő maga idézte fejére a bajt. Ezuttal azonban tartozunk az Erődy ellenfeleinek azzal a konstatálással, hogy önfejű nyakassága miatt Erődy csak önmagára vethet mindent, ami történt. A Marostorda vármegyei ellenzék már akkor, amikor az Erődy kinevezésének híre ment, mindent elkövetett, hogy ez a kinevezés meg ne történjék. És még azután is sokáig nem nyúlt a legvégső eszközökhöz, egyik alkalmat a másik után adta Erődynek arra, hogy tisztességgel visszavonuljon. Erődy volt az, aki nem akarta fölhasználni ezeket a visszavonuló utakat, Erődy volt az, aki olyan göröcsösen ragaszkodott a főispáni székhöz, hogy a felháborított és végsőkig fölingerelt vármegye érdekében le kellett operálni onnan. Hogyha az operáció fájdalommal és vérvesztéssel járt, ez sajnálatos dolog. De Erődy akarta. Igazságos, hogy ne a vármegye, hanem Erődy szenvedjen miatta.

— Képtelenség, hogy féltreírhesse! — mondta hangosan, csaknem kiáltva és visszafordult, mintha valakit keresne, akit meggyőzzön a szavával.

— Képtelenség! — ismételte. — És én vagyok annyira ember, hogy nyíltan beszélhetek az érzéseimről. Ebben rosszat nem találhat senki. És Hollódy lesz az utolsó, aki kinevet, még ha nem szeret is... Ha nem szeret!...

Mintha hirtelen világosság gyult volna ki előtte egy bezárt ablak mögött: úgy világította be a szívét egyszerre ez a föltevés. Ha nem szereti... akkor... akkor nem is szabad tudnia az ő szerelméről... Elviselhetetlen gondolat, hogy szánó pillantással forgatná kezében a levelét. És ha... és ha felene rá, úgy, mint egy keringő-engagement-ra?...

Mind a két kezét a homlokára szorította, aztán végighuzta az égő, tüzes szemén.

— Nem bírom, — mormolta. — Meg kell előzni...

Röpült a tolla a papirosra: sürgőnyt írt Hollódynek. Visszakérte a levelét feibontatlanul.

Mikor a szobaleánya behuzta maga után az előszobá ajtaját, kimerülten roskadt egy székbe.

— Emberi jogom?... — szólott önmagához gunyos, éles, keserű hangon.

Katonatisztek adósságrendezése.

— Uj központi gazdasági alap. —

Budapest, augusztus 16.

A közös hadsereg Rendeleti Közlönyének holnapi száma fogja közzétenni a cs. és kir. hadsereg központi gazdasági alapjának szabályzatát, amelyet a király is jóváhagyott. Ezzel megvalósul a katonatisztek adósságmentesítésére irányuló akció.

A szabályzatból kiténik, hogy figyelembe vették mindazokat a kívánásokat, amelyeket az utóbbi időben a nyilvánosság előtt is hangoztattak. Az új alap a monarchia minden katonatisztjét és katonai hivatalnokát egységes nagy gazdasági szervezetbe foglalja össze, amelynek első feladata, hogy a tisztikar tagjait adósságaiktól mentesítse, helyesebben mondva, ezeket az adósságokat rendezze. Az adósság alól való mentesítés természetesen nem jelentheti azt, hogy a katonatisztek adósságát egyszerűen törlesztik, anélkül, hogy az új központi gazdasági alappal szemben kötelezettségük volna. Az adósságok rendezése csak olyképpen lehetséges, hogy a különböző, gyakran nyomasztó adósságokat egyesítsék oly visszafizetési kötelezettség mellett, amely a fizetésére utalt tiszteknek is lehetővé teszi, hogy kötelezettségeinek eleget tegyen anélkül, hogy az anyagi romlás szélére jusson. Az új szervezetben maga a hadügyi vezetőség lép fel, mint hitelező és minden nyereségről lemond.

A szabályzat a pénzkölesont a legliberalisabb feltételek mellett nyújtja. A kölcsönösszeg után hat százalék kamat lesz fizetendő, a már kiegyenlített tőkerészlet havi levonása mellett anélkül, hogy külön biztosítékot (kezest, zálogot stb.) kellene nyújtani. A visszafizetés legkésőbbben tíz évtől kezdődően eszközölendő. Kivételes esetekben más könnyítések is nyújthatók. A hat százalékos kamat első pillanatra tán kissé magasnak látszik, de figyelembe kell venni, hogy az adóra semmi más kezelési költség nem hárul és hogy a hadügyi vezetőség, tulajdon-pénz híján, kányletlen kamat-teherrel járó idegen pénzt igénybe venni. Egyetlen kivétel, amidőn az adós ötvenötödik életévét már túllépte, amely esetben életbiztosítást követelnek meg biztosítékul, de viszont csak öt százalék a fizetendő kamat. Az esetleges veszteségek fedezésére a kamatjövödelmen kívül a következő alapok állanak a hadügyminisztérium rendelkezésére: a 2,4 millió koronás Albrecht főherceg tiszti alapjának kamatai, amelyeket Frigyes főherceg bocsátott rendelkezésre; a katonai Mária Terézia-rend évi hozzájárulása, továbbá a tagsági díjak; végül a hadügyminisztérium reméli, hogy a delegáció támogatása révén gyarapíthatja az alapot. A tagdíj rendkívül csekély. Különösen figyelemreméltó a hitelnyújtásra, illetve a kölcsönkérvények elbírálására vonatkozó határozmányok. A kölcsönt kérő folyamodványokat ugyanis elbírálás végett nem a főlebbvalóknak, hanem valóban liberális felfogással a bajtársak részéről a maguk köréből választott bizottságnak adják ki. Az anyagi rendezés észszerű módon csakis úgy vihető keresztül, ha az adós minden tartozását teljes összegében bevallja. Ha eltitkolja egyik-másik adósságát — s ezek rendszerint a legveszedelmesebbek — rövid idő múlva az adós ugyanolyan, ha nem rosszabb viszonyok közé jut, mint adósságainak rendezése előtt. Ennek elkerülése végett gondoskodtak akként, hogy az adósságok bevallása bajtárs előtt történjék. A központi gazdasági alap részéről nyújtott hitel tényét a minősítési okmányokba nem vezetik be. Az engedélyezhető hitel maximális összegét úgy szabják meg, hogy a tőkének és a kamatoknak törlesztése havi részletekben legfőlegb tíz év alatt megtörténhessék akként, hogy az adós havi fizetésének egyharmadánál többet ne fizessen vissza. Az alapot első sorban egy a királytól, illetőleg a hadügyminiszter részéről kinevezett igazgatóság kezeli, amelynek élén Glückmann Károly altábornagy áll; segítségére vannak tényleges szolgálatban álló katonatisztek, akik a működésükért semmiféle anyagi javadalmazásban nem részesülnek. A kezelési szolgálatot segédek látják el, akik javarészt tiszték és katonai hivatalnokok leányárváiból kerülnek ki. A felügyeletet a hadügyminisztérium, az alapításban részes intézmények és a tagok képviselőiből álló gondnokság látja el. A főfelügyeletet a hadügyminisztérium végzi. A szükséges előmunkálatok befejezése után a központi gazdasági alap alkalmasint októberben kezdi meg működését.

Budapest, augusztus 16.

A verseczi választás. A Láng Lajos lemondása következtében megüresedett verseczi kerületben ma volt a képviselőválasztás. Karátson Lajos honvédelmi államtitkár nemzeti munkapárti és Hoegn Reinhold német nemzetiségi állottak egymással

ezer apró pókhálósálbilinesét ő stílustalan-nak tartotta magához. És a szerelméről sohasem tudott volna másképp beszélni, csak templomi áhitattal, szentséges komolysággal. De arra nem volt hely és alkalom odakint, az emberek közt, az élet karneválján. Azt csak itt mondhatta el neki, az otthona intím csöndességében, a „mousseline-álmok birodalmában“, ahogy Mariska meg a többi asszonybarátja gunyolta ezt a kis fehér interieurt, melynek egyetlen sötét szízfoltja most az ő fekete rubája... Csak itt mondhatta el, de ide nem akarta hívni Hollódyt addig, míg tisztába nem jön vele. Az a férfi, akinek a belépést ide megengedi, ne csak ebben a fehér szobában legyen társa, hanem a lelkében, az egész életében, mindhaláláig... Nem hívta tehát, hanem írt neki. Itt írt. Oly gyönyörű és finom volt a hangulata, míg a levelét írta, mint egy igazi mousseline-álmom. Hitte. — nem, pozitív bizonyossággal tudta, hogy Hollódy meg fogja érteni. Minden hangulatuk találkozott még addig. A férfi ugyanugy fogta föl egy-egy vers, vagy darab jelentőséget; képből, szoborból ugyanazokat a színeket, vonalakat szerették; a zene egyformán hatott rájuk és sokszor jelentéktelen napi eseményekről ugyanaz volt a véleményük. A szerelméről csak egyszer, nagy általánosságban beszéltek és Erzs különösen nagyrabecsülte Hollódy gondolkodásában azt a tartózkodó előkelőséget, amelyvel ki tudta kerülni, hogy ennél a témánál bankális legyen...

szemben. A választás befejezésekor Karátson Lajos államtitkárnak 1115, a német néppárti dr. Heegn Reinholdnak pedig 765 szavazata volt is így Karátson 350 szavazati többséggel győzött. Karátson Lajos államtitkár a választás folyama alatt báró Bánfalvi Tibor főispán nagygáji birtokán tartózkodott és párthívei száz kocsival vonultak eléje. A mandátum átadása után a megválasztott képviselő tiszteletére a nagyszállóban banket volt.

A Liptószentmiklósi mandátum. A Zsilinszky Mihály lemondásával megüresedett liptószentmiklósi kerületben tót nemzetiségi programmal fellépett Bella Method Máttyás, aki azonban hétfőn visszalépett a jelöltségtől. Visszalépésének érdekeinek a körülményei. A kerületben heves küzdelem folyik már hetek óta. Vasárnap történt aztán, hogy Laoko Miklós vagyoson liptószentmiklósi börgyáros, a tót nemzetiségi pártnak egyik befolyásos tagja Vichodna községbe ment, ahol a csendőrség letartóztatta és a nemzetiségiek szerint inzultálta. Emiatt hétfőn liptószentmiklós polgáraitól egy százötven tagú küldöttség felkereste Kiszely főispánt, akinek dr. Stodola Emil előadván a vichodnai esetet, elégtételt kért a sérelemért. A főispán megígérte az ügy megvizsgálását, a küldöttség azonban nem elégedett meg a főispán nyilatkozatával és megszorozta az utca közönségével, tüntető körmenetben a Fekete Sas-zállóba ment, ahol Bella Máttyás kijelentette, hogy lemond a jelöltségről. A hevenyészett népgyűlés ezt tudomásul vette és egyben elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a miniszterelnökhöz a tapasztalt választási visszaélések orvoslása tárgyában.

Kozma Andor, a nemzeti munkapárt jelöltje ma érkezett Liptószentmiklósról Haydin Imre orsz. képviselő kíséretében programbeszédje megtartására. Ruttkán József Marezell alispán és Stark gyárigazgató vezetésével küldöttség várta. A liptószentmiklósi pályaudvaron Szentiványi pártelnök fogadta a jelöltet, akit a nagy számban összegyűlt közönség lelkes ovációkban részesített. A programbeszédet Kozma Andor délután öt órakor tartotta meg a Royal-zálló nagytermében. Kozma Andor először hosszabb magyar beszédet tartott, aztán tekintettel a nagyszámban megjelent tót választókra, rövid tót beszédet is mondott.

A diszkvalifikált főispán.

— Erödsy lemond állásáról. —

Budapest, augusztus 16.

Erödsy Sándor, Marostorda vármegye diszkvalifikált főispánja ma Budapestre érkezett, hogy a tegnapi becsületbirósági határozat következményeit levonja és lemondjon állásáról. Ez a főispán elhatározása. Kormánypárti körökben azonban igen erős akció indult meg az iránt, hogy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök Erödsy-t a becsületbirósági határozat dacára is megtartsa állásában. Ezek a kormánypárti körök — többnyire a határozat alakításába kapaszkodva — azt híresztelik, hogy a becsületbirósági határozat meg nem állhat, mert Erödsy kifogástalan gentleman, aki csak egy politikai hajszának lett az áldozata. Az Erödsy rehabilitálására megindult akció azonban nem számolt két körülménnyel. Az egyik az, hogy a becsületbirósági határozat, miután azt az összes érdekelt felek már meghozatala előtt magukra nézve feltétlenül érvényűnek jelentették ki, senki részéről meg nem támadható; a másik pedig, hogy gróf Khuen-Héderváry belügyminiszter ezt a határozatot — eltekintve egyéni felfogásának abszolút korrektségétől — Tisza István grófra való tekintetből sem megválthatja.

Ugyanis az Erödsy-ügyben a becsületbiróság elnöke gróf Károlyi Gyula volt, ki első ízben — meglehetősen gróf Tisza Istvánnak. Gróf Tisza István pedig — aki a becsület dolgában sohasem értette a tréfát. — nem volna kapható arra, hogy egy olyan becsületügyi ügyet negligáljon, amelynek hozatalában családjának egyik tagja is résztvett, aki maga is épp oly szigorú felfogású gentleman, akár csak gróf Tisza István. Igen világos tehát, hogy a rehabilitálására irányuló akció itt hajótörést fog szenvedni és Erödsy lemondását illetékes helyen feltétlenül el fogják fogadni. Amivel azonban nemcsak gróf Tisza István családjának tesz a kormány szolgálatát, hanem Marostorda vármegye közönségének is, amely már sóvárogva várja azt a percet,

hogy Erödsy-től és az általa előidézett közigazgatási botrányoktól és erőszakosságoktól végleg megszabadulhasson. Ezek teszik a kormányra nézve parancsoló szükséggá, hogy Erödsy végérvényesen eltávozzon.

Az affér fordulatiról érkezett mai híreink a következők:

Erödsy Budapestben.

Erödsy Sándor főispán tegnap este Marosvásárhelyről egyik segédje: dr. Brada Sándor ügyvéd, továbbá dr. Fekete Andor lapszerkesztő és titkára kíséretében Budapestre utazott. Vele utaztak becsületbirái: gróf Teleki Samu és báró Fejérváry Imre. A vasúti állomáson semmiféle tüntetés nem volt Erödsy mellett.

Erödsy Budapestre érkezése után a belügyminisztériumban aziránt érdeklődött, hogy mikor jön Budapestre gróf Khuen-Héderváry belügyminiszter s mikor értesült, hogy holnap reggel érkezik meg, jelentkezett holnap délelőtt 10 óra kihallgatásra. A miniszterelnök felhivatalos jelentés szerint délután öt órakor fogadja Erödsy-t.

Ezen a kihallgatáson Erödsy beadja főispáni állásáról való lemondását.

Erödsy ma a fővárosban tanácskozást folytatott barátival, melyben a további teendőket beszélte meg, a délután folyamán pedig Fejérváry Géza volt darabotminiszterelnökkel tett látogatást. Azt beszélte, hogy báró Fejérváry Géza beleavatkozni szándékozik Erödsy ügyébe, ami annál inkább valószínű, mert ezideig is ő támogatta Erödsy-t a kormányban, sőt régebben a királynál is interveniált érdekeiben.

Erödsy nyilatkozik.

Erödsy főispán ma így nyilatkozott a becsületbiróság döntéséről:

— Közjogi állásomnál fogva ugyan könnyen elkerülhettem volna, hogy a becsületbiróság döntésének magamat alávessem, de mert a magánembert kezdtek ki bennem, mégis részántam magamat és nem akartam, mint ezt némely képviselő teszi, a mentelmi jog mögé rejtőzni. Könnyen tehettem ezt. Nyugodt lelkiismerettel, mert multamban nincs egyetlenegy olyan dolog, amely miatt bátra, emelt fővel ne jelenhetnék meg az emberek között és mert joggal telettem föl, hogy egy gavallér uri emberekből álló becsületbiróság egyhangulag mondja ki igazamat. Természetes, hogy most már teljes erőmmel azon leszek, hogy azt a sebet, amelyet magánbebecsületem ejteni akartak, reparáljam. Holnap jelentkezem gróf Héderváry Károly miniszterelnökkel és benyújtom állásomról való lemondásomat.

A becsületbiróság határozata ellen Erödsy Sándor megbízottai tudvalevőleg óvást tettek, ezen a ezimen, hogy a tárgyaláson elzárják a védelem attól, hogy a tárgyaláson jelen legyenek, hogy továbbá az okiratok, amelyek az ítélet alapjául szolgálnak és az ellenfél által előadhatók, nem hozhatók Erödsy megbízottainak tudomására s így ezek nem is reflektálhattak ezekre és végül, hogy a beidőzött tanukat nem figyelmeztették arra sem, hogy vállomásukat becsületiszó alatt kell megtenniük. De nem fogadja el a becsületbiróság határozatát Erödsy Sándor főispán sem, aki reverzálást írt alá abban a tudatlan és utasítással, hogy a becsületbiróság a Dévény által emelt nyolcz vádpontra vonatkozólag a segéddek által közösen megalapított három-három kérdésre adja meg válaszát. Miután azonban a külön-külön kérdéseket a becsületbiróság nem fogadta el, dr. Brada Sándor ügyvéd és dr. Vargha Lajos főkapitány új reverzálást adtak, amiről azonban Erödsy Sándor csak tegnap, a becsületbiróság döntése után értesült s így ő maga személyesen nem is adott reverzálást a becsületbiróságnak a csupán egy kérdésre hozandó ítélelhez.

A vádpontok.

I. A Székely Napló augusztus 8-iki számában Dévy interpellációjával kapcsolatban személyi természetű sértések foglaltattak Dévény ellen és ezzel kapcsolatban sérelmesnek tekintik azt, hogy hivatalos lapban történt támadás akkor, mikor egy elintézetlen affér folyamatban volt.

II. Erödsy június hatodikán a közgyűlésen Körösi főszolgabíró felfüggesztésére vonatkozólag adott válaszában azt a valótlán választ adta, mintha a felfüggesztő rendelete a csendőrségi jelentés alapján adta volna ki, holott a jelentés sokkal később keletű, mint a felfüggesztő intézkedés.

III. Kelemen Ernő táblabíróval szemben elintézetlen ügye volna, illetőleg a saját segédeit hamis adatokkal informálva tévuttra vezette, tudniillik azzal, hogy azt mondotta nekik, hogy ő nem bántalmazta és együttléjük éjjeli időben, borozás közben történt.

IV. 1902. november havában a báró Bánffy család tulajdonát képező vadászterületen engedély nélkül vadászott.

V. Erödsy mint elfogadó szerepelt egy 1890. július 26-án kelt 150 forintról szóló váltón, amely dr. Sebestyén Miklós által hamisítottnak lett kijelentve. Ezt a vádat a bírói eljárás is igazolta, amiből nagyon könnyen az a gyanu hármaszhatik Erödsyre, hogy a váltót ő hamisította.

VI. Erödsy a „Szabadság” 1906. május 23-án „Áruló a vármegyeházán” című cikkben foglalt sértő támadásokért elégtételt nem kért.

VII. Erödsy Sándor folyó évi május hónapban néhány postatisztet a távirdataitok megsértésének elkövetésére akart rábírnival azzal, hogy azok a hivatalban az érkező és feladott sürgönyöket vele előzetesen közöljék.

VIII. Erödsy Sándor 1905. június 30-án az ugynevezett vérszerződésben adott becsületiszavát megszegte, amennyiben Vozáry királyi biztostól helyettesítést fogadott el és magának alispáni fizetést utaltatott ki, Vozáryval pedig állandóan érintkezett.

A diszkvalifikálás oka.

E vádpontok közül az utolsó volt az, amely miatt a becsületbiróság Erödsy-t diszkvalifikálta. Ezt az okot mi már tegnapi lapszámunkban közöltük és ma megerősíti ez állításunkat egy felhivatalos jelentés is, mely a következőképen szól:

Magánértesülés szerint a becsületbiróság titkolódásával szemben sikerült megtudni, hogy a diszkvalifikáló ítéletet kizárólag azért hozták, mivel a becsületbirósági tagok többsége inkorrektnek tartotta Erödsynek mint vármegyei főjegyzőnek és alispánhelyettesnek a nemzeti küzdelem alatt tanúsított magatartását.

A vérszerződés három pontot foglal magában. Tudniillik, hogy „addig is, míg a tisztviselői kar a mandátumukat nyújtó törvényhatóságtól utasításokat kap, elhatározzák a tisztviselők, hogy sem adót be nem hajtának, sem ujoncot nem szolgáltattak, sem pedig az esetleg megüresült tisztviselői állást helyettesítés útján el nem fogadják”. Tehát e három pontból ez utóbbi a vád tárgya. Az a kérdés volt eldöntendő, hogy melyik közgyűlési határozat volt az, amely a tisztviselőknek rendelkezéseket adott. A július 17-iki törvényhatósági közgyűlés tartalmazza e tekintetben az első intézkedést, amidőn taxatív meg hagyja a tisztviselőknek, hogy mi legyen a teendőjük a jövőre nézve. Ez a közgyűlési jegyzőkönyv tehát tulajdonképen novációja ennek a vérszerződésnek, mert hiszen e vérszerződés szövege szerint az csupán „addig is” kívánt zsinórmentékül szolgálni, míg a törvényhatóság intézkedik.

Vozáry kir. biztosnak eredetiben fölmutatott rendeletéből kitűnik, hogy Vozáry Erödsy Sándort nem nevezte ki, hanem hivatkozással az 1886. évi XXI. törvényzikk 69. szakaszára. Őt megbízta, hogy az alispáni teendőket végezze. Ezen disztinkció teendő tehát immáron a helyettes alispán és az alispán-helyettes főjegyző között, mert ha az alispáni szék megüresül és oda bárki behelyettesítetik, az helyettes alispán; azonban itt a fenti törvényzikkre történt hivatkozással az állott be, hogy Erödsy alispán-helyettes főjegyző volt, mert e törvényzikk rendelkezése szerint, ha az alispáni állás bármely okból megüresül, ex offo a főjegyző lép be ennek a helyébe; tehát miután az alispáni állás Farkas Albertnek csendőrséggel történt kiemeltetésénél minden intézkedés nélkül át kellett venni az alispáni teendőket. Vagyis: nem volt szükség Vozárynak az átiratára, mert maga a törvény rendelkezik így.

Annak az igazolására, hogy maga a törvényhatóság is ezen a nézeten volt, föl lett mutatva az 1905. december 9-iki közgyűlési határozat, amely a tisztviselőknek meghagyja, hogy a kormány intézkedéseit ne respektálják és csak a karhatalomnak engedelmesskedjenek és egyben hozzáfűzi, hogy ez a rendelkezése azonban az 1886. évi XXI. törvényzikk 69. szakasza szerinti helyettesítést nem érinti. Tehát maga a törvényhatóság vette ki Erödsy-t az általános szabály alól. Tette pedig ezt azért, mert ezzel az alispáni hatalmat a maga részére akarta biztosítani, mert ebben látta az ellentétet a lehetőségének biztosítékát.

Egy csomó eredeti okirattal igazoltatott, hogy Vozáry királyi biztos Erödsy Sándort mindenkor csak alispán-helyettes-főjegyzőnek titulálta s Erödsy is magát mindenkor csak alispán-helyettes-főjegyzőnek írta alá.

A legkétszámű bizonyítékát annak, hogy Erödsy Sándor helyettesítést nem fogadott el, maga gróf Andrássy belügyminiszter szolgáltatotta.

Tudniillik az 1906. április 21-iki közgyűlés *Gál László* főszolgabíráját, aki Vozáry intézkedése folytán a főjegyzői teendőik végzésére a középpontba rendeltetett, hivatalvesztésre ítélte. *Gál László* ez ellen a belügyminiszterhez felebbezéssel állt és gróf Andrássy Gyula a becsületbiróságnak hiteles másolatban fölmutatott határozattal a közgyűlésnek e részét megsemmisítette abból az okból, hogy a főjegyzői állás meg sem lévén üresedve, azt *Gál László* el sem fogadhatta. Maga gróf Andrássy mondotta tehát ki, hogy *Erődsy Sándor* nem hagyta el főjegyzői állását.

Vád volt az is, hogy *Erődsy Vozáryval* érintkezett és fizetést utalványozott, de ezt a két vádat teljességgel megdöntötték. Annak bizonyítására pedig, hogy *Erődsy* nem hódolt be Vozáry királyi biztossáknak, hivatkozás történt arra a közgyűlési határozatra, amely *Erődsy*nek az ellentállás körül kifejtett tevékenységéért *jegyzőkönyvi közzététel* fejezt ki. Hivatkozás történt arra, hogy mikor *Erődsy* a vármegyeházára közgyűlést hívott össze, azt Vozáry a csendőrökkel feloszlatta, mire *Erődsy* jegyzőkönyvbe vette a királyi biztossáknak az erőszakoskodása ellen való tiltakozását. Ugyazintén midőn a közgyűlés napján a vármegyeházára a zászlót kitűzték, Vozáry azt a csendőrökkel bevételti rendelte. *Erődsy* ez intézkedés ellen jegyzőkönyvi tiltakozását fejezte ki. Azonkívül, midőn Vozáry a főispáni iroda kulcsait elkérte a maga részére, *Erődsy* megtagadta és csak amikor a csendőrök erőszak alkalmazását helyezték kilátásba, adta át jegyzőkönyvbe véte ez ellen való tiltakozását. Fölmutatták eredetiben Vozárynak *Erődsy* fejezőbiztos intézett átiratát, amelyben egyszer s mindenkorra kikéri magának, hogy rendelkezéseit bírálathoz tartsa. Fölmutatták végül hitelesített másolatban az *Erődsy* ellen intézett fegyelmi határozatot, amely ifjabb *Ugron Gábor* főispán elnöklés alatt hozott meg, s amelyben igazolást nyert, hogy *Kristóffy József* főispánsággal kinevezte *Erődsy*-t, aki azonban ezt visszautasította.

E nyilatkozatban csak egyetlen kérdésre nincs felelet és az az, hogy miért kapott *Erődsy* a darabont-kormánytól *alispáni fizetést*, ha nem volt alispán?

A visszaküldött ítélet.

Dr. Brada Sándor és *Vargha Lajos* főkapitány *Erődsy Sándor* segédei ma ajánlott levélben küldötték vissza *gróf Károlyi Gyulának* az ítéletet és *Erődsy* részéről egyoldalulag a lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánították az ügyet.

Gróf Teleki Samu és Erődsy.

Az egyik becsületbíró, gróf *Teleki Samu* főrendiházi tag a becsületbirósági ülés után a nyilvánosság számára tüntetőleg kijelentette, hogy *Erődsy*-t a döntés ellenére *jellemes, intakt férfinak tartja*.

E nyilatkozat még mindenestre megerősítésre vár, mert a becsületbiróság ismeretes határozatát gróf *Teleki Samu* is aláírta és ezáltal lovagias köteleességet vállalt arra nézve, hogy ezt az ítéletet bárki részéről jöhető támadás ellen a többi becsületbíróval egyetemlegesen megvédelmezi.

Eltépett okiratok.

Az alatt az idő alatt, amíg tegnap a becsületbiróság tanácskozott, *Maros-Torda* vármegye közigazgatási bizottsága felette érdekes ülést tartott *Boda Jenő*nek, a főjegyzővé helyettesített tb, aljegyzőnek elnöklés alatt. *Boda* a közigazgatási bizottsági ülésen *belügyminiszteri felhatalmazás alapján* foglalta el az elnöki széket.

A közigazgatási bizottság tagjainak erről a felhatalmazásáról nem volt tudomásuk s ennek következtében az ülésen előterjeszteni szándékolt indítványait a szabályrendelet értelmében az ülés megkezdése előtt nem terjeszthették be. *Gál Sándor* országgyűlési képviselő, a képviselőház volt elnöke, ezt a gátló körülményt bejelentette az elnöklő tb, aljegyzőnek, aki azonban a mentseget nem fogadta el és az indítványokat nem engedte előterjeszteni.

Az alispáni jelentés során *Gál Sándor* kérdése kiderült, hogy az augusztus 11-iki rendkívüli közgyűlésen elhatározott panaszt még mindig nem terjesztették fel a közigazgatási bírósághoz.

Urmánczy Nándor orsz. képviselő kérdést intézett az elnöklő tb, aljegyzőhöz aziránt, hogy a *Kálló Ignác* alispán által elkészített és a vármegyei iktatóban szabályszerűen beiktatott *Erődsy*

főispán ügyeire vonatkozó jelentéssel mi történt és miért nem azt terjesztette a bizottság elé az elnöklő tb, aljegyző?

Boda Jenő tb, aljegyző erre kijelentette, hogy ő ezt az alispáni jelentést nem fogadja el, hanem helyett újat készített.

Urmánczy Nándor és *Sárkány Miklós* tisztí főügyész felszólalása után *Boda Jenő* kijelenti, hogy ő a *Kálló Ignác* alispán által beiktatott alispáni jelentést megsemmisítette.

Sárkány Miklós tisztí főügyész indítványára a közigazgatási bizottság *Farkas Albert* és *Schmidt Ferenc* bizottsági tagokat kiküldi, hogy ezek konstatálják, vajjon a szóban forgó alispáni jelentés megvan-e, vagy nincs.

Boda Jenő erre kijelenti, hogy az alispáni jelentést ő sajátkezűleg szétlétte, de letisztázott másolata a jelentésnek megvan. Ezt később odamódosítja, hogy a jelentés letisztázva sincsen meg.

A kiküldött bizottság az ügy megvizsgálása czéljából az iktatóba távozik s mikor visszatér, jelenti, hogy a szóban forgó alispáni jelentés augusztus elsején szabályszerűen be lett iktatva, az iktatóból áttették a levéltárba, ahol letisztázták, de hogy onnan az eredeti példányt és másolatát ki és mikor vitte el, a levéltárban felvilágosítást adni nem tudtak.

Urmánczy Nándor indítványozza, hogy mivel mindkét irat hivatalos okirat, annak elvesznie nem szabad s mivel elveszett, bizassék meg a tisztí főügyész, hogy a *birovarói eljárás Boda Jenő* ellen létesítsék meg. A bizottság ezt az indítványt elfogadja.

Boda Jenő, a közigazgatási bizottsági ülés végén, amely a leirtakon kívül számos érdekes részletben bővelkedett, amelyek élénk világosságot vetnek arra, hogy *Maros-Torda* vármegyében a közigazgatásban teljesen tarthatatlan állapotok vannak, — bejelentette, hogy állásáról az ülést megelőzőleg lemondott.

Mondtaesinált becsületbíró.

Tegnap lap számunkban a *Marosvásárhelyről* érkezett egyoldalu tudósítások nyomán mi is megírtuk, hogy a becsületbiróság egyik tagja *Erődsy* részéről báró *Fejérváry Imre* volt. Ez a híradás azonban nyilvánvaló tévedésen alapult, mert báró *Fejérváry Imre* ma nyilatkozatot tesz közre, amelyben kijelenti, hogy ő az *Erődsy*-ügyben a becsületbiróság tagja nem volt és nem is lehetett, mert ő az adott időben külföldön tartózkodott. A marosvásárhelyi híradás valószínűleg összetévesztette báró *Fejérváry Imrét* *Fejérváry Jenő* beszerce-naszód-vármegyei főispánnal, aki tényleg tagja volt a becsületbiróságnak.

Fehérvári Jenő, Beszerce-naszód vármegye főispánja kijelentette, hogy *Erődsy Sándor* maros-tordai főispán ügyében összeült becsületbiróságban ő és nem *Fejérvári Imre* báró töltötte be a becsületbírói tisztet. A becsületbiróság határozatát egy szótöbbséggel hozta, vagyis ő és *Teleki Samu* gróf *Erődsy*nek a párbajképessége mellett, a másik két becsületbíró az elnökkel a párbajképtelenségre szavazott. Az elnök az *Erődsy* részéről felkért becsületbírák indítványait mindig visszautasította és tény az, hogy a segédek nem nyerhettek betekintést az okmányokba, valamint nem lehettek jelen a tanúk kihallgatásuknál sem.

A becsületügyi eljárás rendje.

Általában azt tartják, hogy az *Erődsy*-ügyben hozott becsületbirósági ítélet igazságtalanság. Igazságtalanság azért, mert *Erődsy* segédei csak egyetlen kérdőpontot terjesztettek a becsületbiróság elé és a becsületbiróság mégis nyolcz kérdőpontra válaszolt. Másrésztől igazságtalanságnak tartják azért, mert a becsületbiróság ítéletét, mely minden indokolás nélkül tételtek közé, *Erődsy* segédei megindokolt nyilatkozatukban nem fogadták el. Sőt akadnak egyesek, akik azt állítják, hogy a becsületbirósági határozat azért igazságtalan, mert *Erődsy* segédei a tárgyalásokon részt nem vettek.

Mindhárom felfovert alapjában megdönti azonban a becsületbiróság eljárásnak párbajképtelenség megállapított tárgyalási rendje. Ez a tárgyalási rend pedig a becsületbirósági tárgyalások előkészítésére és lefolytatására a következő röviden összefoglalt szabályokat tartalmazza:

Becsületbiróság összehívásának helye van, ha a kihívott fél — ez esetben *Deésy* és *Bethlen* gróf — segédei a lovagias elégtételadást becsületbiróság döntésétől kívánják függővé tenni. A becsületbíró-

ság összehívása előtt a kihívó fél segédei — saját felük érdekében — sohasem szoktak elzárkózni, noha ilyen eljárásnak nem kötelesek felüket alávetni. Felük elégtételvévesi és adási képességét saját személyükkel fedezhetik és ebből annyi lovagias ügyet csinálhatnak, amennyi csak nekik tetszik.

De ha belementek a becsületbiróság összehívásába, úgy az csak egy módon történhetik. Mindkét fél segédei *jegyzőkönyvileg megállapodnak* abban, hogy a kihívó fél egyéni korrektségének megállapítására nézve becsületbiróságot hívnak össze. *Becsületszóra* kötelezik magukat, hogy az összehívandó becsületbiróság ítéletének magukat feltétlenül alávetik.

Ez a jegyzőkönyvi nyilatkozat kerül azután a felek részéről bejelentett 2—2 tagu becsületbiróság elé, amely ötödiknek saját maga választja meg elnökét. Igen világos, hogy ez a bíróság csak az esetben ül össze, ha a felek és segédek tényleg és írásban becsületszóra kötelezik magukat arra, hogy határozatának magukat alávetik. Ily jegyzőkönyvi klauzula hiányában egyetlen becsületbiróság sem fog összeülni, mert a kifogásolható és a felek részéről megtámadható ítéletnek semmi értelme sem volna. A becsületbiróság ítélete tehát megdönthetetlen. A felek *önként* mentek abba bele és kötelezték magukat, hogy magukra nézve ezt az ítéletet feltétlenül *érvényűnek fogadják el*. Ezzel tehát szó nem férhet.

A becsületbiróság elé mindössze két kérdőpont kerülhet. Ez is a segédek által felvett jegyzőkönyvbe van foglalva. A kérdőpontok a következők:

1. Adhat és vehet-e lovagias elégtételt egyáltalában a kihívó fél (ez esetben *Erődsy*)?
2. Tartozik-e a jelen esetben a kihívott fél (ez esetben *Deésy* és gróf *Bethlen*) a kihívónak lovagias elégtételt adni?

Érdemi kérdések a jegyzőkönyvben nem szerepeltek meg a segédek részéről. A kihívó fél lovagias elégtételadási és vevési képessége ellen bármi felhozható a becsületbirósági tárgyaláson, amelyen mindkét fél segédei állandóan jelen vannak. A kihívott fél segédei képviselik a vádat, a kihívó fél segédei a védelmet. Ezen a tárgyaláson az összes tanúk kihallgatandók. Ha nem volnának kéznél, úgy a tárgyalás — érdemleges kérdésben — addig felfüggesztendő. A segédek tartoznak gondoskodni arról, hogy úgy a tanúk, mint maguk a felek állandóan a becsületbiróság rendelkezésére álljanak.

Csak így hozható meg azután a kihallgatások befejeztével a határozat, amelynek hozatalában a két fél segédei részt nem vehetnek.

Ebből tehát napnál világosabban megállapítható, hogy a becsületbiróságon a meghozott határozat után senkinek sem lehet reklamálni valójá. A felek *önként* vetették magukat alá határozatának s így a határozat érvénye sem részükről, sem segédek részéről meg nem támadható.

A becsületbiróság határozatát indokolni nem tartozik. Ő a becsületügyekben a feltétlenül szuverén hatalom, amelyet, ha meg is támadnak határozatáért, a támadás mindig azokra hull vissza, akik támadnak. Mert az összes érdekelt becsületszóval kötelezték magukat arra, hogy határozatát feltétlenül érvényűnek ismerik el és ez a becsületbirósági intézmény egyedüli és legfőbb szankciója.

KÖZIGAZGATÁS.

Főispánbeiktatás Nyiregyházán. Ma iktatták be hivatalába gróf *Vay Tibor* szabocsi főispánt. A város erre az alkalomra lobogódiszt öltött, az állomásnál díszkőput állítottak fel és nagyobb lovasbandérium várakozott, hogy a főispánt a városba vezesse. A pályaudvaron *Majersky Béla*, a város polgármestere üdvözölte a főispánt. Hosszu, mintegy 120 kocsiból álló menetben indult el a főispán és kísérete a vármegyeházára, ahol a megyei tisztviselői kar nevében *Sipos Béla* megyei főjegyző mondott beszédet. A beiktató közgyűlésen az ellenzék is megjelent, többek közt *Mesko László* és *Mezőssy Béla* volt államtitkárok. Ott voltak *Vadász Lipót*, *Lipthay Béla* és *Jármay István* orsz. képviselők, továbbá gróf *Vay Adám*, báró *Podmaniczky Géza*, *Kállay András* volt főispán és még

sokan. A beiktató közgyűlést *Mikes Dezső* alispán nyitotta meg, aki hosszabb beszédben üdvözölte a főispánt, biztosítván őt arról, hogy a vármegye tisztviselői alkotmányos törekvéseiben mindenkor támogatni fogják. A főispán az üdvözlő beszédre nagy tetszéssel fogadott választ mondott, amelyben kifejtette, hogy ő politikai pártállásra való tekintet nélkül barátja akar lenni mindenkinek, szíven fogja viselni a vármegye érdekeit és a tisztviselők érdekeit is. Ezután még a vármegye törvényhatósági bizottsága nevében *Megyeri Géza* nyug. kúriai bíró üdvözölte az új főispánt. A közgyűlés után az új főispán különböző küldöttségeket fogadott.

Pest vármegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt gróf *Ráday Gedeon* elnöklésével ülést tartott. Elsőnek *Agorasztó Tivadar* főjegyző terjesztette elő az 1910. év első feléről szóló jelentését, amelyben kiterjeszkedett a közigazgatás egyes ágaiban történt fontosabb eseményekre és felsorolta azokat a hiányokat, amelyek a közigazgatás érdekében orvoslandók volnának. Utána *Petri Mór* kir. tanácsos, tanfelügyelő mutatta be havi jelentését a múlt hónap folyamán kifejtett működéséről. Előterjesztésére a közigazgatási bizottság felterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz a kartali r. kath. iskolánál a harmadik és negyedik, a Valkói r. kath. iskolánál az ötödik, a Vecsési r. kath. iskolánál a második, harmadik és negyedik és a Turai r. kath. iskolánál a hetedik és nyolcadik tanítói állással való fejlesztéshez nyújtandó állami segély iránt. Több tanítói javadalmazást és menedékházi költségvetést hagyott jóvá a bizottság és megállapította a tahitótfalu r. kath. iskola fenntartási kötelezettségét. Jelentette végül a tanfelügyelő, hogy a most alakult Pestújhely községben egyelőre tíz tanerővel új állami iskola nyílik meg. Ezután a pénzügyigazgató terjesztette elő jelentését, amely szerint egyenes adóban a múlt hónapban befolyt 430.177 korona 37 fillér, ami a múlt év ugyanezen havá értelményéhez képest 3901 korona 76 fillér emelkedést mutat. Ez év január elsejétől a múlt hónap végéig befolyt 2.419.028 korona 24 fillér, 1.586.533 korona 84 fillérrel kevesebb, mint a múlt év megfelelő szakában. Néhány apróbb jelentés elintézése után az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A nagyvezér Aehrenthalnál. Marienbadból jelentik: Gróf *Aehrenthal* külügyminiszter ma hosszabb sétakocsizást tett *Hakki Pascha* török nagyvezérrel, aki holnap Karlsbadba utazik, míg a külügyminiszter Bécsbe utazik. A török pénzügyminiszter ma délután meglátogatta *Hakki pasát* és este elutazott.

Alapítvány Edvárd király tiszteletére. Sir *Ernst Cassel* Edvárd király emlékeztetőre és a német császár iránti hódolatának kifejezésére egyelőre negyvenmillió alapítványt tett. Az alapítványnak, melynek az angol és német uralkodói párok a védői, az a célja, hogy Németország területén időző angol és Anglia területén időző német polgárok, amennyiben inséggel kellene küzdeniök, segítszék, tehát angol-német jellege van.

Falliéres Svájcban. Falliéres, a francia köztársaság elnöke, tegnap délután 4 órakor Neuchâtelben át *Pichon* külügyminiszter kíséretében Bernbe érkezett. Amikor az elnök vonata a pályaudvarra berobogott, ágyulók dördültek el és a zenekar a „Marseillaise”-t játszotta. Fogadtatására a pályaudvaron megjelent *Comesse*, a svájci szövetség tanácselnöke, azonkívül *Moser* dr., Bern város kormányának elnöke, és *Steiger*, Bern város polgármestere, azonkívül az egész diplomáciai kar és sok katonatiszt. Utközben óriási közönség állt sorfalat, amelyik lelkesen üdvözölte a francia elnököt, ugyancsak *Pichon* is. Este a diplomáciai testületet fogadta Falliéres a francia követség épületében, majd utána a szövetség tanács bankettjén vett részt.

A banketten az első felköszöntőt *Comesse* elnök mondta. *Comesse* felköszöntőjét azzal kezdte, hogy Falliéres látogatásában annak a szimpátiának a megnyilvánulását látta, amely Franciaország és Svájc között fennáll. *Comesse* elnök toasztjára válaszul, *Falliéres* elnök elsősorban köszönetet mondott azért a szívélyes fogadtatásért, amelyben részesítették. Azután kifejtette, hogy nem ok nélkül mondják Svájcot és Franciaországot testvértársaságnak. Egyetlen egy ország sem nyújt

nagyobb előnyöket az igazság és szabadság utáni törekvésért folytatott évszázad törekvéseknek és az ezeneken épülő civilizációnak, mint Svájc. Végül *Comesse* elnök egészségre és a köztársaság javára üritette poharát.

Este 11 órakor Falliéres elnök a francia követségre hajtatott, ahol elutazásáig maradt.

Genfben letartóztattak egy *Sinner* nevű anarchistát, mert egy anarchista lapban ama reménynek adott kifejezést, hogy akadni fog Tellnek egy olyan fia, aki vállalkozik arra, hogy Falliéres elnököt meggyilkolja.

Angol küldöttek Romániában. Bukarestből jelentik: Az angol király trónralépését bejelentő küldöttség augusztus tizenhetedikén Szimajába érkezik. A küldöttség tiszteletére udvari díszből lesz és a királyi kastély teraszán gardenpartyt és zene-estélyt rendeznek.

Figyelmeztetés Bulgáriának. Anglia, Franciaország és Oroszország szófiai képviselői értesítést adtak a bolgár kormánynak, hogy ne számítson a hatalmak intervenciójára a macedóniai bolgárok lefegyverzése ügyében, sőt jól teszi Bulgária, ha iparkodik közvetlenül békés meggyőzésre jutni Törökországgal. Ugy látszik, hogy Bulgária megfogadta a tanácsot és egyenesen Törökországgal lépett érintkezésbe.

A spanyol kulturharc. Egy újságírónak alkalma volt több vezető karlista férfival beszélni San-Sebastianban. Az egyik vezér így nyilatkozott:

— A karlisták kitűnően vannak szervezve és csak egy intézés kell nekik, hogy fegyvert fogjanak. A dinasztia ellen nem szívnak lázadást. Fel vannak mindannyian fegyverkezve és készen vannak a támadásra. Egy hét leforgása alatt fegyverbe tudnak állítani 10.000 embert. A karlisták azonban tudatában vannak annak, hogy a polgárháború szinte elviselhetetlen nagy rázkódtatásokkal járna az országra nézve és éppen ezért nem is fogják sohasem kitenni Spanyolországot egy ilyen háború borzalmainak. A dinasztia kérdését ők csak másodrangú kérdésnek tekintik, az első feladatuknak a vallásszabadság biztosítását vallják.

Párisi jelentések szerint diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Spanyolország és a Vatikán között meggyőzés készül. A tárgyalásoknak Canalejas miniszterelnök és a madridi nuncius között az lett az eredményük, hogy a kompromisszum létrejövetele már majdnem biztos.

Canalejas miniszterelnök szeptember közepén utazást fog tenni Franciaországban, Angliában és Belgiumban. A miniszterelnök *Briand* miniszterelnökkel akar tanácskozni és ellátogat a brüsszeli kiállításra.

Újabb londoni jelentések szerint *Alfonzó* király nem utazott vissza Spanyolországba és a királyné is Londonban maradt. A király vasárnap éjjel egy órakor nagy ködben Doverből Ostendébe utazott hajón. ott találkozott *Izabella* főhercegnővel, aki a királynak nagynője, Ostendéből Brüggebe ment, este pedig visszatért Ostendébe.

Nikita jubileuma. Nikita fejedelem tegnap délután a török misszió vezetőjét, *Hilmi* basát mindjárt megérkezése után a hadügyminisztériumban meglátogatta és mintegy husz percig maradt nála. Ma délután a török misszió tiszteletére díszelő volt. *Miklós* fejedelem a Danilo-rend nagykordonját adományozta *Hilmi* basának. A török követ és a követség tagjai, valamint az ideérkezett török tisztek rangjuk szerint kitüntetést kaptak.

A misszió tiszteletére tegnap adott díszében *Miklós* fejedelem pohárköszöntőt mondott és a többi között a következőket fejtette ki:

— Amidőn ő felsége a szultán önököt megbizta, hogy idejőjenek és uralkodói jubileumom alkalmából szerenese kívánatait tolmácsolják, ő felsége kiváló rokonszenvének és jóakaró barátságának bizonyítékát akarja nyújtani. Ki sem mondhatom, mennyire megaláz és mily nagyfokú öröm és hála tölti el szívemet fenkölt uralkodójuk iránt. Legyenek kegyesek dicő uralkodójuknál tolmácsolni a megingathatlan barátság esodálát és tisztelet érzelmeit, melyekkel ő felsége iránt viseltetem. Legyenek kegyesek neki megmondani, hogy nagy öröklődéssel és élénk örömmel kísértem a birodalmában végbement legutóbbi fejleményeket és azok sikere iránt mindenkor a legmelegebb óhajokat

tápláltam, mert mint benső megelégedéssel látom, Törökországot a haladás útjára vitték, amely szép jövőjét biztosítja. Fenséged — mondá a fejedelem *Hilmi* basához fordulva — aki a szultán ő felsége országának ujjszületésénél oly nagy szerepet játszott, a legalkalmasabb arra, hogy ő felsége a szultánnak üzenetemet tolmácsolja. Attól a szilárd óhajtól áthatva, hogy a barátságot, amely oly szerenesezen fűz fenkölt uralkodójukhoz, értékes zálogként őrizhetem, emelem poharamat a szultán ő felségének egészségre és boldogságára, valamint népeinek fejlődésére és virágzására.

Ferdinánd bolgár király pénteken Fiuméba érkezik, ahonnan hajón *Antivariba* utazik, ahol részt vesz *Miklós* fejedelem jubileuma alkalmából rendezendő ünnepélyeken.

Az angol Dreadnoughtok ágyúi. Az angol admirálisnak sokáig féltve őrzött titka került most nyilvánosságra. Kiderült ugyanis, hogy a nemrég vízrebocsátott *Lion* nevű Invisible-típusú hadihajó s a nemsokára elkészülő *Orion* nevű Dreadnought-hajó oly ágyúkkal vannak felszerelve, amelyeknek méretei és romboló hatása minden más eddig ismert ágyút messze felülmúlnak.

A meggyilkolt bandavezér. Belgrádban tegnap a nagy színház-téren a *Narodna Obrana* (Nemzeti Védelem) által egybehívott, tömegesen látogatott népgyűlés volt, amely a *Prilep* közeléltén meggyilkolt *Szokolovics* *Gligor* szerb vojvodáért való gyásztüntetést fejlődött ki és tiltakozó célja volt a szerb népnek Macedóniában és O-Szerbiában való állandó üldözése ellen. A *Mihály-emlékszóborról* fekete zászlók lengedeztek. A résztvevők hajdon fővel hallgatták meg az egyetlen szónok, *Rafailovics* nacionalista szkupstinaei képviselő beszédét, aki dicsőítette *Szokolovics* macedóniai szerbek védelme és a szerb egyház védelme érdekében kifejtett működését és az ottani szerbeket felszólította, hogy halálát bosszulják meg. *Rafailovics* beszéde után a tömeg nyugodtan szétoszlott.

A krétai jelölések. Az angol, orosz és francia ügyvivők figyelmeztették a görög kormányt a krétai jelölések veszedelmes voltára. A kormány azt válaszolta, hogy ez az ügy kívül esik a hatáskörén, mindazáltal megígérte, hogy a nagyhatalmak amaz álláspontja mellett fogja magát exponálni, amely szerint a krétai jelölések visszavonandók.

EGYHÁZAK.

— (A szlavóniai magyarok temploma.) Megható és szép ünnepe volt vasárnap a vukovári magyarságnak. A református magyarság avatta föl új templomát *Baksay* Sándor püspök jelenlétében, amely ünnepen valláskülönbség nélkül részt vett az egész szlavóniai magyar társadalom. Jelen voltak: *Cseh* *Ervin* volt horvát miniszter, *Hidvéghéthy* *Imre* nyugalmazott főispán, *Grubu* *Szvetozár* alispán, *Hoi* *György* pénzügyigazgató, dr. *Palacsok* *Iván* országgyűlési képviselő, *Zsazsinecz* *Nikola* főszolgabíró és *Kilicsics* *Mátyás* polgármester. A püspököt és kíséretét a barovói állomáson a Szerénység és Vukovár előkelőségeinek tekintélyes küldöttsége fogadta, *Zsazsinecz* *Nikola* a város, *Vásárhelyi* *Pál* református lelkész pedig a egyház nevében üdvözölte meleg szavakkal az ősz püspököt. A templom előtt nagy közönség várta a püspököt, akit *Vásárhelyi* lelkész üdvözölt, azután átadta a templom kulcsát *Szabó* esperesnek, aki megnyitotta a templom ajtaját. Elsőnek *Baksay* Sándor püspök lépett a szószékre s szép imádságban kérte Isten áldását. Azután *Darabos* *Lajos* lődmezővásárhelyi kántor énekelt, majd *Vásárhelyi* *Pál*, az új gyülekezet lelkéze mondott prédikációt. Az istentisztelet után kétszáz terítékű ebéd volt, amelyen *Baksay* Sándor püspök a királyra, *Kelecsényi* *Zádor* a horvát-magyar barátságára, *Tomasics* *Miklós* Lervát bárra és *Adamovics* főispánra, *Adamovics* főispán *Baksay* püspökre, *Vásárhelyi* lelkész pedig az egybegyűlt vendégekre mondott felköszöntőt.

— (Német katolikusok nagygyűlése.) A vasárnap Augsburgban tartandó 57-ik német katolikus nagygyűlés előkészítő munkálatai már teljesen véget értek. A nagygyűlést rendező bizottságok egyesült ülést tartottak, melyen beszámoltak eddigi munkásságukról. Szónokoknak a német katolikusok legjelesebbjeit sikerült meggyerni. A nagygyűlés nagyon népesnek ígérkezik. A nagyforgalom lebonyolítására Németország minden fő-

szébből a rendes vonatokon kívül még 25 különvonat érkezik Augsburgba. A vasárnapi felvonulásban 600 egyesület képviselőjében 520 zászló alatt 54 zenekarral 26.000 férfi fog felvonulni. A német negygyűlésre az idén is sokan mennek ki a magyar katolikus közéletben szereplők közül.

A brüsszeli világkiállítás katasztrófája.

— Ujabb részletek. —

Budapest, augusztus 16.

Az első rémület percei elmúltak. Ma már objektívebben tárulnak elénk a részletek és ezek teljes egészükben megerősítik tegnapi híradásunkat. A mai jelentések természetesen kicsinyíteni szeretnék a tüzpusztítás nagyságát, ez azonban nem igen sikerül az illetékeknek. A mai hivatalos jelentések szerint ugyanis a nagy terjedelmű kiállításnak *csupán* a belga és az angol osztagjai, valamint a francia kiállítás egy része pusztultak el. Ez a kijelentés, így messziről, természetesen ogybá tűnhet, mintha a kiállításnak tényleg „csupán” a kisebb része pusztult volna el. Mi azonban rámutattunk már arra, hogy ez a kisebbik rész — a nagyobbik. Ugy értékben, mint méretükben. A kárbecslések szerint a veszteséget ma is 500 millió koronára taksálják, amiből világosan láthatjuk, hogy mit jelent ez a kisebbik rész.

Idehaza most sokan gondolnak arra, hogy mi lett volna, ha véletlenül Magyarország is kiállít Brüsszelben és — leégtünk volna? Hogyan hevertük volna ki ezt a súlyos veszteséget? Most sokan örülnek, hogy erre nem kerülhetett a sor. Ezzel a gondolattal kapcsolatban azonban felvetődik most az a kérdés is, hogy vajjon, miért nem állított ki Magyarország is a belgák világkiállításán? A sok találgatással szemben a legautentikusabb értesítéseink alapján a következőkben adhatjuk elő a dolog praehistorikumát:

— A belga kormány annak idején hivatalosan fordult Kossuth Ferenczhez, akkori kereskedelmi miniszterhez, felszólítva őt, hogy Magyarország is vegyen részt a brüsszeli nemzetközi kiállításán. A kereskedelmi minisztérium erre árt a külügyminiszterhez, hogy mi a véleménye a belgák kiállításáról? Aehrenthal ekkor a leghatározottabban kijelentette, hogy Ausztria hivatalosan nem vesz részt a kiállításán, mert nem tartja rentábilisnak és mert az osztrák nagyiparosok és kereskedők is idegenkednek tőle. Ez a felfogás, régi tapasztalatok alapján, a magyar felfogással is egyezett, mire mi nyugodtan elejtettük a kiállításán való részvétel tervét.

Igen, ám, de közben Ausztria csendben és titokban mégis készült a kiállításra és a legnagyobb meglepetésünkre az utolsó pillanatban már egy kész, odahaza megrendezett kiállítást küldött a belga fővárosba. Igaz, hogy ez a kiállítás nem sok dícsőséget hozott társországunknak, mely Peru, Chile és Algír mögött utolsó helyen van képviselve, Magyarországgal szemben azonban ismét perfidül jártak el. Mert, ha egyéb érdeke nem is volna Magyarországnak, hogy részt vegyen a brüsszeli kiállításán, mint hogy Ausztria mellett *önállóan* kiállítson. — Ausztria éppen ezt akarta elintézni előlünk. És ebben volt segítségükre a külügyminiszter, aki történetesen a magyar érdekeknek is képviselője odakünn. Így aztán megtörtént az, ami bizonyára ezéjja volt Ausztriának, hogy az az egy-két magyar kiállító, aki mégis részt akart venni a brüsszeli kiállításán, az osztrák pavillonban volt kénytelen elfogadni a neki készséggel felajánlott helyet. Valahol egy óriási tábla alatt, ahol ékes betűkkel áll: *Autriche*. Ki is tüzetek egy piros-fehérvörös zászlót, amelynek árnyékában szerényen húzódik meg két szál magyar zász a *Zsolnay-féle* majolika-gyár (Fünfkirchen—Pécs) és egy *Kohn* nevű műtöve. Így sikerült megint Ausztriának a maga fenhatósága alatt bemutatni egy darab Magyarországot, bizonyára felhasználva ezt az ol-

kalmat is arra, hogy függetlenségünket a hiszékeny külföld előtt eldisputálja tőlünk.

Az „Egyetértés” munkatársa megkérdezte ma Szerényi Józseftől, a volt kormány kereskedelmi államtitkárjától, hogy a koalíciós kormány miért mondott le Magyarországnak a brüsszeli világkiállításán való részvételéről?

— Brüsszelben minden tíz esztendőben rendeznek kiállítást. Magyarországnak pedig éppenséggel nem ipari érdeke, hogy tíz esztendőnként felvonuljon a belga fővárosban. Eddig mindegyik kiállításán részt vettünk, de sok anyagi, sőt erkölcsi hasznunk sem volt a hozott áldozatokból. A tapasztalat alapján tehát, nem volt szándékunkban az idén, hogy a belgák kiállításán részt vegyünk. Jövőre amugy is két olasz kiállításán képviselteti magát Magyarország; csak elforgácsoltuk volna a magyar erőt, ha Brüsszelbe is elmegyünk. A magyar ipar-dusztria nem bír el annyit.

Ausztriának ugyanaz volt a nézete, de aztán mégis kiállított, csak hogy letromfolja Magyarországot. A külügyminiszter sakkhuzása azonban nem sok babért szerzett az osztrákoknak.

A mai híradások arról beszélnek, hogy a nemzetközi biztosítási piacot nagy pénzügyi katasztrófa fenyegeti a brüsszeli veszteségek nyomán. Ebben a kérdésben munkatársunk kérdést intézett Balaban Adolffhoz, az *Első Magyar Általános Biztosító Intézet Igazgatójához*, aki a következő megnyugtató választ adta:

— Azt hiszem a biztosító-intézeteket fenyegető katasztrófákról szóló hírek túlzottak. A brüsszeli kiállításán nem kötöttek köpontosított biztosításokat, mint nálunk az ezredéves kiállításán, a veszteség tehát csak részleges lehet, a rizikó eloszlik. A legerősebben talán a német biztosítók voltak angazsálva, de csak Németországgal szemben. A német kiállítás pedig, úgy tudom, nem égett le. Ők tehát mit sem veszítettek. Az angolok s a francziák viszont oly nagy tömegekben kötötték a biztosításokat, hogy egyre egyre igazán nem jut annyi, amiből katasztrófa lehetne. De mindentől eltekintve, a viszontbiztosítások jórészt fedezik a veszteségeket.

A brüsszeli kiállítás égéséről egyébként ma még a következő jelentéseket kaptuk:

Mekkora a kár?

Most már megállapítható, hogy több nemzet pavillonja ép maradt, vagy csak kevésbé rongálódott meg; így Németország, Hollandia és Spanyolország kiállításai. Az olasz pavillon kiállításának kára sem lehet jelentékeny. Kanada, Brazília, a francia gyarmatok és sok más állam pavillonjai, valamint a gépcarnok is teljesen sértetlen maradt. *A kiállítás főhomlokata azonban teljesen elpusztult. A főépület kupolája, amely cementből készült, beomlott. A francia kiállításban egyedül tizenhét millió frank értékű gyémánt volt kiállítva. A drágakövek egy részét sikerült megmenteni. Amikor legnagyobb volt a veszedelem, akadtak, akik megkísérelték a fosztogatást. Több fosztogatót elfogtak és megkötözve a rendőröknek adták át. Hír szerint egy tolvajnak, akinek két keze és zsebe tele volt gyémánttal, sikerült elmenekülnie. A megmentett gyémántot, úgy amint hirtelenében összekapkodták, mindenféle tartóba gyömöszölték és a parkba vitték, ahol katonák állottak őrt lövésekre készen tartott fegyverrel. Oltás közben a víz is nagy kárt okozott a pavillonokban, amelyeket a tűz megkímélt. Sok olasz műemlek, különösen régi mesterek remekei oltás közben pusztultak el. A francia kiállításból több üvegszekrényt, amelyekben a szabónívószeret remekei voltak elhelyezve, megmentettek. Az elpusztult tárgyak közül a legértékesebb az anverszi gyémántkőszőrűlők kiállítása volt.*

Hír szerint Rubensnek több nagyrértékű festménye is a tűz martaléka lett. Janzen, a kiállítás elnöke, valamint a kiállítás vezetősége kétségbe van

esve. Az a hír, hogy egy angol koronaékszer és értékes angol festmények elétek, alaptalannak bizonyult, de sok, nagy értékű régi butor, amint azt az „Egyetértés” először adta hírül, a tűzben veszett.

A tüzvész által okozott kárt hozzávetőlegesen ötszáz millió frankra becsülik. Csaknem az összes nagy gyárosok kiállításai biztosítva voltak. Az egyik összeomlott épületben három szoba volt rengeteg értékű tárggyakkal. Az egyikben volt a nagyszabású gyémánt-kiállítás, ahol *milliókat érő drágakövek pusztultak el.*

A francia pavillonban sok XIV. Lajos korabeli gobelin volt, amelyeket különböző kastélyokból hoztak. Ezeket megmentették, de *elpusztult háromszáz festmény és több szobor*, amelyek közül néhány Rodin alkotása volt.

Kártérítési igények.

A biztosítási összegeket nehéz pontosan megállapítani, mert egyes cégek különböző áruikat más-más biztosító-társaságnál biztosították. A tüzmentes vasszekrényeket, melyekben a kiállítás belga osztályának tizenöt millió értékű ékkövei is vannak, még nem nyitották ki, de a szekrények állapotából azt lehet következtetni, hogy *tartalmauk sértetlen maradt.* A rendkívül nagy értéket képviselő francia iparcikkek nem semmisültek meg teljesen. Habár most még nem lehet megállapítani a kár nagyságát, annyi már most biztosra vehető, hogy *korántsem olyan nagy, mint aminőnek eleinte hitték.*

A kiállítás nyugati része egy romhalmaz. Ös-Brüsszel teljesen eltűnt a föld színéről. A káros-szeg értéke különben előleges becslés szerint 150 millió frankra tehető. *Anglia maga mintegy hetvenöt millió frankot követel a belga kormánytól és a kiállítás vezetőségétől.* Ezenkívül több más, kárt szenvedett kiállító is kártérítési igényvel lépett fel. Az óriási tüzvész egyébként a *biztosító társaságokra nézve is nagyszabású pénzügyi katasztrófát jelent.*

A kiállítás végrehajtó-bizottsága az összes érdekelt biztosító-társaságokat ajánlott le élben értesítette a katasztrófáról. A kiállítás angol osztályában megmérhetetlen értékű tárgyak pusztultak el, mint ahogy egyáltalán a tűz által *az angolok szenvednek legtöbb kárt az összes kiállító nemzetek között. Az angol kiállítás főbiztosja* azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a károsultak megfelelő kárpótlásban részesüljenek. *A francia szervező-bizottság* tegnapi este ülést tartott, de ezen az ülésen nem hozhattak határozatot. *A kiállítók egyrésze nagyon lehangolt és nem bízik benne, hogy a kiállításnak a katasztrófa után is sikere lesz.*

Élénken kommentálják a leégett pavillonok kiállító kártérítése kérdését. Hír szerint *első sorban angol biztosító-társaságok* vannak érintve. *Ös-Brüsszel pavillonjai csaknem valamennyien angol társaságoknál voltak biztosítva,* ugyennyíten az angol osztály nagy része is. *A belga biztosító-társaságok által megtérítendő összeg legföljebb három-négy millió frank.* Az angol biztosító-társaságok veszteségeinek egy része a viszontbiztosítás révén megtérül. Az a hír, hogy *angol biztosító-társaságok a brüsszeli tüzvész okozta kár miatt megbuktak, alaptalan, vagy legalább is korai.* Ami a belga osztályt illeti, a kiállítók nagy része valószínűleg engedelmet fog kapni, hogy Brüsszel városának éppen maradt pavillonjában állítsák ki szikkeiket. Brüsszel polgármestere már megadta erre az engedelmet. *Ös-Brüsszelben a rendőrgárda közl csak négy volt biztosítva, a többi a tüzvész birtokolta, úgy hogy szerző-akció megindításra válik szükségessé az érdekében. A Besco-féle állatszereget, amelyben hatvan darab értékes vadállat volt, csak néhány nappal ezelőtt biztosított a tulajdonosa által.* A kiállítást rendező bizottság szintén felelős a tüzvész által a kiállítóknak okozott kárért, *de a bizottság mindössze két millió frankkal rendelkezik az esetleges deficit fedezésére.* De hogy miként forrják a kiállítók kárukat érvényesíteni, ha a kár a két millió frankot meghaladja, azt még nem tudják. Általában az a féltékenység érvényesül, hogy *a belga állam maga erősen*

felelős az okozott kárért s az államnak kell megtéríteni a külföldi kiállítók kárát.

Abból a beszélgetésből, mely ma délelőtt az angol kiállítás vezérbiztosa és Jansen rendező-bizottsági elnök között folyt, valószínűnek tetszik, hogy az angol kormány az elpusztult angol kiállítást teljesen helyre akarja állítani. A XVI. és XVII. századbeli műalkotások kiállítását a tűz nem pusztította el, mert a tűz színhelyétől távolabbra volt elhelyezve.

Fogas jogi kérdés, hogy mennyiben tartozik szavatossággal a kiállítási bizottság a kiállított tárgyakért és milyen összeg erejéig felelős a belga állam. A kiállítási szabályok szerint a végrehajtó-bizottság rendelkezésére kétféle millió frank áll esetleges károk megtérítése céljából. Ez az összeg természetesen edes kevés, hogy ebből a kárvallottakat kielégítsék és a pörök egész sorára van kiállítás.

Bezárták a kiállítást.

A kiállítási hatóság rendelkezéseire tegnap este hat órakor, amint azt megírtuk, bezárták a kiállítást. A kiállításnak körülbelül száz ezer látogatója a csendőrokkal távolították el. A kiállítás kijáróit azután csendőrokk és katonaság szállotta meg. Hír szerint a kiállítás egyelőre zárva marad mindaddig, amíg a katasztrófa okát hivatalosan megállapították. A tűzvész eskának kiderítésére a hivatalos vizsgálatot már megindították. A tegnapi nap folyamán a kiállításnak több alkalmazottját kihallgatták. Általában azt hiszik, hogy a tüzet villamos rövidzárlat okozta. A kiállítás vezetősége körében a kedv igen nyomott. Tegnap a kiállítás területén számos lopást követtek el s több tolvajt tetlen is értek. Összesen több, mint harmincz embert tartóztattak le. A kiállítás különböző pavillonjaiban tizenhárom lopás történt s a tolvajok többnyire igen értékes tárgyakat loptak el. A lopás nagy része a francia és a német pavillonban történt.

A pánik.

A közönség rémülete két helyen a legmagasabb fokra hágott. Így például, amikor a tűzvész kitörése után, a kiállítást kiürítették, Ós-Brüsszelben körülbelül tizezer ember volt, akik között borzasztó jelenetek játszódtak le. A közönség menekülése közben vad jelenetek voltak. A nagy pánik folytán az emberek az asszonyokat és gyermekeket eltaposták és sok embernek a ruháját is letépték. A vad jelenetek kevéssel utóbb megisméltódtak, amikor a tűz átterjedt az országutra.

A pánik akkor érte el tetőfokát, amikor a kiállítás egész területén elterjedt az a hír, hogy az Ós-Brüsszelben levő Bosco-féle állatseregletből kitörték a vadállatok és az oroszlánok, tigrisek, leopárdok és medvék több embert darabokra téptek. Tényleg egy oroszlán fi is szabadult, de ezt csakhamar agyonlőtték. Menekülés közben több nő és gyermek súlyosan, vagy könnyebben megsebesült.

Segélykezió.

Két szenátor tegnap levelet intézett a belügy-miniszterhez, amelyben különféle intézkedéseket ajánlanak neki a tűzkatasztrófa alkalmából. Így többek közt ajánlják, hogy részesítsék segélyben azokat a kiállítási alkalmazottakat, kik a tűz által kényerüket elvesztették. A két szenátor ezenfelül felveti a kérdést, hogy nem kellene-e összehívni a kamarát, hogy részvételek kifejezést adjon és a katasztrófa által sújtottaknak megfelelő segélyösszeget szavazzon meg. A bíróság már megindította a vizsgálatot a katasztrófa okának kiderítése végett. Az ügyészségnél tegnap több embert kihallgattak.

Halottak és sebesültek.

A városban elterjedt hírek szerint eddig a katasztrófa sebesültjeinek a száma harmincz s három holttestet is találtak. Az egész helyőrség is kivonult, hogy a kiállításhoz vezető utakon tolongó tömeget visszaszorítsa. A Dolbon-avenuen, hír szerint negyven ház égett le. A tegnapi hírekkel szemben, hogy 30—50 ember a tűzbe veszett, ma hivatalosan jelentik, hogy ez ideig egyetlen haláleset sem állapí-

tottak meg, bár nem lehetetlen, hogy a tűzvésznek emberélet is esett áldozatul. A belga reggeli lapok szerint az Ós-Brüsszelben álló Bostock-ménaszéria hét alkalmazottja eltűnt.

Részvét.

Münchenből jelentik: A belga királyi pár ma ideérkezett. A királyi pár folytatja útját Brüsszelbe.

Albert belga király azt a táviratot, amely a világiállítás tűzkatasztrófáját közölte, tegnap délután 4 órakor kapta meg Toblachban és rögtön a következő távirattal válaszolt:

A legnagyobb sajnálattal értesülök arról a rettenetes szerencsétlenségről, amely nagyszerű kiállításunkat sújtotta. Önökkel együtt végtelenül sajnálom, hogy oly nagyszámu csodálatos alkotás elpusztult, amelyeket nemcsak a mi szorgalmas polgárainknak, hanem a kiállítást támogató többi nemzet polgárainak tudománya, művészete és ipara teremtett meg. Legmélyebb sajnálatomat fejezem ki a rendező bizottság tagjainak, valamint a kiállítóknak meguknak a bekövetkezett nagy szerencsétlenségért, amely kiállításunk egy részét elpusztította.

A mai nap folyamán a kiállítás igazgatóságához, különösen Franciaországból és Németországból számos részvételtávirat érkezett.

A tanfelügyelőségi státus.

Budapest, augusztus 16.

II.

A tanfelügyelők karnak fentebb vázolt fizetés-rendezési mozgalma szimpatikus, kívánságaik jogosak és méltányosak. A fizetésrendezés ügyének azonban egyik fő ütköző pontja alighanem éppen a kinevezések rendszertelensége lesz. Ebben a statusban egyenranguan tekintik a tanítóit és a doktori oklevelet; tanítót éppen úgy neveznek ki segédtanfelügyelőnek, mint középiskolai, tanítóképző intézeti tanárt vagy jog- és bölcséletudort. Ez a vegyes kinevezési rendszer azután lehetetlenné teszi a tanfelügyelők személyzet anyagi helyzetének a rendezését. A kormány ugyanis nem hajlandó a tanítóit oklevéllel bírókat olyan fizetéssel ellátni, mint az egyetemi végzettségűeket, minek következtében a tollnok örökké a XI. és a segéd-tanfelügyelő örökké a X—IX. fizetési osztályban marad.

A kir. tanfelügyelők azon kívánsága, hogy arányosan a VI. és VII. f. o. sorozatának, méltányos és e szerény kívánság teljesítése elől a kormánynak nem volna szabad elzárkózni. A tanfelügyelők fizetésrendezésénél azonban sokkal fontosabb a segédtanfelügyelők fizetésrendezése. A kir. segédtanfelügyelők 90 százaléka tanítónót kénytelen feleségül venni, hogy meg tudjon élni. Némely vármegyében 3—4 segédtanfelügyelő működik és ezek feleségei azokban az iskolákban tanítanak, melyeket a saját férjük tartozik megvizsgálni. Vannak segédtanfelügyelők, akiknek a felesége kénytelen reggeltől estig zongoraleckét adni, hogy megélhessen. Viszont más segédtanfelügyelők oly mellékfoglalkozásokkal keresik kényerüket, mely fizikailag teljesen kimeríti őket. Ezek az emberek napról-napra ugyszólván csak étkezni és aludni járnak haza; magándolgáikat, családi ügyeiket, társadalmi kötelességeiket nem végezhetik el, azokat teljesen elhanyagolni kénytelenek.

Rendes körülmények között kir. segédtanfelügyelővé olyan idősebb áll. tanítót neveznek ki, aki mint tanító ismerettségével, jeles képzettségével és kiváló érdemeivel messze fölülmulta kortársait. És ilyen érdemekben dus embernek 40—50 éves korában 2000 korona fizetést ad az állam azért, mert nemzedékeket nevelt fel és egész falvakat, nagyközségeket magyasorított meg. A kir. segédtanfelügyelők helyzete a legtarthatatlanabb, a Budapestben megtartandó értekezleten ő éretük kell legtöbbet tennünk. Ha van jogos követelés, akkor a segédtanfelügyelőké bizonyára az.

A tollnoki állásokat szintén idősebb, jelesebb tanítókkal, tanárokkal, jogtudorokkal stb. töltik be, bár a protekció ide is olyan egyéneket juttatott be, akik zavarba jönnének, ha megkérdeznék az ember tőlük, hogy azelőtt mivel foglalkoztak?

Ezen állások betöltőit is siralmasan dotálja az állam. A XI. f. osztályból éveken keresztül nem tudnak kiszabadulni. Van köztük néhány jeles, igen tehetséges ember, de 1400 korona fizetés mellett nyomorogniok kell, kedvet, ambíciót vesztenek és csak szaporítják a szellemi proletárok veszedelmesen növekedő számát.

A kir. tanfelügyelőségi status rendezése tehát csak úgy keltené általános meglegedést, ha a tanfelügyelők VI—VII., segédtanfelügyelők VIII—IX., a tollnokok pedig a X. fizetési osztályba soroztatnának be.

A tanfelügyelőségektől szolgáltatásra berendelt áll. tanítók mozgalma úgy látszik nem keltett nagyobb érdeklődést.

A köriratban foglalt indítvány a felsőbb fórumnál előreláthatólag elutasításban fog részesülni. A tanfelügyelők háromnegyedrészé ellené lesz az indítványnak, de különösen azok a tanfelügyelők fognak az indítvány ellen állást foglalni, akiknek egyetemi végzettségük van. Mert vizsgáljuk meg közelebbről az indítványnak az ügy érdemére vonatkozó egyes pontjait.

Az indítvány 3-ik pontja szerint a berendelt tanítói minőség beszüntetendő s helyette az 1883: I. f. cz. 8. szakasza c) pontjával szervezett tollnoki állást kell meghagyni. Lehetetlen, hogy az áll. tanítók az indítvány fenti pontját elfogadják. A berendelt tanítói minőséget nem lehet és nem szabad beszüntetni; nem szabad éppen az állami tanítók érdekében sem. Mert kiket szoktak szolgáltatásra tanfelügyelőségekhez berendelni? Olyan tanítókat, akiket az iskola poros és egészségtelen levegője megtámadott, akik a sok beszéd következtében hirtelen estek, vagy akik egyéb okok miatt tanítói kötelességeiket tovább nem képesek sikerrel végezni, de irodai munkára egyébként alkalmasak. A berendelt tanítók háromnegyed része ilyenekből kerül ki. Gyakran aránylag elég fiatalon kénytelenek a tanítók berendelését kérni, mert kis számu szolgálati éveik miatt nyugdíjba nem hajlandók menni, a hivatalban pedig még egy pár esztendőig emelhetik szolgálati éveik számát. A beteges, de fiatal és az idősebb tanítók részére valóságos jótékonyasági intézmény a tanfelügyelők hivatala.

De mindezeketől eltekintve az indítvány ezen pontja különben is tárgytalan, mert hiszen a minisztérium is belátta, hogy a tollnoki állások feleslegesek. A fokozatos beszüntetés már folyamatban is van s így voltaképpen tárgytalan az indítvány 4—7-ik pontja is. — Határozottan ellenszenves és sértő az indítvány 8-ik pontja. Itt a berendelt tanítók kétszerannyi értéket tulajdonítanak a tanítóit, mint pl. a bölcsészeti-doktori oklevélnek. Azt kívánják, hogy a tanítóból lett tollnok 4 év múlva, az egyetemi végzettségű tollnok pedig 8 év múlva nevezessék ki segédtanfelügyelővé! És mivel ők az indítvány 5-ik pontja szerint valamennyien tollnokok akarnak lenni, ilyen módon bizonyos idő múlva csak tanítóból lett tollnok volna segédtanfelügyelővé kinevezhető. Az indítvány ezen pontjai az amugy is siralmas nivón álló tanfelügyelők kar színvonalának teljes leszállítását célozzák, mert nyilvánvaló, hogy ezek a pontok az egyetemi végzettségűeknek a tanfelügyelők pályáról való teljes kiszorítását kívánják.

Kivihetetlen az indítvány 9-ik pontja is, mely a tollnokok részére övő- és iskolalátogatási jogot kíván biztosítani. Kivihetetlen, mert a tanfelügyelők statusban ma is van egy pár segédtanfelügyelő, aki iskolákat nem látogat, aki részére a miniszter uti útálynat nem engedélyezett. Ilyen „ülő segédtanfelügyelő” van pl. Pozsonymegyében.

A berendelt tanítók indítványának egyetlen pontja volna keresztülvihető, de ez is csak törvényhozás útján. Az indítvány utolsó pontja a kir. tanfelügyelőségi tollnok elnevezés helyett a magyarosabb és a szolgálat jellegét, minőségét hibeiben feltüntető „tanfelügyelőségi fogalmazó” elnevezés életbe léptetését kívánja. Ennek az el-

nevezésnek helyes voltát tavaly az „Egyetértés” hasábjain kifejtettem és most is hozzájárulok.

Az őszszel Budapesten megtartandó kir. tanfelügyelői értekezlet mindezeket a kérdéseket, melyeket röviden itt érintettem, bizonyára alapos vita tárgyává fogja tenni és remélhető, hogy hozzá fog szólni a tanítóképzőintézet tanárok és a polg. isk. tanítók egyesülete is és ily módon lehetőségé válik oly megállapodásokra jutni, amelyek, főképen ha illetékes helyen meghallgatásra talál, minden irányban megelégedéssel fognak találkozni.

Iskolai év előtt.

Első apa: Szervusz, barátom, gyere be egy pohár sörre.

Második apa: Nem tehetem, barátom.

Első apa: Mi az, hogy nem jársz kávéházba?

Második apa: Hja, nem telik.

Első apa: És hogy nézel te ki? Micsoda régi ruhá van rajtad?

Második apa: Nem futja új ruhára.

Első apa: De hát mi az ördögbe takarékoskodsz? Hiszen neked hatezer koronán felüli évi jövedelmed van!

Második apa: Csakhogy van egy fiam. És kezdődnek a beiratások, tanszervásárlások. Hát spórolni kell. A fiu beiratása 20 korona, a félévi tandíj negyven korona. Mértan, törtan, ezeltan, véstan egyenként három korona. Egyenes lénia, görbe lénia, kerek lénia, háromszögletes lénia, mindegyik egy korona. Kis füzet, nagy füzet, rajzfüzet, vonalas füzet, ezért az ember sokat fizet. Aztán jön a fokmérő, szögmérő, lemérő, felmérő. Fehér kréta, színes kréta. Kis táská, nagy táská. Körző, ezirkli, rajzszerek, rajzszögek. Földrajz, térkép, hálózat, földgömb és a Gönczöl-esillag. Görögpótló, német pótló, latin pótló és pótló-pótló. Énekes könyv, daloskönyv, dalok könyve, könyves dalok. Magyar történet, német történet, világtörténet...

Első apa: Jó, jó! De hiszen használhatják a könyveket jövőre is a gyerekek.

Második apa: Első osztályú tévedés! Miért csinálnának a tanárok javított bővebb, bőven javított, újra bővített és átnézve bővített javított tankönyv kiadásokat. Ez még mind semmi. Aztán kell könyvtáridő, szolgadíj, tandíj, viteldíj, hozataldíj, privátadíj. Szépirás, rondírás, rosszirás, görögírás, felírás, leírás. Bekötés, kikötés, felkötés. Kék tinta, fekete tinta. Kis toll, nagy toll, töltőtoll, öntöltő, mássaltöltő...

Első apa: De hát az ég szerelmére, hányadik osztályba, milyen iskolába jár a fiad?

Második apa (nagyot fújva): Most megy az első elemibe!

Fakir.

TÁVIRATOK.

Chile elnöke Németországban.

Bréna, augusztus 16. Pedor Montt, Chile elnöke ma kíséretével a „Vilmos” császár gőzösön idérkezett. Holnap az elnök mint a szenátus vendége, sétakoocsizást tesz a városban, majd részt vesz a tiszteletére adott reggelin és azután Berlinbe utazik tovább.

Az indiai forrongás.

Kalkutta, augusztus 16. A rendőrség házkutatást tartott egy volt képviselőnél, hír szerint azért, mert fegyverbeesempészéssel gyanúsítják. Ez alkalommal a forradalmárok levelezésének fontos részei a rendőrségnek kezére jutottak. Fegyvert nem találtak.

Az amerikai elnökválasztás.

Newyork, augusztus 16. A Saragossában tartandó republikánus nagygyűlés elnökévé a bizottság nem Rooseveltet, hanem Shermant jelölte.

Közgazdasági táviratok.

Osztrák Földhitel-sorsjegyek huzása.

Bécs, augusztus 16. A háromszázalékos osztrák földhitel sorsjegyek mai huzásán a 90.000 koronás főnyereményt a 3355-58. számú sorsjegy nyerte.

Amerikai tőzsdék zárulata.

Newyork.		aug. 16.	aug. 15.	aug. 12.
Buza	helyben	109 $\frac{1}{2}$	109 $\frac{3}{4}$	110 $\frac{1}{2}$
	szeptemberre	108 $\frac{3}{4}$	109 $\frac{1}{4}$	109 $\frac{3}{4}$
	decemberre	112 $\frac{1}{4}$	112 $\frac{1}{4}$	112 $\frac{3}{8}$
Tengeri	szeptemberre	71 $\frac{1}{2}$	71 $\frac{1}{4}$	72 $\frac{1}{2}$
Chicago.				
Buza	szeptemberre	102 $\frac{1}{4}$	102	103 $\frac{1}{2}$
	decemberre	105 $\frac{3}{8}$	105 $\frac{3}{8}$	106 $\frac{3}{8}$
Tengeri	szeptemberre	63 $\frac{3}{8}$	63 $\frac{3}{8}$	64 $\frac{1}{2}$

Newyork, augusztus 16. Gyapot Newyorkban, helyben 15.70 (15.55). Gyapot szeptemberre 14.23 (14.19). Gyapot novemberre 13.47 (13.40). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.65 (7.65). Petroleum Stand white Philadelphában 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.25 (12.15). Zsir Rohe és Brothers 12.55 (12.50).

Chicago, augusztus 16. Zsir decemberre 12.92 (11.85). Zsir októberre 11.82 (11.75). Szalonna short clear 12.12 (12.12). Sertéshus októberre 20.85 (20.80).

UJDONSÁGOK.

Művészet az öldöklésben.

* * *

Azt fogják ránk külföldön, hogy kezdők vagyunk a kulturában. Mikor eljönnek hozzánk, hogy megnézzék szép, virágzó fővárosunkat, állon veregetnek bennünket és azt mondják: szép, szép minden. Méltóknak mondanak bennünket arra, hogy örizzük és fejlesztjük Nyugat kulturáját. De ha egymás közt vannak, vagy ha éppenséggel irnak rólunk, akkor egész más zöngéje van annak, amit mondanak. Nincsenek megelégedve kulturális készségükkel.

Mi pedig, ha reflektálunk is olykor-olykor a kifakadásokra és vádakra, csöndben megteszünk egyet-mást, hogy odasorakozhassunk a modern kultúrákhoz. Nem teszünk meg mindent; azt magunknak is el kell ismerünk, de erőnkhez képest mégis eleget teszünk.

Most azonban egy nagy kultúréről akarunk szólni és e kultúrának egy egyszerűen — borzalmas vívmányáról. Olyan vívmányról, amelyért irigyelhetik a katonai hatalmak, melyek szintén beleilleszkednek a modern kultúra keretébe, de amelyért korántsem irigylő az, aki igazán rajongó híve a valódi, nagy, világhódító és világot átalakító kultúrájának.

Az angol nemzet vívmányáról leszen szó. Ki tagadná az angolok civilizatórius misszióját, amelynek igen jelentékeny részét már teljesítették. Száz, meg száz példával jártak elől; kezdeményezésekkel ejtették bámulatba a világot. Közbeléptek, vagy legalább is közbeszóltak, ha más népek durva vétségeket követtek el a civilizáció ellen. Nem egy szegényfolttól mentették már Európát hatalmas közbelépésükkel. Sem az élet útjében, sem a hatalom-hajszolásában nem tévesztették szem elől nemzeti és emberi méltóságukat.

Most mégis félelmes dolog került birtokukba, melyre — úgy látszik — igen büszkék. Nemrég vízreboesátottak egy „Lion” nevű hadihajót és nemsokára vízreboesátják az „Orion” nevű Dreadnought-hajót. Ezek olyan ágyukkal vannak felszerelve, amelyeknek romboló hatása minden más, eddig ismert ágyút messze fölülmúl.

Bravo, Anglia! — kiáltják valószínűleg azok, akik irigykedve néznek rájuk. De a répek, akiknek erős törekvése haladni előre a civilizáció ösvényén, reszketve és iszonyodva gondolnak erre a szörnyű „vívmányra.”

Hogyan? Nem Anglia volt-e az, amelynek volt bátorsága a militarisztikus hatalmakkal szemben fölvetni a leszerelés eszméjét? S nem Anglia volt-e az, amely kimondta, hogy az igazi felszabadulás csak onnan datálódik majd, amikor a katonai hatalmak

belátják az örökös fegyverkezés haszontalan-ságát és csak akkor lesz igazi kultúra, ha a népek munkáját nem fogja elnyelni a militarizmus moloehja? És most ime, az emberölő szerszámok tökéletesítésében olyan rekordot állítanak föl, amelyet eddig senki.

Nem azt jelenti-e ez, hogy utánzásra serkenték a többi országokat is? Egy nagy hatalom sem nézheti tétlenül, hogy a nagy Anglia utólérhetlen művészetet fejt ki az emberölésben. Mindegyik majd arra fog törekedni, hogy ha nem is licitálhatja túl ebben Angliát, hanem legalább utólérje. S a kulturmunka igen nagy része arra fog irányulni, hogy az embergyilkolást, a tömegölést minél magasabb fokra emelje. A népek verítéke fog előbb folyni, hogy azután annál könnyebben ontathassék a népek vére.

Nem. Ezt még túlzással sem lehet kulturmunkának nevezni. Ellenkezik is ez azzal a világmíssióval, amelyet Anglia magára vállalt. S a civilizáció géniuszának megint van oka gyászot ölteni. Mert, ha ezek az ágyúk egyszer megszólalnak, ha rá kerül a sor az öldöklésre és rombolásra, akkor van okuk a népeknek reszketni.

Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy mi magyarok, akikre ráfogják, hogy kezdők vagyunk a kulturában, nem irigyeljük ezt a „vívmányt.” A legkisebb újítás is, amely a népek haladását, gondolatbeli és érzelmi egyesítését előbbre viszi, dicsőségesebb, mint ez a horribilis vívmány.

Csak azt nem tudom, hogy az angolok, a maguk összeségében és civilizatórius hajlamaikban büszké-e erre a rekordra.

(t.)

NAPIREND. Naptár: szerda, augusztus 17. — Róm. kath.: Liberat ap. — Prot.: Alfonz. — Görög-ország: augusztus 4. Efezi. 7. gyer. — Zsidó: Ab. 12. — A nap két reggel 4 óra 57 perczkor, nyugszik este 7 óra 9 perczkor. — A hold két délután 5 óra 44 perczkor, nyugszik éjjele 12 óra 32 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 5 órakor.

Petőfi-ház (ereklyemuseum) Bajza-utca 21. sz. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti nyári képvására (Váci-utca 9. sz.) Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Könyves Kálmán nyári kiállítása. (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva hétköznapi 9—6-ig. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása. (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Házipari Szövetség kiállítása. (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 9—2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— **Személyi hírek.** Marx János miniszteri tanácsos, a magyar királyi államvasutak elnökgazdátja, háromheti szabadságra utazott. A király születésnapján a miniszterelnökségen rendezendő diszebeden a magyar államvasutak képviseletében dr. Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsos, elnökhelyettes vesz részt.

— **A czári pár utazása.** Frankfurtból jelentik nekünk: Arra való tekintettel, hogy a czárné fürdőhasználatra Naheimba utazik, az ottani rendőrség már most szigoruan szemmel tartja a fürdővendégeket és elrendelte, hogy minden ezután érkező vendéget három órán belül be kell jelenteni a rendőrségen. Különösen szigoruan ellenőrzik a külföldieket. — Mainzól jelentik nekünk: Beavatott helyen úgy tudják, hogy a czári pár augusztus 25-én érkezik a friedbergi kastélyba. Hogy mikor fogja Vilmos császár a czári párt meglátogatni, az még bizonytalan.

— **Ferenc Ferdinánd trónörökös Boszniában.** Szerajevóból jelentik, hogy Boszniában elterjedt hírek szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös az ősszel hosszabb időre Boszniába utazik. Már a király boszniai útja alkalmával is tervezték, hogy a trónörökös is leutazik Boszniába. A trónörökös két hétig marad Bosznia-Hercegovinában s hosedebb időt fog tölteni Szerajevóban és Mosztárban.

— A nyolczvanéves király. Napról-napra közelebb jutunk a király nyolczvanadik születésnapjához, a hódoló ünneplésekre mindinkább élénkületnek az előkészületek. Budapest székesfővárosban 18-án délelőtt tíz órakor a budavári *Mátyás-templomban* ünnepélyes istentisztelet lesz, délelőtt kilenc órakor pedig a *Vérmezőn díszszemle*. Ebből az alkalomból a rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a rend fenntartására. A budavári Mátyás-templom elé kirendelte a főkapitány *Kolossy Gyula* rendőrtanácsost nagyobb rendőri készülettel, a Vérmezőre pedig *Szirmay Andor* rendőrtanácsost; aki több rendőrtisztviselővel, husz lovas és hatvan gyalogos rendőrrel tartja fenn a rendet. A *pesti ír. hírközlés* dohány-utcai templomában a király 80-ik születésnapja alkalmából f. hó 18-án d. e. 11 órakor ünnepélyes istentisztelet tartanak. Az ünnepélyen, melyre a kormány, a hadsereg és a székesfőváros hatóságai is meghívott kaptak, a választmány és képviselőtestület testületileg fog megjelenni, épp úgy több fővárosi jótékonyági egyesület zászló alatt, ezzel is emelve az ünnepély külső díszét. Az előjárásokról a várható nagy tolongásra való tekintettel a rend fenntartásáról is kellőleg gondoskodott. A hírközlés főtemplomában tartandó ez istentiszteleten kívül a hírközlés többi templomaiban is fognak a rendes reggeli istentisztelet keretében ünnepélyeket tartani, melyek mindegyikében rabbiáúi személyek fogják a funkciót végezni.

— *Tátruszeplők* jelentik, hogy a király 80-ik születésnapjának megünneplésére az itt nyaraló hölgyek felrúdulnak a *Ferencz József-csúcsra*, hazánk legmagasabb hegycsúcsára és megkezdorúzzák a Magyarországi Kárpátgyógyászat által a milléniumi évben ott felállított emléktáblát. Azután hatalmas görög-tüzeket gyújtanak, amelyek meg fogják világítani a Magas-Tátra egész hegységét. — *Eperjésről* jelentik: *Zelenka Pál*, a tiszai ágostai evangélikus hitvallású egyházkerület püspöke elrendelte, hogy őfelsége nyolczvanadik születésnapján az egyházkerület összes templomaiban hűlaadó istentiszteleteket tartanak. Augusztus 18-án az *eperjési görög-katolikus székelyházban* *Vámbi János* dr. eperjési püspök szentmisét mond, a többi felekezet templomában pedig istentisztelet tartanak. — *Brassóból* jelentik: A király születésnapja alkalmából, szerdán este kivilágítják az egész várost. A városi zenekar szereplését ad. Másnap az összes templomokban istentisztelet tartanak. Délelőtt a vármegyei törvényhatóság rendkívüli közgyűlést tart, amelyen elhatározzák, hogy a királyt főkiratilag üdvözölni fogják. — *Kolozsmegye* és *Kolozsvár városa* augusztus 18-án fényesen készül megünnepelni. Délelőtt mindkét törvényhatóság gróf Esterházy Kálmán főispán vezetésével istentiszteletre vonul. 11 órakor lesz a megye közgyűlése, amelyen gróf Esterházy főispán mondja a megnyitó beszédet, mire Kolozsmegye táviratilag üdvözli a királyt. A megyeházáról testületileg vonulnak a városi közgyűlésre, ahol gróf Esterházy megnyitó beszéde után dr. Márky Sándor, egyetemi tanár, beszédet mond. Kolozsvár városa feliratot intéz a királyhoz és a nap emlékére 50,000 korona jótékonyezési alapítványt tesz.

— *Kitüntetések*. A király Popp György miniszteri tanácsos, zombori pénzügyigazgatónak állandó nyugalmahelyezése alkalmából sok évi sikeres és buzgó szolgálatának elismerésül a Lipóttrend lovagkeresztjét, *Schwarz* Emil löcséi pénzügyigazgatónak és *Langer* Alajos királyi tanácsos, veszprémi pénzügyigazgatónak állandó nyugalmahelyezését alkalmával sok évi hű és buzgó szolgálatuk elismerésül a harmincezer korona-rendet, *Krausz* Vilmos királyi tanácsos, lugosi pénzügyigazgatónak állandó nyugalmahelyezését alkalmával sok évi hű és buzgó szolgálatuk elismerésül a miniszteri tanácsosi ezimet díjmentesen adományozta és megengedte, hogy *Jablónsky* Miklós miniszteri tanácsos, balassagyarmati, *Tusa* Gyula királyi tanácsos, sepi-szentgyörgyi, *Kovács* Sándor királyi tanácsos, aranyosmaróti és *Vécsényi* Pál királyi tanácsos, alsókubini pénzügyigazgatóknak állandó nyugalmahelyezését alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálatukért a legfelsőbb elismerés tudtul adassék.

— *Új pénzügyigazgatók*. A király kinevezte *Öltványi* Ferencz pénzügyi tanácsost lugosi, *Kovács* Lajos pénzügyi tanácsost balassagyarmati, *Roth* Endre pénzügyi tanácsost sepi-szentgyörgyi, *Kovács* József pénzügyi tanácsost aranyosmaróti, *Fülöp* Bódog pénzügyi tanácsost alsókubini, *Scalamán* János pénzügyi tanácsost besztercebányai, dr. *Lipovicsky* István pénzügyi tanácsost lipóttrendi, *Staller* Józsefnek, *Fodor* Mihály pénzügyi tanácsost zombori, *Török* Lajos pénzügyi tanácsost eperjési és *Hedry* Pál pénzügyi tanácsost löcséi pénzügyigazgatóvá.

— *Boda főkapitány itthon*. Dr. Boda Dezső főkapitány, aki négy hetet töltött az olaszországi Riminiben, nyári szabadságáról ma visszaérkezett a fővárosba és átvette a főkapitányság vezetését.

— *Meghalt a szaccharin feltalálója*. Berlinből jelentik, hogy *Nassau* fürdőben ma meghalt dr. *Fahlberg* kémikus, a szaccharin feltalálója. *Fahlberg*, aki ötvenkilenc esztendő volt, 1879-ben találta fel a szaccharint, amelyet 1886 óta gyártanak. *Fahlberg* milliókat szerzett magának felfedezésével.

— *A kereskedelmi miniszter Karlsbadban*. Karlsbadból táviratozzák: *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter neje és *König* Jenő miniszteri titkár kíséretében ma Karlsbadba érkezett. A kereskedelmi minisztert a pályaudvaron a Karlsbadban üdülő *Follert* Károly posta- és táviratvezérgazgató várta. *Hieronymi* a pályaudvarról az „Orosz császár” hotelbe hajtatott és szállott meg, ahol mintegy három hétig fog lakni. Hieronymi miniszter karlsbadi tartózkodása alatt is végzi a fontosabb és sürgősebb hivatalos ügyek elintézését, amennyiben ezeket az ügydarabokat *Hollán* Sándor dr. miniszteri tanácsos a kereskedelmi minisztérium elnöki osztályának vezetője naponta elküldi a miniszter után. A Karlsbadban időző magyar társaság tagjai közül Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert ma meglátogatta *Hazai* Samu honvédelmi miniszter, *Tallán* Béla v. b. t. t., *Láng* Lajos v. b. t. t. orsz. képviselő, boifai *Hüvös* József, báró *Vojnits* István, *Ehrenhoffer* Aladár miniszteri tanácsos, *Horváth* Károly miniszteri tanácsos, a vasúti és hajózási főfelügyelőség főnöke és még többen.

— *Zoológiai kongresszus*. Grécziában ma délután nyitották meg ünnepiesen a nyolczadik nemzetközi zoológiai kongresszust. Dr. Graf udvari tanácsos, a kongresszus elnöke, üdvözölte a kongresszus tagjait, valamint a hatóságok és különböző testületek képviselőit és elítette őfelségét, a tudományok nagylelkű pártolóját. Gróf Stürgkh közoktatásügyi miniszter francia, majd német nyelven üdvözölte a kongresszus tagjait és hosszabb beszédben méltatta a zoológia nagy jelentőségét és kiváló helyét a tudományok sorában és végül sikert kívánt a kongresszus munkálataihoz. A város nevében dr. Graf polgármester üdvözölte a kongresszus résztvevőit, mire három előadás következett vetített képekkel.

— *Előadás az Ehrlich-preparátumról*. Temesvárott dr. Taenzler Ernő kórházi orvos a délmagyarországi természettudományi társulat orvos- és gyógyszerészeti szakosztálya mai ülésén beszámolt a 8 nap előtt megjelent Ehrlich-féle gyógyszerbeoltás gyógyhatásáról. A beoltás fényes eredményre járt a steril eljárás szigorú szemmel tartásával és szemorvosi előzetes megvizsgálás után. A beoltás nem volt fájdalmas és semmiféle kellemetlen mellékhatásokat, mérgezést, hányást vagy étvágytalanságot nem okozott, nem volt káros hatással a látóidegekre, a szív és vérnyomásra úgy, hogy az veszély nélkül volt alkalmazható. Primer betegnél egy hét alatt a körjelenések egy beoltás után teljesen eltűntek, szekunder és tertiar stádiumnál különböző fokozatban határozott javulást mutattak. Hogy a gyógyszer nélkülözhetőt teszi a higany és jód alkalmazását, ez nyílt kérdés, melyekre a betegek állapotának hosszú időn és több éven át való figyelemmel kísérése adja meg a választ, de már az eddigi gyógyszereredmény kétségtelenné teszi ezen új gyógyszernek a vérbajra gyakorolt specifikus gyógyhatását.

— *Adorján balesete*. A Sándor-utca 27. szám alatt levő lakásán szenved a magyar aviatika harmadik áldozata: *Adorján* János, aki, mint jelentették, szombaton lezuhant a rákosi repülőversenyterén és könnyebb zúzódásokon kívül súlyos belső sérüléseket szenvedett, de fel fog gyógyulni. *Adorján* balesetét a következőkben mondta el nekünk:

— Kora délután szálltam fel, magam szerkesztette monoplán rendszerű gépem a rákosi repülőterén. Soha ilyen szépen még nem repültem. Kétszáz métert minden baj nélkül repültem. A gépem teljesen stabil volt, oly biztosan éreztem magamat benne, mintha automobilon ülnek. Egyszerre hirtelen emelkedni kezdett a gépem, oldal hátsó szél ért és nekem hirtelen olyan érzésem támadt, mintha valaki felfordította volna a monoplant. Én úgy akartam ezt kiparizolni, hogy neki fordultam a szélnek, de amikor megfordultam, a gépem egyszerre merőlegesen lezuhant. Én is álltam a gépben, hirtelen elsötétített előttem minden, csak recsegést, ropogást hallottam. A gép a hátára esett, én szerencsére kibuktam a nyeregből, különben a rudak agyonszurtak volna. Elvesztettem eszméletemet, hogy azután mi történt, nem tudom. Azt hiszem az erős légáramlat okozta a katasztrófát. Soha többé nem fogok felszállani.

— *A káplán agyonlőtte a prépostot*. A Veeleczéhez közeli *Sarcedóban* tegnap megdöbbentő véres esemény történt. A község prépostja reggel bement a templomba, hogy misét mondjon. Abban a pillanatban, mikor az oltár elé lépett, a saját káplánja rejtékhelyéről puskával rálőtt. Az agg prépost nyomban meghalt. A gyilkos megszökött.

— *Az udvari fogorvos katasztrófája*. Mint Ischl-ből jelentik: Dr. *Günther-Kronmyrth* Egon bécsi udvari fogorvos a Mondsee közelében, *Strobl* mellett lezuhant egy ötven mély hegyszakadékba és szörnyet halt. Az elhunyt udvari orvosnak villája volt Stroblban és a nyarat minden évben itt töltötte. Tegnap egy ismerősével és ennek feleségével kirándult a Stroblhoz közel levő hegyekre. Amikor a kirándulók a *Blickwand* nevű hegyszakadékhoz értek, az orvos egészen a szakadék szélére állt. Lenézett, de hirtelen szédület fogta el és még mielőtt a barátja feltartóztathatta volna, lezuhant az ötven méter mély szakadékba, ahol holtra zuzta magát.

— *Nagy hajókatasztrófa*. Londonból táviratozzák: A Lloyd-ügynökségének gibraltári jelentése szerint a *Martos-gőzös* Tarifa közelében a sűrű ködben összeütközött az *Elsa* nevű német gőzessel és elsüllyedt. Utasainak és legényiségének egy részét az *Elsa* megmentette. *Hél* matróz és harminckét utasa a *Martosnak* a vízbe fullt. Mint később jelentik, az *Elsa* és *Martos* gőzösek összeütközésénél 45 ember a vízbe fullt. Az *Elsa* 65 személyt mentetett s hozott Gibraltárra. — East-Londonból érkező távirat szerint a német keletafrikai hajó társaság *Khedive* nevű gőzöse Cap Morgan közelében zátonyra jutott és a hajója víz hatolt. A segélyezésre vontató gőzösek vonultak ki.

Londonból jelenti egy későbbi távirat, hogy a zátonyra jutott *Khedive* gőzöst menthetetlennek tartják és ezért sorsára bízzák.

— *Vaughan báróné esküvője elmaradt*. A párisi lapok elég szenzációs kiélezéssel írták meg, hogy *Vaughan* báróné, az elhunyt II. Lipót belga király egykori barátja, mások szerint morgantikus hitvese, újra férjhez megy, még pedig egy *Durieux* nevű volt altiszthez. Most körülbelül az tűnik ki, hogy a szerencsés *Durieux* elég régóta ismeri a jeles bárónét, sőt az ismeretségük még a király életében forrott bensőbbé. Maga II. Lipót is tudott erről, sokat szenvedett miatta és talán éppen ez okozta, hogy míg a báróné elsőszülött fiának, *Teroueren* grófjának születése alkalmával a király tízmillió frankot deponált, addig a második fiának, *Ravenstein* grófjának születését mindössze két millió frankkal honorálta. A szerencsés *Durieux* a legutóbbi hónapokban már a bárónéval egy földel alatt lakott és úgy szerepelt, mint *Vaughan* asszony jószágigazgatója. A cselédek azonban tudták, hogy a báróné szíve is ott van az igazgató jószágok között és hogy *Durieux* urnak egészen más feladata jut, mint a jószágigazgató általán. *Vaughan* báróné, aki mindaddig a legmélyebb titkolódzás mögé vonult vissza és nem fogadott senkit, se az újságíróknak nem nyilatkozott, most levelet írt a „Petit Parisien”-nek s levelében elmondja, miért válik hűtlenné a király emlékéhez és miért megy férjhez *Durieux*hoz. Elmondja, hogy az utóddi időkben a világ minden részéről úgy megostromolták házassági ajánlatokkal, annyi kérője akadt, annyi imádó kereste fel levélileg, hogy már nem tudtük más szabadulást, mint azt, ha férjhez megy. A báróné szerint a kérői táborában akadt egész sereg illusztris főúr, hercegek, grófok, vicomtek és bárók, azonkívül magasrangú tisztek, többek között egy osztrák-magyar hadseregbeli ezredes. A pénzsóvár imádók elől keres — ugymond — menedéket a derék *Durieux* oldalán... — Azt is írják máskülönben, hogy Lipót király tudta, hogy *Durieux* lesz az utóda a bárónénál. A király ugyanis sokat panaszkodott *Durieux*nek, hogy a báróné zabolázhatatlanul szeszélyes, egyszer pedig ezeket mondta neki:

— Talán Önnek majd inkább fog engedelmesebbé a báróné, mint nekem. Istenem, nem lehet mindenki olyan erőlyes, mint Ön... A sok mendemondázás után végül most Brüsszelben azt jelenti, hogy *Vaughan* báróné esküvője, melyet tegnap kellett volna megtartani *Durieux* Manóval, ismeretlen okok miatt elmaradt. Beszéli, hogy a völegény adoptálni fogja *Vaughan* bárónénál Lipót királytól származott két fiát.

— *A pinczérleány gyilkosa*. A nürnbergi rendőrség értesítése szerint e hó 13-án estefelé egy ottani szállóban meggyilkolták és kirabolták *Drescher* Betty pinczérleányt. A valószínű tettes *Dick* Henrik, kereskedő, legutóbb Würziban lakott, nős, 32 éves. A szökevény gyilkost körözik.

— Nagy tüzek az Alpeseben. Innsbrucki jelentés nyomán már hírül adtuk, hogy *Gossensass*-ban, a Brenner-alpok e kies, csodás nyaralóhelyén tegnap rémes tüzvész dühöngött. Este nyolcz óra tájban kigyuladt egy vendégfogadó, amelyben a posta- és táviróhivatal is volt. A lángok átsaptak a szomszédos nyaralókra. *Egyszerre hat ház égett*. Mindössze ennyi hír jött *Grossensass*-ból éjszaka. A táviró- és telefonvezetékek a tüzből elszakadtak és Innsbruckból hasztalan iparkodtak a veszedelem nagyságáról részleteket megtudni. A tüzoltóság hívás nélkül is odament. Újabb hírek szerint: Késő éjjelre sikerült a tüzet lokalizálni. Összesen *tizenhét nyaraló és vendégfogadó égett le*. Még nem lehet tudni, elpusztult-e a vízgyógyintézet és a hatalmas Gröbner-szálloda is. *Emberéletben nem esett kár*, sőt a nagy tüzből nem is sebesült meg senki. — A másik nagy tűz, — mint szintén megírtuk, — az volt, hogy a déltiroli dolomit-hegyek között porrá égett a világszerte híres *Karer-See-fogadó*. A rémes tüzkatasztrófáról még a következőket jelentik: a tűz a fogadó ötödik emeletén tört ki, ahol kevéssel tíz óra előtt vették észre a lángokat. A személyzet megpróbálta az oltást, azonban a tűz rohamosan terjedt, az oltásra pedig nem volt víz. Tíz órakor már az egész tető lángban állott. Az épület farészei bő táplálékot adtak a lángoknak. A tüzoltóság gyorsan a helyszínre érkezett, de a nagy vízhiány miatt tétlenül kellett néznie az épület pusztulását. Tizenegy órakor már az egész szálloda lángokban állott, tizenkét órára pedig már csak füstölő romok állottak a nagy épület helyén. A szálloda vendégei közül több, mint száz szobáikban tartózkodtak. A tűz láttára kétségbeesett emberek rohantak le a lépcsőkön. Menteni az emberéletet kívül semmit sem lehetett. Egy nő emeleti szobájából hatvan ezer frank értékű ékszereit meg akarta menteni és egy papirba csomagolva kidobta az ablakon. Az ékszerek beleestek a tűzbe és teljesen elpusztultak. A szálloda vendégeinek legnagyobb része nem volt otthon. A tűz hírére mindenki hazarohant. Mindenki hozzátartozóit kereste. A tüzoltók és a szálloda személyzete senkit sem engedett az épületbe. Bárdy igazgató maga vezette a mentést és az utolsó pillanatig bentmaradt az égő épületben. Már azt hitték, hogy odaveszett; mikor végre kevéssel délelőtt több kisebb sérüléssel kirohant az összeomló romok közül. Több mint ötszáz vendég lakott a hotelben, a személyzet pedig kétszáz emberből állott. Emberéletben nem esett kár. Elpusztult a szálloda teljes berendezése, odaveszték a vendégek ruhái, ékszerei. Csak a szállodában levő postahivatal leveleit és értékneműit tudta megmenteni egy postahivatalnok. A tűz elpusztította a postahivatalt is, úgy hogy lehetetlen volt a katasztrófa helyéről telefonüzenetet, vagy táviratot küldeni. A hotelben 460 ember lakott tegnap- és az alkalmazottak száma 200-ra rug. A tüzvész láttára nagy megbotránkozás tört ki a vendégek közt azon, hogy semmiféle tüzoltó-apparátus nem volt, sőt egy vízeshordót sem láttak sehol. A vízvezeték sugarai még a második emeletig sem értek föl. Az égő ház előtt szivetrázó jelenetek játszódtak le. Száznál több gyermek sírt, jajgatott és kereste szüleit, sok asszony elájult. Szerencsére a vendégek közt volt több orvos, akik segítséget nyújtottak. Még reggel is égett a nagy hotel. Két év előtt mind a két oldalon új szárnyépületeket toldottak hozzá és az egész építmény elpusztult. A vendégek minden poggyásza odaveszett. Bozenből még tegnap minden kapható kocsit és automobilt Karerseebe küldtek. A tiroli kapzsi nép alaposan megszarcolta a tüzkárosultakat. Egy kétfogatu bérkocsierért 170, egy automobillért 500 koronát követeltek Bozenig. Így történt, hogy nagyon sokan *sebesen és alatt töltötték az éjszakát*, pedig dermesztő volt a hideg. A vendégek óságot szenvedtek. A táviró és telefon még ma sincs helyreállítva. Gyorsan nagy sátrat helyeztek ma a fedél nélkül maradt vendégek számára. A leégett fogadó nagy kiterjedésű borpinczét a csészelék kifosztogatta. Oltás közben a szálloda néhány alkalmazottja jelentéktelenül megsebesült. Az alkalmazottak minden butora és rubája odaégett. A hotel biztosítva volt, nemsokára

újából felépítik, de a kár mégis igen nagy, mert hónapokra elmaradnak a vendégek, holott Karerseeben ősszel és télen is alig lehet lakást kapni.

— Az oroszországi kolera borzalmi. Pétervárról jelentik nekünk: *Rein* egészségügyi tanácsos, akit a Vörös-Kereszt Egyesület Dél-Oroszországba küldött, hogy szervezze a védekezést a kolera ellen, megállapította a hivatalos jelentésekből, hogy augusztus közepéig *nyolczvanegyezer ember betegedett meg koleraiban*, de nem tartja megbízhatóknak a hivatalos jelentéseket, véleménye szerint a *járvány sokkal borzalmasabb* és nincs semmi biztató jel, hogy már csökkenőben volna. A falvakban éhező gyermekek ugyanabban a szobában vannak, ahol koleraszültek fekszenek, *tömérdek gyermek éhen vészett*, akiknek szülei meghaltak. Több gyár kénytelen volt beszüntetni a munkát, mert a munkások elmenekültek. Orvosság a falvakban nincsen, néha egy napi járóföldön sem lehet orvost találni. De a nép szívesebben fordul a kuruzslókhoz és jósnőkhöz, akik kifüstöléssel tartják távol a kolera, máglyát raknak a falvakban és a koleras betegeknek azon át kell ugraniok.

— A Crippen-ügy fejleményei. A Crippen-ügyben Londonból a következőket jelentik: Az időközben elhunyt Thomas helyett helyettese, Schroder vette át a vizsgálat vezetését a Crippen-ügyben. Megjelentek nála ugy Crippennek, mint Miss Nevenek ügyvédei s az ügyészség képviselője. A tanukhoz csak kevés kérdést intéztek, mert a védők azt a kifogást tették, hogy még nincsen elegendő utasításuk s a keresztkérdéseknél a vádlotaknak is ott kell lenni. Miután ugy a közzéadó, mint a bíróságot ebből a nézetben, a tanukat csak a Crippen pinceszájában talált holttest fölfedezésére nézve hallgatták ki. Kihallgatták továbbá az artista-egyesület tagjait is Crippennel való artista-együttlétekről s arról a levélről, amelyben lemondott az egyesületi pénztárosságról. E levelet tudvalevőleg Crippen hamisította. Azután a további tárgyalást szeptember 12-ig elnapolták. Addig Crippent Le Nevevel együtt visszahozták Kanadából. Miss La Neve anyja jelen volt a tanuki hallgatásnál. Folytonosan sírt. Új tanut is hallgattak ki, miss Melville Mayt, aki elmondotta, hogy karácsony tájban Crippen asszonynak heves fül-doblási rohamai voltak. A roham oly erős volt, hogy felköltötte férjét, kérte őt, hogy hívjon orvost. Azt nem mondta el Crippennek, hogy tényleg jött-e orvos. Amikor miss May és Crippen asszony utójára találkoztak januárban, az asszony teljesen egészséges volt, nem beszélt arról, hogy orvosi ápolásban részesült.

— Az anarchisták figyelmeztetése. Rómából jelentik nekünk: A múlt éjszaka anarchisták a Palazzo Farnese kapujára egy koronát és egy plakátot függesztettek ki. Tegnap volt ugyanis az évfordulója annak, hogy Caserio meggyilkolta Carnot elnököt. A Palazzo Farneseben van a francia nagykövetség. Reggel a rendőrök észrevették és eltávolították a koronát a plakáttal együtt.

— Levél a t. cz. királynak. A tiborszállási uradalomban dohányos *Mizsi* János, Sokáig katona volt, az apja is, testvérei is katonák voltak. Ennek a Mizsinek rosszul ment a dolga, irt hát egy hosszú levelet, egy nagy iromba kockás papirosra és így ezimozta meg:

T. e. I. *Ferenc József* Isten kegyelméből Ausztriai császár, Magyarország apostoli királya, az összes monarchiának felkent feje, az összes fegyveres erőnek legfelsőbb hadura felelges királyomnak tisztelettel

Ajánlva,

Bécs.

saját kezébe.

Sajnos, a bécsi kabinetiroda minden megjegyzés nélkül küldte vissza a jóhiszemű dohányos kedves levelét.

— Tell Vilmos ivadéka, mint anarchista. Genfben a rendőrség letartóztatta *Sinner* anarchistát, aki egy Lausanneban megjelenő anarchista lapban azt írta, hogy fog akadni *Tell Vilmosnak egy sarjadéka*, aki Fallières elnököt meg fogja ölni!

— Házasság. Máté Károly, a Kispest-Erzsébetfalvai ág. hitv. ev. misszió-egyházközség lelkésze házasságot kötött Maglódon *Kossuthy* Margittal.

Engländer Olga kisasszonnyal, *Engländer* Jakab tatali nyomdatulajdonos és lapszerkesztő leányával e hó 21-én két házasságot Tatán *Pülöv* Miklós debreczeni építészeti szerelő.

— A saojoni luxusvonat katasztrófája. Párisból jelentik, hogy a tegnapi rettenetes vasuti katasztrófa ma is a legnagyobb izgalomban tartja egész Franciaországot. Rengeteg utasa volt a saojoni luxusvonatnak s még nincs meg a pontos névsora a szerencsétlenül járt utasoknak. A katasztrófa után néhány percczel egy gyorsvonat robogott be a saojoni állomásra, amelynek mozdonyvezetője így beszéli el a szerencsétlenséget:

— Az én vonatom pár percczel a katasztrófa után ért a helyszínre. Észrevettük a vészjelet és gyorsan fékezünk. Száz meg száz ember szaladt a vonat elé, zsebkendőikkel integettek, hogy álljunk meg. Kiszálltunk és a szerencsétlenség színhelyére mentünk, ahol az összezúzott kocsik közt nyöszörögtek a sebesültek. Pár perc alatt 200 személyt huztak ki a romok alól. A kirándulóvonatnak 1200 utasa volt. Akik nem sebesültek meg, kiugrottak a kocsikból és cszeveszetten futottak a mezőre. A mentés nagyon nehezen ment, órákig tartott, míg a halottakat és sebesülteket kivonszolták a kocsironcsok közül. A sebesültek nagy részének reménytelen az állapota.

A katasztrófa oka az volt, hogy a saojoni állomásnak csak egy sínpárja van, egy mellékvágánynyal, amelyre a luxusvonatnak rá kellett volna menni, de a luxusvonat a fővágányon maradt. A fővágányon egy tehervonat állt s a luxusvonat nyolczvan kilométeres sebességgel belerohant. Az első két kocsi teljesen összezúzódott, a harmadik és negyedik kocsi utasai is mind megsérültek. A szerencsétlen kiránduló leánycapat a második kocsin utazott. A szerencsétlenségért általában a saojoni állomásfőnök felelős, mert nem vigyázott, hogy a luxusvonat a mellékvágányra menjen. Ma délig hivatalosan megállapították, hogy a vasuti szerencsétlenség alkalmával 43 emberélet veszett el és a sebesültek száma 60. A különvonat mozdonyvezetője nem hibás. Egyedül a saojoni állomásfőnök okozta a katasztrófát, aki szabadra állította a jelzést. — Vilmos német császár Fallières elnökhöz táviratot intézett, amelyben meleg szavakban fejezi ki részvételt az annyira emberáldozatot követelő saojoni vasuti katasztrófa miatt. Fallières elnök táviratilag válaszolt és hálásan megköszönte a császár részvételt. A szörnyű szerencsétlenség színhelyén megjelent a barsaci polgármester, aki agnoszkálta a barsaci leányiskola növendékeinek holttesteit. Ma harminczhárom holttestet szállítottak el, részint Bordeauxba és részint Barsacha. A szerencsétlenség halottjainak a számát hivatalosan negyvenháromban állapították meg. Az áldozatok hátramaradottainak segélyezésére széleskörű mozgalom indult meg.

— A krakói gyilkosság. A krakói „Naprod” egyik munkatársa a lengyel szocialista párt varsói központi bizottságának egyik tagjával, a nemrég meggyilkolt *Rybak* lengyel rendőrkémrről és annak kémkedési működéséről beszélgetést folytatott, amelynek során az először is hangsúlyozta, hogy pártja a kémekre kimondott halálos ítéleteknek a külföldön, de különösen Ausztriában való végrehajtását perhorreszkálja. *Rybak* rendkívül veszedelmes kém volt. Terczaninov varsói csendőrszázados szolgálatában állott, de ezt is megcsalta, amennyiben mint a nemzeti munkásszövetkezet központi vezetőségének a tagja mutatkozott be nála, holott a valóságban nem volt az. *Rybak* első feladata az volt, hogy kikutassa, honnan kapja a lengyel szocialdemokrata párt információit az *Ochranáról*. Minden fáradozása dacára ez még sem sikerült neki, amellettt azonban az *Ochranának* több száz tagját kiszolgáltatta. Krakóból havonként egyszer elutazott és ilyenkor Terczaninovval rendszeren egy kátovitzi szállodában találkozott. A találkozásokat úgy rendezték, hogy *Rybak* még aznap visszatérhetett Krakóba. Egy második Azev volt *Rybak* és titkos jelentéseiért havonként 500 rubelt kapott.

— Vasuti szerencsétlenség. Milánóból jelentik, hogy *Róma és Civita-Vecchia* között tegnap nagy vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat több kocsija kisiklott s hír szerint az utasok közül *tizenhét ember meghalt*, igen sokan súlyosan, és mások könnyebben megsebesültek.

— A főhercegnő bűnös cseléde. Fiuméből jelentik: A rendőrség letartóztatta Király Ida huszonegy éves cselédet, aki *Klotild* főhercegnő szolgálatában állott, mert fehérmelmüket, evőeszközöket és 200 koronát lopott el.

— Szerencsétlenség a sugólyukban. Jászay Böske, a kaposvári szintársulat sugólyója alatt a sugólyuk lépcsője leszakadt és a csapóajtó fejére esett és súlyosan megsebesítette.

— **Lezuhant német aviatikus.** Tiedemann főhadnagy német aviatikus, aki tegnap a majna-frankfurti-manneimi repülésre trenirozott, körülbelül harmincz méter magasságból lezuhant. A főhadnagy felső lábszára eltört és azonkívül belső sérüléseket is szenvedett.

Majna-Frankfurtból jelentik: Tiedemann főhadnagy ma próbafelzárkást végzett. Az aeroplán hirtelen oldalra billent és a földre zuhant. Tiedemann a készülék alá került és felső czombcsontját törte.

— **Halálos automobil-szerencsétlenség.** Párisból jelentik, hogy a *La Turique Nouvelle* Budapesten is jól ismert szerkesztőjének, *Moy senck* feleségét automobil-kiránduláson szerencsétlenség érte és meghalt. Moyse két évvel ezelőtt hosszabb ideig tartózkodott Budapesten abból a czélból, hogy Budapesten francia tőkével iparvállalatokat alapítson. Hogy tereye nem sikerült, az nem rajta múlt.

— **A bécsi gyilkosság.** Bécsből jelentik, hogy a rendőrség már csaknem befejezte a vizsgálatot a gyilkosság gyanúja miatt letartóztatott Voigt Keresztély ácssegéd ügyében s Voigtot már legközelebb átkísérik a törvényszék fogházába. A gyilkos még mindig tagad, de most már csak nem bizonyos, hogy ő követte el a Binderau külvárosban történt borzalmas gyilkosságot. A legsúlyosabb bizonyíték ellene, amely csaknem bizonyossá teszi, hogy ő a gyilkos, az, hogy ujjának lenyomata teljesen egyezik a meggyilkolt asszony kötélyén talált ujjlenyomattal. De más súlyos gyanúok is Voigt ellen szólnak. Így az, hogy alibijét nem tudta igazolni s a gyilkosság után az éjszakát a szabadég alatt csavarogva töltötte el. A Schörg hajó futótól ellopott mérőpálcát, amelyet a gyilkosság helyén találtak, valószínűen Voigt lopta el, mert együtt dolgozott Schörggel, amikor a mérőpálcát eltűnt. Megállapították azt is, hogy Voigt zsebkendőjén, nadrágján és ingén talált véryomok embervertő erednek. Igen gyanus az a körülmény, hogy Voigt hatalmas zsebkése, amelyvel minden valószínűség szerint a gyilkosságot elkövette, eltűnt s Voigt azt mondja, hogy elvesztette. A holttest közelében talált czeruzavédőt még szombaton szintén Voigt-nál látták. Voigt egy ízben már követelt el hasonló gyilkosságot, de akkor örültnek nyilvánították és kórházba zárták, ahonnan utóbb kiszabadult. A rendőrségen Voigt még mindig tagadja tettét és igen írfangosan védekezik, de azért a súlyos gyanúokkal szemben hiábavaló minden védekezése.

Bécsből jelentik, hogy a tegnap letartóztatott Voigt ácssegéd bevallotta a kégyilkosságot. Megállapították, hogy áldozata a harmincz éves stájerországi születésű Beer Jozefin cselédleány volt, aki feslett életmódot élt.

— **Törvényszéki bíró feleségéből kártyajósno.** A newyorki lapokban a következő hirdetés jelent meg:

Legújabb magyar kártyajósno Budapestről: Mrs. Hoffmann, ki most Newyorkban, a 337. East 16 th. St., földszinten lakik, fogad csakis nőket minden nap, vasárnap is, reggeli 8 órától esti 8 óráig. Beszél magyarul, németül, francziául és angolul.

Ebben a hirdetésben az az érdekes, hogy Mrs. Hoffmann budapesti kártyajósno pedig senki más, mint dr. Soós Kálmán volt budapesti törvényszéki bíró felesége, aki nőket — csakis nőket — fogad minden nap reggeli nyolcz órától, este nyolcz óráig.

— **A fumei anarchisták.** A római rendőrség megkereste a fumei rendőrséget két anarchista letartóztatása végett, akiket a Rómában letartóztatott *Pomanov* nevű anarchista lakásán talált iratok erősen kompromittáltak. A fumei rendőrség két gyanus egyénet tényleg letartóztatott: az egyik *Mahajlovics* Pade, szerb tiszt, a másik *Petrio* szerb joghallgató, mindketten *veszedelmes anarchisták*. Az elfogottakat két detektív az Ungaro-Croata Gődöllő nevű gőzösén Dalmáciába kísérte, ahol a nyomozást folytatják. Ez volt az a rejtélyes fumei nyomozás, amelyről mai számunkban már híradással voltunk.

— **Sztrájkolnak a fumei villamvasuti alkalmazottak.** Fiuméből jelentik: A villamvasuti alkalmazottainak egy része ma reggel beszüntette a munkát. A közlekedést a társulat mérnökei, ellenőrei és a munkában maradt néhány kocsivezető tartja fenn. Rendzavarás nem történt.

— **Beteg a tihanyi ekhó.** A Csokonai-áttal is megénekelt tihanyi ekhó, a páratlan szép tihanyi viszhang, Tihanynak „zsidó leánya” beteg, de már foglalkoznak a gyógyításával. Ugyanis a Balatoni Szövetség dr. Schuller Alajos műegyetemi tanártól szakvéleményt kért arra nézve, hogy miképen lehetne a tihanyi híres viszhang régi szépségét visszaszerezni? Mert a tihanyi viszhang, amely hajdanában hétszeresen adta vissza az odakiáltott hangot, a templom körüli építkezés folytán régi erejét elvesztette. Dr. Schuller Alajos véleménye szerint magasabb hallóhely létesítésével és a templom körüli fák ritkításával el lehetne érni nemcsak a régi szépségű viszhangot, hanem annál még erősebbet. A Balatoni Szövetség legközelebb foglalkozik a műszaki vélemény gyakorlati keresztülvitelének kérdésével.

— **Elválták a vízvezetékét.** A Szondy-utca 38. számú ház lakói már hetek óta harezban állanak a háztulajdonossal. Estéről-estére macskazenét rendeznek, kövekkel dobálják a ház ablakait és valóságos forradalmi hangulat uralkodik a házban, melynek gazdája, Löbl János emeli a házbért negyedévről-negyedévre. Végre is augusztus elsején tíz lakó megtagadta a házbérfizetést. Erre az volt a felelet, hogy *Németh István házmaster sorra megverte a nem fizető lakókat*. Erre azután az elkeseredett lakók minden ablakba kifüggesztettek egy plakátot a következő szöveggel: „Le a házbéruzsórással! Vonuljunk ki a folyosóra és tüntessünk Löbl ur és hajósárja ellen!” Este nyolcz órakor negyvenkilenc lakó gyermekestül lent volt az udvaron. De hiányzott egy-két férfi. Ezek fönt dolgoztak a harmadik emeleten. *Elválták a vízvezeték csöveket*, egyiket a másik után. Azalatt az asszonyok lent tüntettek: „Le a gazemberrel! Akaszszátok föl!” A vezéreket, Czeisler Henriknét, Lenárts Bélanét, Nagy Jánosnét és Kem Hugónét a rendőrség ma kihágásért husz-husz korona pénzbírságra ítélte. Sokkal komolyabb ügy a vízvezeteki csőnek átvágása: ebben már a főkapitányság nyomoz, hogy megőntethessék a bűnösöket.

— **Revolveres örült.** Ezelőtt négy esztendővel nagy szenzációt keltett *Mähr* János bankszolgagyilkossági kísérlete. *Mähr* unniakus perlekedő volt, revolvért rántott ügyvédjére, dr. *Dushegyi* Gyulára, akit kicsi bújja, hogy agyon nem lött. *Mähr* akkor letartóztatott, de mert kiderült róla, hogy közveszélyes örült, a Lipótmezei tőbolydába internálták. *Mähr* tegnap mint gyógyult beteget kieresztették a tőbolydából. Innen egyenesen felesége Sáncz-utca 16-ik szám alatt levő lakására ment, ahol mindenkint agyonlövésse fenyegetett meg. A szomszédok panaszára *Mähr* ma beidézték a rendőrségre, ahol aztán egy hatlövetű revolvért rántott elő s ráfogta a fogalmazóra. Rögtön lefogták s kiderült, hogy a gyógyultan elboacsajtott ember még ma is közveszélyes örült. Visszavitték a Lipótmezei tőbolydába.

— **Ételmérgezés töltött paprikától.** Élési Károly negyvennégy éves mosdintézet-tulajdonos Dob-utcz 74. szám alatti lakásán töltött paprikát vacsorázott a feleségével és tizenkét éves Gönczöl Tercz rokonával. A töltött paprikát tegnap tették el maguknak mára és vacsora után mindhárman rosszul lettek. Az előhívott mentők ételmérgezést konstataáltak és első segélyben részesítették mindhármat. Élésit lakásán hagyták, de a két nő oly rosszul volt, hogy a Rökusba kellett őket szállítani. Valószínűleg rézedényben főzték meg az ételt és az okozott ételmérgezést.

— **A vas- és fém munkások országos kongresszusa.** A vas- és fém munkások országos kongresszusa kedden folytatta tanácskozásait. A harmadik nap reggelén a vezetőséget választották meg s a jelölő bizottság listáját majdnem egyhangolag fogadták el. Elpök lett ismét Teszársz Károly, alelnökök: Rády Sándor és Tóth János, pénztárosok: Péter József és Marjai János. Választottak ezenkívül 12 tagú választmányt. Azután az új segélyezési szabályzatot terjesztette elő a vezetőség. A képzett munkások heti negyven fillér járulékot fizetnek, a segéd munkások pedig 20 fillért. Egy évi tagság után munkanélküli, utas, tartózkodási, beteg vagy költözködési segélyre van joguk a tagoknak. Ezeknek a segélyeknek a nagyságát s részletes szabályait vitatták meg egész napon át, végre a vezetőség javaslatai értelmében, csekély módosítással megállapították a szabályzatot. Szerdán lesz a tárgyalás negyedik napja.

— **A megégett asszony vádja.** Vasárnapi lap számunkban megírtuk, hogy az ötödik kerületi rendőrség fogházában Reich Antalné hatvankét éves mosónő megégett. A kerületi kapitányság jelentést tett a főkapitányság bünyügyi osztályának, amely rendőr- orvost küldött ki a helyszínére. A rendőr orvos konstataálta, hogy súlyos, életveszélyes sérülésekről van szó és bevittette az összegeget öreg asszonyt a Rökus-kórházba. Előbb azonban jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, azután betegszállító kocsirol is kellett gondoskodni. Így történt, hogy délután öt óra lett, mire a haldoklót beszállíthatták a Rökus-kórházba. Reich Antalné, akit a II-ik sebészeti osztály 18-ik számú kórtermében helyeztek el, már akkor deliriumban volt. Egy-egy pillanatra nyerte csak vissza emlékezetét. Ilyenkor velőtrázó sikoltásba tört: „Meggyújtottak!” — kiáltotta. Haldoklása ójfelig tartott. Akkor halt meg iszonyatos kínok között. Dr. *Schönberger* és dr. *Pick* kórházi orvosok úgy nyilatkoztak, hogy a beteg beszállításától egész haláláig deliriumban volt. Egy pillanatig sem volt beszámítható állapotban. *Tóth* János kapitány, a bünyügyi osztály helyettes vezetője elmondta, hogy a haldokló asszony vádja, hogy a rendőrségen gyújtották meg, természetesen mese. Az azonban bizonyos, hogy vétkes mulasztás történt. Általános szabály ugyanis, hogy a kerületi fogdák női foglyait egy szerződötött női motozónó kutatja ki. Még pedig alaposan. Tegnapelőtt azonban egy fatális eset történt. A motozónó gyermeket szült és a gyermek- ügyből nem kelhetett fel, hogy átkutassa a fogoly-asszonyokat. A szolgálatot teljesítő rendőr-ellenőrnek persze, ha egy kis esze van ilyenkor a köteleessége, hogy egy szomszéd kerületből kér kölcsön motozónót. Vagy ha ez nem lehetséges, úgy a kapitányság rendelkezési alapja terhére egy kiségitő motozónót kellett volna alkalmaznia. Az ügyben megindították a hivatalos eljárást, sőt a fegyelmi vizsgálatot is. A fegyelmi iratok már a főkapitány-helyettesnél vannak, aki a legnagyobb szigorúsággal kezeli az ügyet. A rendőrség kérelmére egyébként *Reichné* holttestét kiszállították a bonczitani intézetbe, ahol fel fogják boncolni.

— **Rendőrség a párhajon.** Fiuméből jelentik: Gilliam Vilmos csemégekerekeskedő és Mocsonyi Sándor kormányzósági fogalmazógyakornok heves szóváltás miatt tegnap a Déák-szálló különtermében össze akarta mérni kardját. A rendőrség azonban végszóra érkezett, feltörte az ajtót, a feleket, segédek és orvosokat bekísérte és a kardokat elkobozta. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, azután szabadon bocsátották a társaságot, amely nyomban elhatározta, hogy a párhaját mindazonáltal megtartja, de színhelyét vidékre teszi át, ahová a rendőrség kezei nem érnek el.

— **A szabadfürdő áldozata.** Nagytapolcsányból jelentik: Prosinszky Lajos tizenkilenc éves kövácsegéd átrándult Czéténykére, hogy a Nyitrában megfürödjön. A fiatal ember messze bement a vízbe, uszni nem tudott és a vízbe fullt.

— **Leleplezett élelmiszerhamisítók.** Temesvárról jelentik: A főkapitányság négyszabású élelmiszerhamisításra jött rá, amelyet már nagyobb idő óta üzletszerűen üztek. Nyolcz hentes és huselárusítót több napi elzárásra ítélték, mert romlott húst hoztak forgalomba. Több hentes ellen a vizsgálat még folyik. A rendőrség ezenkívül még 15 tehhamisítót szigorúan megbüntetett.

— **Halál a vonat kerekei alatt.** Zalaegerszegnél *Ferenecz* József máriatelepi vinceszellér a Budapest felé robogó vonat elé vetette magát s a lokomotív kerekei darabokra tépték. Tették okát családja sem tudja.

— **A detektív-támadó.** Valóságos párisi apache-história történt tegnap délután, tehát fényes nappal a Garay-téren. *Wechtler* detektív észrevette az Aréna-uti Riviera-kávész előtt, hogy *Pien* József közismert zsebmetsző a villamos megállónál, a tolongásban, operálni akar. Igazolásra szólította fel, mire *Pien* futásnak eredt. Egész a Garay-térig futott, nyomban mindenütt a detektívvel. Egyszerre négy alak ugrött elő egy bódé mögül, akik megtámadták a detektívet és agyafőbe verték. A posztoló rendőr sietett *Wechtler* segítségére. A rendőrnek a támadók közül kettőt: *Stier* Józsefet és *Nagy* Józsefet sikerült elfognia, a másik kettő elmenekült. A súlyosan sérült *Wechtler* detektívet a kórházba szállították.

— **Sortíz a bucsusokra.** Balassagyarmatról jelentik, hogy *Nógrádon* ma akarták megtartani a szokásos bucsút. A bucsusok már hajnalban gyülekezni kezdtek és egyik korezmában jókedvűen idogáltak. A mulatózók közül három nógrádi gazdálkodó összeszólalkozott a ceakhamar *ülleglésre került a sor.* Csendőrök jöttek, akik rendre szólították fel az embereket. Azok *ellenszegültek, megtámadták a csendőröket,* mire *Jeszzensky József* őrsvezető és *Oroszi Károly* nógrádverőcei csendőr tüzeltek. *Két ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült. Perényi* balassagyarmati csendőrőrsvezető a véres esetről ezeket mondta:

— A sajnálatos fegyverhasználat megtörtént, de annak körülményeit még nem tudjuk. Csak arról kaptunk értesítést, hogy *két ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült.* Jelentést tettünk az esetről a főfelügyelőségnek és a minisztériumnak. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy jogos volt-e a fegyverhasználat. Nemeságyi Lajos főhadnagy és a balassagyarmati királyi ügyész a vizsgálat miatt a helyszínére utaztak. Ott csatlakozni fog hozzájuk egy százados-hadbíró.

A nógrádverőcei csendőrök egyelőre vizsgálati fogságban vannak. A csendőrség és a királyi ügyészség vizsgálata fogja megállapítani, hogy miért kellett meghalni a nógrádi bucsusoknak, jogos volt-e a fegyverhasználat?

— **Rablóvezér levele egy szerkesztőséghez.** Ez is valódi olasz zsványtörténet. Méltó fejezet volna a világhíres Rinaldo Rinaldini rablóvezér krónikájába. Julius 11-én a Corleone (Szcília) melletti Malvello falusi birtokon a két *Goteco* fiúért törzsrásoktól származó sebekkel, vérbenfagyva, *holtan* találták. A rendőrség abban a véleményben volt, hogy a két testvért azoknak a rablóknak egyike gyilkolta meg, akik a vidéket Gallio di Bagheria és Ballo di Crisadi bandafőnökök vezetése alatt már régóta rettegésben tartják. A rendőrség nem esalódott. A *Giornale di Sicilia* most levelet kapott Ballo-tól, amelyben közli, hogy ő ölte meg a *Goteco* testvéreket, mert azok a rendőrség kémei voltak és az ő becsületes neve alatt az ő kerületében szegény embereket kiraboltak. A bandita így végzi levelét:

— Az én elvem, szerkesztő ur, az, hogy: a gazdagoknak életükkel kell fizetniük; és ezt ok jól tudják, de tudja az önök rágalmazó alcámói levelezője is, Vesce ur, akivel már megkóstoltattam korábbi golyóját és akinek még nagyobb kóstolót is fogok adni, ha még egyszer találkozom vele. Bocsásson meg, szerkesztő ur, hogy zavarom és ezt abban a reményben teszem, hogy a fentieket nyilvánosságra hozza. Köszönetem nyilvánítása mellett maradok alázatos szolgája Raffaele Ballo.

— **Eltűnt elmebeteg.** Zsemley Lajos polgári rendőr gyengeelméjű fiát az angyalföldi tébolydában kezelte már régebb idő óta. Tegnapelőtt ifju Zsemley Lajost egy kíséreléssel bocsátották el szülei látogatására. Utközben azonban eltűnt kísérelője mellől és azóta elveszett. A rendőrség keresi a huszonnyolc éves, nyulánk fiatalembert.

— **Fuvarosok sztrájkja.** Mint megírtuk, a fuvarosok vasárnap kimondták a sztrájkot, mert a munkaadókhöz beadott követeléseikre még választ sem kaptak. A sztrájk még nem általános, mert csak öt szállító cégénél léptek egyelőre sztrájkba, ma reggel. Ezek a cégek: *Automobil fuvarozó rt., Hoffmann testvérek, Caro és Jellinek, Heisler Ignác és Alexander és Liebermann utóda.* Ennél az öt cégénél több, mint kétszáz munkás van alkalmazva, akik kivétel nélkül sztrájkba léptek. Sztrájk-törő nem akadt egyetlen egy sem. A sztrájkolókat tanyája a Szabolcs-utca 17. szám alatt levő *Kadlecsek-féle* vendéglőben van, ahol a sztrájkolók vígan vannak és biznak teljes győzelmükben. A sztrájkolók remélik, hogy a fuvaros gazdák még ma vagy holnap megindítják a békéltető tárgyalást.

— **Sikkasztó géplakatos.** A bécsi rendőrség tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy *Kafka Antal,* selovitz születésű géplakatos, az osztrák iparosok egyletének pénztárosa, 2003 korona első kasszája után megszökött. Állítólag Budapestre vaspti jegyet szerzett és ide utazott volna. A rendőrség nyomozza.

— **Betörés vasuti állomásba.** Tegnapelőtt déli 12 órák or a kevesi vasuti állomás irodahelyiségét ismeretlen tettesek feltörték. A falba és padlóba erősített két vasládat, kaszából készült fűrész segítségével kiemelték a szabadba vitték, ott szétverték s ebből 146 korona 06 fillért és egy lancaster-vadászgépyert elloptak s megsebesítettek. A tettesek hárman voltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Egy leány rejtélyes eltűnése.** Kozma Katalin, tizenkilenc éves leány a szatmármegyei Alsófernezyéből került a fővárosba. Itt megrontotta az élet és éjjeli pillangó lett belőle. A magas termetű, nyulánk leány az utóbbi időben gyakran volt együtt egy — eddig ismeretlen kilétű — honvédhadnaggyal. A tiszt e hó ötödikén meglátogatta a leányt Jósika-utca 11. szám alatti lakásán. Együtt mentek el s azóta nem tért vissza. Kozma Katalin távozásakor kék, fehérpetyes pongyolában, fekete szalmakalapban volt. A rejtélyesen eltűnt leányt keresi a rendőrség s most nyomozzák a honvédhadnaggyot is.

— **Eltűnt hivatalnok.** Az Adriatica szállító-cég hivatalnok, *Kassovitz* Penó e hó harmadikán eltűnt Triestből. Azóta megfordult Budapesten is. Itt a Nemzeti szállodában lakott, de onnan nyolczadikán ismeretlen helyre távozott. A rendőrség keresi.

— **A cséplőgép áldozatai.** Temesvárról jelentik: Sipeten Senger Ádám birtokán a cséplőgép két munkást, Guru Lajost és Palis Miklóst elgázolta és mindketten meghaltak. A vizsgálatot megindították.

— **Gyújtogató kanász.** Magyarpolány községben szombaton nagy tűz dühöngött, mely délelőtt 11 órák keletkezett és este hat óráig tartott. Leégett hat lakóház, tizenhat paja, sok melléképület és szalmakazal. Megállapítást nyert, hogy a tüzet egy *elcsapott kanász okozta,* aki a megelőző napon összeveszett az egyik parasztagzával és másnap boszúból fölgyújtotta a pajtáját. Amikor a csendőrség a község határában elfogta, beismerő tetteit, sőt még azt is megvallotta, hogy — mialatt az oltás a község alsó részében folyt — a község felső részét is föl akarta gyújtani. Letartóztatták és átadták a deveszeri járásbírósnak.

— **A zálogház, mint éjjeli menedékhely.** Különös história esett meg tegnap *Györky István* asztalosnál. Tegnap délután *Hirsch Lipótnak* Nefelets-utca 18. szám alatt levő zálogházában, amely be volt zárva, a házmeister gyanus zajt hallott. Rendőrt hívott, aki lakatossal felnyitatta a zálogház aajtáját. A helyiségben egy férfit találtak, akit a rendőr nyomban bevitt a főkapitányságra. Itt kiderült, hogy az illető *Györky Gáspár* 30 éves asztalos. Tiltakozott az ellen, hogy betört lenne. Négy év óta dolgozik rendszeren, most behívták fegyvergyakorlatra s mielőtt bevonult volna, nagy bubánatában elhatározta, hogy alaposan kimulatja magát. Husz koronát vett magához és vasárnapról hétfőre virradó éjszaka sorra járta a korezmákat. Reggelre elfogott a pénz és éppen a zálogház mellett ment el, amikor eszébe jutott, hogy elzalogosítja aranylánczát és tovább mulat. A zálogházban azonban sokan voltak s leült egy padra, hogy ott megvárja, míg rákerül a sor. Közben elaludt. Sejtette sincs róla, hogyan zárták rá az ajtót. A rendőrség érdeklődött *Györky* személyi viszonyai felől és miután megtudta, hogy rendszer foglalkozó ember és a nála talált óraláncz és gyűrű az ő tulajdona, elbocsátotta.

— **A seffőr mulatsága.** Gréczből jelentik nekünk: *Csek Károly* automobilsoffőr a mult éjszaka mulatságot igért négy barátjának. Beültette őket az automobilba és vad vágatással száguldott végig a városon utczáról-utczára. Hogy nagyobb legyen a mulatság, csak egy gyertyát gyújtott meg s a pilogó gyertyafény alig látszott. Így történt, hogy a Griess-utczán az automobil összeütközött egy kétfogatu bérkocsival, amelyben hárman ültek. Az összeütközés olyan erős volt, hogy az automobil is felborult. A fiakkerből mind a három utas és a kocsis is kirepült. Valennyien súlyosan megsebesültek. Az automobil két vendége még idejében kiugrott, a másik kettő ijedtében lekuporodott és az ülés alá bujt. Semmi bajuk nem esett, ellenben a seffőr lábát törte.

— **Magda.** Beketow a főszeszona gondoskodott arról, hogy versenyképes legyen a színházakkal, orfeumokkal szemben, látványos némajátékokat hozott Budapestre. *Magda, a halász menyasszonya* tündéri látványosság a képen, *Hagedon* Willy némajátéka, mielőtt hozzánk érkezett, már győzedelmes körutat tett, nagy sikere volt Londonban, Párisban, Berlinben, Hamburgban, mindenütt ugyanazzal a gépekkel, díszletekkel, ugyanazzal a felszereléssel, melyvel *Hagedon* utazik és melyeket különvonattal hozott el Budapestre is. *Magda* egy bretagne-i halászeány, akiért a tenger rossz és jó szelleme bírokra kel. A jó szellem győzedelmeskedik és *Magda* a halász felesége lesz. Addig azonban látunk csendes és haborgó tengert, holdsütiést és napfelkelést, a tenger feléire süllyedő hajókat és tündéreltet a tenger mélyén, a vilánytechnika minden esodáját, vizesést, szines szökőkutakat, jól játszott némajátékokt én nagy balletet. A külföldön tűz és vízpróbat kiállt látványosság nálunk is nagyon tetszett. Egyebekben a nagy látványosság csak ráadás, előtte teljes és igen jó czirkuszi műsor látható.

— **A fekete kéz Csurgón.** Kaposvárról jelentik: *Inkey Pál* báróhoz a napokban *Fekete kéz* jelzéssel fenyegető levél érkezett, hogy Csurgóra egy bizonyos helyre 2000 koronát küldjön, különben élete veszélyben forog. A csendőrség ez ügyben megindította a nyomozást.

— **Hálalós bogárcsipések.** Madridi jelentés szerint *Valladolidban* az ottani örültek házában ismeretlen új járány tört ki, amelynek nébány nap alatt öt emberélet esett áldozatul. A halottak felboncolásával nem sikerült a halál okát kideríteni. Külsőleg a halottak arcán vagy nyakán kis vörös folt látszott s több esetben a halál rögtön e vörös folt feltűnése után bekövetkezett. Azt hiszik, hogy a haláleseteket valamely ismeretlen mérges bogár csípése okozta.

— **Leányrabló áldetektivek.** Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a Tisza Kálmán-tér egyik padján üldögélt *Barbely Pál* gyárimunkás és *Kijó* Katalin cseléd. Éjfél tájban arrafelé ment egy fiatalemberekből álló társaság, amelyből két fiatalember detektiveknek adta ki magát és nyomban hozzáfogott a pár előállításához. A legényt elvezették az utca felé, a leányt azonban lefogták, a bokrok közé hurcolták és merényletet követtek el ellene. A leány segítségkiáltására figyelmeztetett az arra czirkáló rendőr, akinek láttára az áldetektivek elfutottak. Egyet azonban sikerült letartóztatni. Az illető *Mayer Antal* 20 éves vasöntősegéd. Társai voltak *Vinkóczy József* temetkezési szolga és *Bernát József* gyárimunkás. Ezeket a rendőrség nyomozza.

— **Leszurta a barátját.** Hétfőre virradó éjszaka a Magdolna-utca 34. számú ház előtt segítségkiáltások hallatszottak. Az őrszemet álló rendőr oda-sietett és a járdán vértől elborítva egy 18—20 év körüli férfit talált, aki több sebből vérzett. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol ma reggelre meghalt. Megállapították a nyomozás során, hogy a fiatalember *Juhász Lajos* 17 éves asztalostanoncz, a tettes pedig *Kratki István* 26 éves állványozó munkás, aki minden ok nélkül támadta meg *Juhász* Lajost. *Kratki* tagadja az utonállást, de a lakásán megtalálták a véres kést. A rendőrség letartóztatta.

— **Riadalom a Máriacelli templomban.** A híres bucsujáró Máriacellen tegnap délelőtt istentisztelet idején, mikor a templomban legalább is, Vesce ur, akivel már megkóstoltattam karabé egy éggő gyertya és tüzet fogott a terítő. Iszonyú rémület támadt. Az emberek rohantak kifelé, egymást taposták le, pedig semmi baj nem volt. A tüzet hamar eloltották. A tolongásban 5 ember megsebesült, köztük három nő nagyon súlyosan.

— **A tanulóleány halvázata.** Ma délelőtt Váczról a budapesti rendőrség táviratot kapott, amely szerint *Gelc Erzsike,* egy tizenkétéves tanulóleány a Dunába fullt. A kis *Gelc Erzsike* szülei Budapestben laknak, apjának borbélyüzlete van az Eötvös-utca 35. számú házban. Két hét óta Váczot nyaralt a család. A kisleány ma délelőtt fürdeni ment a Dunára. Nem maradt a sekély vízben, hanem kiuszott, messze a parttól s amikor barátinói észrevették, már ott vergődött a Duna közepén. A kisleányok, akik vele együtt fürödtek, segítségért kiáltottak. Jöttek halászok, csónakkal igyekeztek a fuldokló után, de már késő volt. *Gelc Erzsike* alámerült a vízben, amely jó idő múlva vetette föl holttestét. A kisleány szerencsétlenségéről értesítették aytját, aki Vácra utazott a temetésre.

— **Royal Orfeum.** A Royal Orfeum új szezonja a legteljesebb sikerrel indult meg. Minden szám ságernek bizonyult s a műsor irodalmi nivója és díszkreatívója a legelőkelőbb családi közönséget vonzza a teljes zsufolt nézőterre. *Lassky Béla* *oprettje, A Nagyherceg — Palásthy Sándorral* a czimszerepben. — olyan előadásban került színre, amely díszere válnék minden operett-színháznak is. A legáltalánosabb népszerűség vár a *Zerkowicz* dalaira, amelyek között a *Szécsi Magda „Hullo jalecél”* és *Solti Hermin „Nem! nem! nem!”* nótáját máris velük dalolta a közönség. Polytonos kaczagás mellett játszzák *cs Bársony és Tibanyi* a *Szép Ernő* pompás *Czirkusz* tréfáját, a hüba-jos *Rokokó-ídül* gyönyörű hangulata szintén általános méltánylásra talál és nem kevesebb siker jár a *Papa* című izgalmas dráma, *A megázott huzár* és a *Csibészfogás* mókának és a *Sarkadi Vilmos* aktuális kupéinak a nyomában. Néhány elsőrangú artista szám szerepel még a műsoron, amely igazán díszere válik a Royal Orfeumnak.

— **Halálozás.** Lavatka Józsefné, szül. Wagner Sarolta e hó 13-án 49-ik évében Nagyszébenben elhunyt.

Dr. *Fischer* Lajos ügyvéd, Kolozsvár tizteletbeli főügyésze 80 esztendőskorában Naszódon meghalt. Ma délután 3 órák or volt a temetése, amelyen megjelent gróf Eszterházy Kálmán főispán is. Az elhunytban dr. Kis Mór kolozsvári egyetemi tanár és dr. Deák Albert ügyvéd, a Kolozsvári Hirlap főszerkesztője apósuakat gyászolják.

Özv. *Vermes* Józsefné, szül. Kulin Konstancia e hó 13-án elhunyt Debreczenben.

Polány János, a Hevesmegyei Takarékpénztár felügyelő-bizottsági elnöke, Egerben meghalt.

Kovács Olivér, városi tisztviselő, 62 éves korában Felsőbányán meghalt.

Csaskóczy Mihály, nyug. erdőmester 89 éves korában meghalt Besztercebányán.

Nádasy Ferenc, Jász-nagykunszolnokmegye törvényhatóságának tagja, 57 éves korában, Karcagron meghalt.

— **x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vivásra.**

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-köput-31.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

x Orvosok köréből. Dr. Garai külföldi utjáról, — melyen több napot töltött Berlinben és Frankfurtban az „Ehrlich 606” személyes tanulmányozásával — hazaérkezett és megkezdte rendelését Andrást-ut 24. alatt.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

Florence Nightingale.

— Egy nagyszivű nő emléke. —

London, augusztus 14.

Angolország legnemesebb lelkű leányainak egyikét vesztette el a kilenczven éves Miss Florence halálával. Férfi erély, férfi bátorság és elszántság párosult e ritka teremtésben női gyöngédséggel, emberszeretettel, áldozatkészséggel.

A hálás nép anagrammot gyártott nevének egyes betűiből „Fliton, cheering angel” (repülj ide vigasztaló angyal) és Longfellow „Santa Philomena” című költeményben dicsőítette őt.

Florence Nightingale szüleinek utazása közben 1820. május 15-én született Firenzében. Ezért kapta a kereszttségben a Florence nevet. Atyja nagyműveltségű, gazdag földbirtokos, anyja pedig ama William Smith leánya volt, aki mint filantrop különösen a rabszolgaság megszüntetése ellen küzdött.

A kis Florence rendkívül gondos nevelésben részesült. A zenén, festészen és a modern nyelveken kívül, különösen a matematika és az ókori klasszikusok iránt érdeklődött. De különösen a szegények iskoláztatása és a javítóintézetek foglalkoztatták jóságos szívet. Maga se volt erős szervezetű, s a mások szenvedései rendkívül meghatották.

Már gyermekkorában személyesen járta be a környék betegit s később szüleiivel tett sok utazásai közben, mindenütt a betegápolást tanulmányozta. A leggondosabban vette szemügyre a kórházakat s iparkodott azok jó szervezetét s hiányait kifürkészni. De ennivel nem érte be: Párisban belépett a híres *soeurs de charité* (a könyörületes testvérei) és a Rajna menti Kaiserwerthben a diakonisszák intézetébe, végigjárva mindkettőben a farszót, nehéz betegápolási kurzust.

Hazájába 1854-ben visszatérve, a nevelőnők londoni harleystreeti kórházának szomorú állapota adott neki alkalmat készsége, ügyessége s nemes lelke kipróbálására. Ugyanis vagyona nagy részét és több hónapra keresztül minden erejét, idejét e kórház reformjának szentelte s célját el is érte, mert azóta ebben a kitünő hírű intézetben a beteg tanítónők derék orvosok kezelésével, mérsékelt feltételek mellett, kitünő ápolást nyernek.

A Harleystreetben kifejtett farszót működés aláásta különben sem erős egészségét és éppen falusi birtokára készült visszavonulni, hogy kipihenje magát, amikor hírül vette, hogy Krimában az angol hadsereg felette szánalmas állapotban van. Rögton készen volt az elhatározása. Megfelekedve a saját betegeskedéséről, elment a szenvedő katonákat ápolni. Harmincznyolcz betegápolónő felügyelőjévé kinevezve, október 27-én kelt utra, és amint Scutariba érkezett, rögton megkezdte működését.

Olyan hajmeresztő állapotokat talált az ottani kórházban, amelyek minden képzeletet meghaladtak. Tömegesen hevertek ott a betegek, a sebesültek, a megcsontultak össze-vissza, iszonyuan elhanyagolva, szennyesen, férgesen s a szörzoros értelmében az elverothadás veszélyében. Miss Nightingale legyőzte nőies borzadását és feladatának komolyságától áthatva, nekifogott a nehéz munkának: Tanított, utasított, bátorított, felügyelt és az ápolásban, virrasztásban példát adott.

Amellett messzemenő akcióit fejtett ki, s a felhívására a „Times”-ben gyűjtött nagy összegeket a rendeltetésük szerint kezelte. Valóban példátlan, még a legszívósabb férfiakat is megszégyenítő energiát fejtett ki 1855 februárjában, amikor hét tábori orvos a kórházban uralkozó láz következtében meghalt s nyolcz más orvos

nagybetegen feküdt. Florence Nightingale akkoriban olykor naponként husz órán át volt talpon: sulyos műtéteknél segédkezett, betegeket ápolt s a haldoklóknak vigaszt nyújtott.

Néhány hóval később még fényesebben nyilvánult meg a heróikus lelkülete, amidőn Balaclavában, a kórházak berendezése után, közvetlen a harcmező mellett, az ott uralkodó váltólázba esett, s két hétig sulyos betegen feküdt. Barátai és rokonai unszolták, hogy térjen Angliába vissza. Ő helyett, alig hogy némileg felépült, újra megkezdte emberbaráti tevékenységét. De meg is volt az a, — rá nézve a legedzsőbb elégtétele, — hogy a hadsereg egészségi viszonyai, hála az ő ernyedetlen fáradozásainak, örvendetesen javultak.

Honfitársai elismerésüket teljesen az ő szellemében fejezték ki: hatalmas összeget gyűjtöttek és egy a Florence Nightingale nevére keresztelt kórházat készülték alapítani kívánságára azonban ezt a pénzt a nagy St. Thomas-Hospital alapjához csatolták, hogy kamataiból ügyes betegápolónők képeztessenek.

Miss Nightingale a krimiai hadjárat lezajlása után se pihent. Egész élete a könyörületes, irgalom, jótekonyság gyakorlásában folyt le. Előrehaladott korában pedig tapasztalatait és nézeteit írta le figyelemreméltó művekben, melyek között a betegápolásról szóló könyve a legbecesebb.

Élete utolsó éveit csendes visszavonultságban töltötte hampshirei birtokán, s ott is érte a halál.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Budai Szinkör. A Budai Nyári Színházban holnap, szerdán „A lilium” című társadalmi színmű kerül előadásra. A főszereplők: Haraszthy Miczi, Andor Mária, Kadas Mariska, Bárdy Gabriella, Ternyei, Szeghő, Bézei és Fekete lesnek. Csütörtökön ünnepi diszeldadásul Erkel Ferenc „Hunyadi László” című nagy operája kerül színre.

(*) Diszeldadás a Városligeti Színházban. Mint minden évben, úgy ezidén is csütörtökön, augusztus hó 18-án diszeldadást rendez az igazgatóság ö felsége a király születése napja alkalmából. Ez estén „Éljen a király!” néma képet mutatják be, ezután a „Hymnus”-t éneklj el a színház összes személyzete. Ezt a nálunk is óriási sikert aratott „A muzikusleány” című új operett követi.

(*) Géczy új darabja a vidéki színpadokon. Géczy István „Kazár földön” című népszínművét, amely Kolozsvárott nagy sikerrel került színre, eddig a következő színgazdátok rendelték meg: Erdélyi Miklós, Szilassy Gyula, Heves-Béla, Mezei Kálmán, Nádas József, Kiss Árpád, Halász Lajos és Molnár Gyula.

(*) Tölgyessy Arthur kollektív kiállítása. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat az 1910—1911. évi művészi esztendő Tölgyessy Arturnak, az ismertevű tájképfestő művésznak hatalmas kollektív-kiállításával kezdi meg október elején, a városligeti Múcsarnokban. A művészek ezen a kiállításon több mint kétszáz képe lesz együtt, köztük a legtöbb olyan, amelyek kiállításán még sehhol sem szerepeltek.

(*) A felvidéki vándorkiállítás. A Képzőművészeti Társulat felvidéki vándorkiállítás műveinek az átvétele ma kezdődött meg a városligeti Múcsarnokban s a kiállításra szánt műveket holnap és holnapután délelőtt 9—12 óra között veszik át. A jury a jövő héten bírálja el a kiállítás anyagát s azt bírálatt után nyomban utnak indítják a kiállítás első állomáshelyére, Eger városába. Eger város közönsége nagyban készülődik a kiállításnak szeptember hó 8-án. Kisasszony napján tartandó ünnepélyes vernissagára, amelynek fényét emelni fogja, hogy azon a város képviselője, Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter személyesen megjelenik.

FŐVÁROS.

(*) Szabadságon. Bódy Tivadar tanácsos, a pénzügyi osztály vezetője, ma szabadságra ment. Az ügyosztályt Márkus Jenő tanácsjegyző vezeti.

(*) A városi építkezés. A főváros egész erővel folytatja az építkezést. Most négy nagy új házat épít a város. Az új házak a Miklós-téren, Mária Terézia-téren, Simor-utczában és Jászberényi-uton épülnek. A Mária Terézia-téren plébánia és iskola épül, a többi olcsó lakásos bérház lesz.

(*) Elszegényedett iparosok és kereskedők segítése. A főváros tanácsa a néhai Wodianer Mór nevet viselő alapítvány kamatainak segélyképpen való kiosztása céljából pályázatot hirdet. Az alapítványi segélyben valláskülönbőség nélkül a Magyarországon honossággal bíró azok az iparosok és kereskedők részesülnek, akik Budapest főváros területén állandóan tartózkodnak és önhibájukon kívül elszegényedtek. A segélyre igényt tartók legkésőbb szeptember hó 1-ig nyújthatják be folyamodványaikat a főváros tanácsai iktató hivatalába.

(*) A berlini polgármester köszönete. A nemrégiben Berlinben megtartott nemzetközi városrendezési kiállításán tudvalevően Budapest is résztvett. Ma Kirschner berlini főpolgármester megleghangú átiratban köszönetet mond Budapest törvényhatóságának azért, hogy a kiállításán résztvett és mintaszerű kiállításával gyarapította a látóvalókat.

(*) Az angol kölcson. A városháza tanácsstermében ma egy bizottság helyezte el az angol kölcson sorszámait a szerencsekerékben. Rupp Zsigmond közjegyző vigyázott arra, hogy a hiteles számok kerüljenek be a kerékbe s ö pecsételte le, hogy senki hozzá ne férhessen.

(*) A főváros kövezési és csatornázási albizottsága ma délelőtt Piperkovits Bátor tanácsos elnöklésével ülést tartott. A bizottság a II. ker., Kacs- és Horvát-utczák burkolásához szükséges könyagra, a II. ker., Batthyány-téren létesítendő park körül felállítandó rúcsos vaskerítésre, az I. ker., Ménosi- és Fehérvári-utczák, valamint a VI. ker., Angyalföldi- és Országbíró-utczák makadam-szerű munkáira, a II. ker., Horvát-, valamint a VI. ker., Ágy-utca kövezési munkáira és a II. ker., Horvát-utca és VI. ker., mutatónyos-telep gyalogutainak aszfaltozási munkálataira beérkezett ajánlatokat bontotta fel. A bizottság az ajánlatokat felülvizsgálat céljából kiadta a számvevőségnek és a mérnöki hivatalnak. Mihelyt ez a felülvizsgálat megtörtént, a bizottság e hó 23-án, kedden délelőtt 11 órakor tartandó ülésén fog dönteni arról, hogy mely ajánlatokat javasolja elfogadásra a tanácsnak.

SPORT.

Budapesti nyári versenyek.

— Harmadik nap. —

Klasszikus futam nincs a harmadik nap programján, de azért elég sikerült napnak nézünk elébe, tekintve a népes nevezéseket, melyek nagy mezőnyöket helyeznek kilátásba.

Legjobb díjazott futama a napnak a Nyári *handicap*, melynek 10,000 koronájáért tizenhét telivérnek van indulási joga. Az eddigi diszpozíciók szerint a kötelezettek sorából alig egy-két ló fog kiválni, mert a sikerült súlyelosztás majd mind-egyik telivérnek nyerési chanceot helyez kilátásba. Valószínű indulók: Rouquin (Janek), Kamp (Winkfield), Vansittart (Krouzil), Maillart (Gulyás), Munster (Carslake), Wetter (Cockeram), Palma (Korb), Lord Darcy (Pretzner), Rabagas (?), Papushös (Smutny), Sapristi (Vivian), Golf (Fetting), Lanzendorf (Abos), Medardus (Izményi). A skála élén Rouquin áll 62 és fél kilóval, ami némileg szigorú bírálatnak mondható, azonban erősebb lovasára való tekintettel nem szabad teljesen figyelmen kívül hagyni. Rabagas legutóbb oly magas formát mutatott, hogy újabb győzelme nem volna meglepő, különösen akkor, ha nyergébe ismét Pretzner szállna, aki alatt a Worcester-mén agyáltszik nagyon szívesen megy. Vansittart múlt évben második lett ugyanabban a versenyben s idén még sulyban is sokkal kedvezőbben áll, ami igen kiemeli a Gaga-mén esélyeit s azt hisszük, nem esalódnak, midőn a legchanceosabb pályázók egyikének jelöljük. Maillart idén nem oly megbízható, mint múlt évben, midőn egymásután aratta diadalait, azonban sulyban oly kedvezően áll, hogy öketlen számításba kell vennünk, tekintve azt, hogy az utóbbi időben egynéhány elfogadható formát futott ki. Munster szintén a legmegbízhatóbb telivérnek egyike s annyi össze-vissza futkosás után esetleg holnap beváltja istállója várakozásait s mint győztes halad át a célon. Sapristi már rég nem volt ily előnyös sulyal a neki nagyon megfelelő mértföldön s tekintve azt, hogy istállója jelenleg remek formában van, szintén igen nagy esélye

van a győzelemre. Végeredményben nekünk az a véleményünk, hogy az értékes díjat *Sapristi* fogja elvinni *Vansittart* és *Maillart* előtt, esetleges megjelölést *Munster* okozhat.

A napot megnyitó *Városligeti* díjban Szent István-díjbeli lovak fognak ismét találkozni. Industriális joga van *Szomszéd*-nak is, de a Teneriffe-mén valószínűleg távol marad a verseny startjától s így már most nyílt kérdés lesz a verseny sorsa. *Fejedelemlő*ja bizalmát a Szent István-díjban — itt kell megmutatnia, hogy erre méltó. Azonban mi nem hiszünk, hogy képes legyen *Gracieuze*-t megelőzni. Jó futást várunk a francia nevelésű *Ma Grand*-tól.

A *Kétévesek* *handicapja* igen nehéz helyzet elé fogja állítani a fogadókat, látva azt a kitűnő anyagot, mely 5000 koronájáért kötelezve van. A súlyviszonyokat tekintve, szerintünk az első chance *Calville*-t illeti, azonban meg kell jegyeznünk, hogy igen jól kell tartania magát, ha *Lógós*-t vagy *Quartus*-t meg akarja előzni. Külsőoldali chance *Titurel*-nek van.

Jelöltjeink:

- I. *Gracieuze*—*Fejedelemlő*—*Ma-Grand*.
- II. *Szepegő*—*Sansstache*.
- III. *Sapristi*—*Vansittart*—*Maillart*.
- IV. *Calville*—*Lógós*—*Quartus*.
- V. *Springer-ist*—*Drcher-ist*—*Milcs lo*.
- VI. *Carmina*—*Pietrette*—*Voleszka*.
- VII. *Blanc bec*—*Egerton*—*Papuschős*.

() A Pannónia ostendei veresége. Evezőseink osztrák és német diadalutja után az ostendei vereség alaposan lehűtötte az illetékes körök túlvértes hangulatát. Ennél a kudarcnál a mai sportnemzedékek, első sorban talán éppen az evezősöknek az a nagyfokú elbizakodottsága elszomorítóbb, melyet lépten-nyomon tapasztalunk. Atlétáink, vívóink és uszók a múltban is arattak a külföldön sok diadalt. De szereplésüket sohasem előzte meg az a nagy reklám, amelylyel a mai nemzedék dolgozik. Aki figyelemmel kísérte azokat a híreket és megbeszéléseket, melyek a napi és sportlapok hasábjain nap-nap után megjelennek, még ha hozzáértő is volt, bizonyos elfogultság hatása alatt szinte biztosra vette győzelmüket, hát még a laikus közönség. Nem gondoltak arra, hogy a Pannónia nyolczasa mily erős trainingben állott tavasz óta. Nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy egy és ugyanazon csapatot nem lehet hónapokon át teljes kondícióban tartani. Ha tehát a Pannónia a budapesti, bécsi és a hamburgi regattára voltak teljesen fittekk, akkor az augusztus közepén sorra kerülő ostendein már nem lehetnek teljesen formában. Jusson csak eszünkbe az is, hogy mily nehezen jött létre ez a kirándulás és míg vajudott, ugy-e lélektanilag is meg lehet magyarázni a versenyzők erejének visszaesését. Egy ilyen világkonkurrencziára így nem lehet elmenni, Mucsúra azonban egész bátran. A nagyfokú elbizakodottságot ige végre méltó büntetés érte a hétfői kudarcokkal. A „Pannónia” derék nyolczását és dr. *Mészáros* skiffistát sajnáljuk leginkább. Tudomásunk szerint nem nagy örömmel fogadták kiküldetésüket, nehezen mentek ki és a nyolczas teljesen komplett csak az utolsó napokban lett. Elutazása előtt csak keveset ültetett együtt a csapat és három napig nem is volt rendszeres training. Nagy hiba volt az is, hogy nem a verseny színhelyére, Ostendébe, hanem először Brüsszelbe mentek és ott a kiállítást nézve, annyira tübbe jöttek, hogy szinte biztosra vették győzelmüket. Ily előzmények után a belga nyolczással, melyet méltán tarthatunk a világ legjobbjának, küzdelemre kiállani szinte könnyelműség. De há kiküldötték őket, startoltak tehát, az utolsó száz méteren pedig már teljesen le voltak törve. A verseny lefolyása, távirati tudósítás alapján, a következő volt: Négy csapat startolt: belga, francia, olasz és magyar. Indításkor a belgák gyors csapásokkal az élre állanak és nagy előnnyel vezetnek az első ezer méterig. Eddig még az olaszok is megelőzték a magyarokat. A Pannónia erősebb tempót diktálva, felnyomulnak, megelőzik az olaszokat és egyhosszyire közelítik meg a belga nyolczást. Ezerhatszáz méter után spurtolni kezdenek a mieink, de nagyon keveset hoznak be, erejük azonban fogyni kezd és az utolsó száz méterhez érve, le-törnek annyira, hogy még az olaszok is előbb érnek célhoz. A belgák két hosszal — kb. 30 méter — könnyen nyernek, az olaszok félhosszal érnek a célhoz a Pannónia előtt. *Mészáros* a skiffversenyben többször elkormányozta magát és végül feladta a versenyt. Ez a kiküldetés tehát kudarcokkal járt. Következésképpen valószínűleg az, hogy belga és angol vízőken egyhamar aligha

látunk magyar csapatot. A kiküldetéséről szólva, nem szabad megfeledkezni arról az áldozatkészségről, melyet a jelenlegi kultuszminiszter tanúsított evezőseink iránt. Hatezer koronával támogatta ezt a kötes kimenetelű kiküldetést. Ily nagy összeget egy sportág képviselőinek kiküldetésére még nem fordítottak. Sajnos, most ájtól kell tartanunk, hogy ezzel a nagy összeggel kimerült a kiküldetésre szánt kassa tartalma. A miniszter pazar bőkezűségét megcsinálja majd a többi sportág, már pedig mint *Szatmáry* Kálmán angol bajnok, *Las Torres*, *Mudin* Imre és társaik példája mutatja, atlétáink és uszók a versenyzésen hátralevő részben fényesebben szerepelnek külföldön, mint evezőseink.

() *Las-Torres* újabb győzelme. A drezdai uszóverseny második napján Németország 1500 méteres uszóbajnokságát *Las-Torres* Béla (MAC) nyerte meg 24 p. 4 mp. alatt. Tegnapelőtti 500 méteres ellenfele, *Scheff* Ottó (Bécs) nem is mert ellene állani az 1500 méteres bajnokságban. A Ferencvárosi Torna Club vízipóló-csapata is győzelmesen szerepelt, amennyiben 2:1 (1:1) arányban megverte egyetlen ellenfelét, a bécsi Austriát.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ *Szemere Miklós* a vádlottak padján. Körülbelül egy évvel ezelőtt történt, hogy *Barta* József kispesti munkás, este munkájából hazajövet, az országút homokjában egy csillogó tárgyat talált. Felemelte és csodálkozva látta, hogy egy kopottas fényű aranygyűrű a talált kincs. A gyűrűt hazavitte, megmutatta a házbelieknek, akik közül a házmesternő azt tanácsolta, hogy jó volna a gyűrűt egy fővárosi ékszerésznek megmutatni, hátha adna valamit érte. A házmesternő közvetítésével *Kuncz* József budapesti ékszerész hosszas alkudozás után meg is vette a gyűrűt 160 koronáért *Bartától*. A házmesternő az ékszerész távozása után provízióját kérte, amit azonban *Barta* megtagadott. Erre a házmesternő feljelentette *Barta* Józsefet lopás, illetve tulajdon elleni kihágás miatt, amennyiben az ékszer talált kincs volt és, mint ilyen, a hatóságnál lett volna bejelentendő. A megindult eljárás folyamán a csendőrség vette kezébe az ügyet. A kiküldött csendőrmester hivatalos hatalmával arra kényszerítette *Kuncz*ot, hogy adja át neki a gyűrűt, amit a megretentett ékszerész meg is tett. A csendőrmester erre egy ékszerkereskedővel megvizsgáltatta a gyűrűt és 16.000 koronáért megvásárolta. Erre megindították a csendőr ellen is az eljárást. Az ékszerkereskedőnél meglátta *Szemere Miklós* is, akinek igen megtetszett az értékes régi kincs és 35.000 koronáért megvásárolta. A bonyodalmas ügy ma már teljesen felboncolva fekszik a kir. ügyészség előtt, aki az egész társaság ellen *Barta* Józseftől kezdve, egészen *Szemere Miklós*ig vádat emelt lopás, illetve tulajdon elleni kihágás miatt. Az ügyben a tárgyalás a pestvidéki kir. járásbírósg előtt szeptember hó 2-ára van kitűzve, amelyen elsőrendű vádlottat dr. *Lengyel* Zoltán fogja védeni.

§ *A megszőkött ügyvédjelölt*. Dr. *Mándoky* Lajos ügyvédjelölt több család elkövetése után a tavasszal Londonba szökött. Az angol bíróság az őt vádpont közül egyet fogadott el s a *Farkas* Pál ezigányprimás kárára elkövetett család ügyében kiadta az ügyvédjelöltet, akit július közepén Budapestre hoztak. Közben *Mándoky* családja kiegészített az összes hitellezőkkel, akik följelentéseiket visszavonták. A *Farkas* Pál ellen elkövetett család dolgában azonban, hivatalból üldözendő eselekvéről lévén szó, a vizsgálat tovább folyt és *Mándoky* fogva maradt. A letartóztatás ellen beadott felfolyamodást ma tárgyalta a tábla szüneti tanácsa, *Eördögh* András bíró előadásában. A tábla a vizsgálati fogságot fenntartotta.

§ *Szélhámos hentesmester*. Veszedelemes embert tett ártalmatlanná a napokban Egerbaktán a csendőrség *Teplán* Károly siroki hentesmester személyében. *Teplán* Károly kiváló ésszeretettel csapta be a vidéki takarékpénztárakat, még pedig rendkívül ügyes és környékfont módon. Egyes falukban kizemelt egy vagy nos parasztagaszt s ennek nevében kölcsöntkérő levelet intézett a takarékpénztárhoz, megjelölve a levélben a kezeseket is. Ezeket a kölcsöntkérő leveleket rendszerint előtáta az illető község bírájának hamisított névaláírásával és a község pecsétjével is s miután besatolta a kölcsöntkérő parasztagazda ingatlanairól szóló telekkönyvi kivonatot, a takarékpénztár jóhiszeműleg megszavazta és kifizette a kölcsönt. A pénz felvételénél rendszeren ezekkel az okmányokkal igazolta *Teplán* Károly a kölcsönt felvevő gazdáival való személyazonosságát. Legutóbb Zagyvaszentjakabon követett el hasonló csalást. *Juhász* János kovácsmester és gazdálkodó nevében 1200 korona kölcsönt kért a turai takarékpénztártól s a kölcsöntkérő levélben *Buda* Gábor és *Hugyecz* János odaváló vagyonos földműveseket nevezte meg kezesül. A kölcsöntkérő levélre ráhamisította a zagyvaszentjakabi bírónak a nevét s ráütötte a község pecsétjét is a nagyobb hitelesség okából. A takarékpénztár

gyanútlanul kifizette *Teplán* kezéhez az 1200 koronát. *Juhász* János csak akkor tudta meg, hogy nevével rutul visszaétek, mikor a takarékpénztár a kölcsön erejéig betáblázást vezetett ingatlanaira. A takarékpénztár feljelentésére a csendőrök keresni keztek *Teplán*ot, mert tudták róla, hogy az egész környéken csak ő foglalkozik ilyen szélhámozással. *Teplán* Károly meszt vette a dolgonak és megszőkött. Két heti bolyongás után végre hazakerült s ekkor letartóztatták. A letartóztatott szélhámost a csendőrök átadták a pestvidéki kir. ügyészségnek. Az ügyészség megállapította, hogy *Teplán* hasonló büncselekményért már négy évi fegyházra ílt. Az ügyészség indítványa alapján dr. *Aczél* vizsgálóbíró most köz- és magánokirathamisítás büntetéseért folytatja ellene a bünvizsgálatot a vizsgálati fogság fenntartása mellett.

§ *Gyanus halál*. Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy a piliscsabai csendőrség jelentést tett a pestvidéki ügyészséghez, *Tibely* Mária cselédleány gyanus haláláról. *Tibely* Mária a múlt héten halt meg s halála után azt suttozták a faluban, hogy halálát gazdájának brutalitása okozta. A csendőri jelentésre a vizsgálóbíró elrendelte *Tibely* Anna holttestének törvényszéki orvosi boncolását. A boncolást tegnap végezte dr. *Szikszay* Sándor törvényszéki orvos dr. *Aczél* vizsgálóbíró jelenlétében. A boncolás konstatálta, hogy *Tibely* Mária szervi szívhajban szenvedett és ehhez a betegséghez még véredényelmeszesedés is járult. Halálának közvetlen oka szívszélhűdés volt. Testén semmiféle külsőszáknak nyomain nem látszottak. Azt is megállapította a vizsgálóbíró a helyszínen fogatósított tanúkihallgatásokkal, hogy *Tibely* Mária már tíz év óta szolgált gazdájánál, aki nagyon szerette a régi, megbízható cselédet. Ezek után a szerencsétlen *Tibely* Mária halálesete ügyében a vizsgálóbíró további intézkedést nem tett.

§ *Bigamia*. *Bokor* Márton munkás *Petrozseny*-ban 1901. év május havában házasságra lépett *Dávid* Julia fintaházi leánnyal. A házasságkötés néhány évig békeben élték s azután Maroszentmargitára, a férjnek szülőfalujába költöztek. Mivel sorsuk is rossz ment, az asszony 1905. évben ott hagyta férjét s haza ment szüleikhez *Fintaházára*. A férj pedig előbb *Petrozseny*-ba, azután pedig Budapestre jött s itt gyári munkás lett. A múlt év nyarán *Bokor* Márton megismerkedett özv. *Rapka* Gyuláné, szül. *Mignó* Erzsébet nevű özvegy-asszonnyal, akivel előbb közös háztartásra lépett, majd később a múlt év október havában *Gödöllőn* házasságra is lépett. A házasság megkötése előtt *Bokor* Márton általán megmondotta özvegy *Rapka* asszonynak, hogy neki már van felesége, aki tőle elváltan él. Az asszony azonban ennek tudatában mégis házasságra lépett vele. *Bokor* Mártonnak második házassága nem volt valami szerencsés. Felesége többször járt panaszra a gödöllői csendőrséghez, hogy férje őt folyton üti-veri és megöléssel fenyegeti. Pár héttel ezelőtt egy harezias családi jelenet után ismét elment panaszkodni az asszony a csendőrséghez férje brutális bánásmódja miatt. A csendőrijáró kiment *Bokor* lakására kérdőre vonni a hepanaszolt férjet. Ez alkalommal az asszony elszölte magát, hogy férjének már van egy törvényes felesége. A csendőrök *Bokor* Mártont azonnal letartóztatták és bekísérték a pestvidéki törvényszék fogházába. Az ügyészség indítványa alapján most kettős házasság-büntetéért rendelte el ellene a vizsgálatot a vizsgálóbíró. Ezt a vizsgálatot azonban a férj terhelő vallomása alapján második feleségére is kiterjesztette a vizsgálóbíró.

§ *Gyujtogató raktárnok*. Az Egyesült Magyar-honi Üvegyárak nagymező-utezai raktárhelyisége a nyár folyamán rövid egymásutánban hatszor gyuladt ki és a rendőrség tudvalevőleg a gyujtogató gyanujával terhelt raktárnokot, *Hammer* Samut letartóztatta és átkísértette az ügyészség fogházába. *Hammer* Samut *Krezsák* vizsgálóbíró ma délelőtt kihallgatta. Dr. *Rác* Henrik, *Hammer* védője, a rendőrség előzetes letartóztatást elrendelő végzése ellen előterjesztést adott be a vizsgálóbíróhoz és kérte védekezésnek szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró a kérelem felett holnap fog dönteni.

Nyiltter.

§ rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Magyarázd meg nekem barátom

a természetnek ezt a csodáját: nyár derekán vagyunk, pompás idő van s én úgy meg vagyok hűlve, mint a legkeményebb teli időben. Mit tegyek? — Nagyon egyszerű; a nyári hurut nem ritkaság, aki megkapja, legyen egyszerűen egy doboz valódi *Fay*-féle szodeni ásványpasztillát és azzal elkergeti a bajt. *Fay* valódi pirulái biztosan és kellemsen hatnak, fölilegessé teszik az izzasztó kurát és egyéb kényelmetlenségeket, amellet nagyon olcsó is: egy doboz csak 1 kor. 25 fillérbe kerül s minden gyógyszerháznál és drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Ifj. dr. Balázs Dezső

Ügyvédi irodáját

VI., Eötvös-utca 4. sz. alá helyezte.

sürgette a kedvezmény kihirdetését, rámutatván arra, hogy annak megadását, különösen a kedvezmény tendenciájánál fogva, a Máv. forgalmi viszonyai az idén fokozottan megkövetelik. A kereskedelmi miniszter a kérelmet kedvezően intézte el s intézkedett, hogy a Máv. vonalain sőküldeményekre a múlt év július és augusztus havában fennállott szállítási díjkedvezmények azonos feltételek és módok mellett a folyó évi augusztus hó 1-től a folyó évi szeptember hó végéig terjedő érvényvel újból alkalmaztassanak.

Őszi vásár Zágrábban. A budapesti tavaszi vásár sikere a példa követésére sarkallta Grácztól is, ahol azonban már őszi vásár lett a tavasziból. A horvát főváros most átvette Grácztól az őszi vásár eszméjét s tegnap — mint zágrábi tudósítónk jelenti — már meg is nyitották az első őszi vásárt — nyáron. Célja az idegenforgalom emelése és a magyar ipar kiszélesítése. A megnyitáson Chavrak osztályfőnök is részt vett az országos hivatalnokok élén, továbbá Holjao polgármester a városi tisztviselők küldöttségével és még igen sok előkelővel.

Emelkedik a hajózási forgalom. A Dunagőzhajózási Társaság mai július havi kimutatása szerint, mint a kedvező termés és korai aratás után várható volt, a forgalom a tavalyi júliusi hónaphoz képest emelkedést mutat, amennyiben 1910. júliusban elért 1.395.766 koronával szemben, Tehát az 1910-ik év 66.912 koronával kedvezőbb volt. Ezzel ellentétben az idei július hó végéig lefolyt idény összeforgalmának eredménye kedvezőtlenebb a múlt évi hasonló időtartam forgalmának összeredményéhez, mert a bevételek a hajózás kezdetétől júl. hó végéig 1909-ben 6.936.543 korona volt, míg 1910-ben csak 6.643.163 korona, ami ez évben 293.380 korona hanyatlást jelent. A Dunagőzhajózási Társaság kezelése alatt álló mohács—pécsi vasút forgalmi azonban a kedvező termés és korai aratás dacára július hónapban a tavalyihoz képest hanyatlást mutat, amennyiben a bevételek 1910. évi júliusban csak 123.650 koronára rugtak az 1909. évi 150.500 koronával szemben, ami 26.850 korona hanyatlást jelent, sőt az egész idei évben is 20.890 koronával kevesebb volt a bevétel, mint a múlt év hasonló időszakában.

Az Osztrák-Magyar Bank. Bécsből jelentik nekünk: Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa a hó 25-én ülést tartani. Még bizonytalan, vajjon ezen az ülésen lesz-e szó a kamatláb megváltoztatásáról.

Az Osztrák-Magyar Bank állása a hó 15-én ez volt: Bankjegyforgalom 2.096.104.000 (—10.025.000) korona, érczkészlet 1.695.166.000 (— 1.061.000) korona, lezártulási tőke 609.279.000 (— 13 millió 253.000) korona, lombardköleség 60.830.000 (— 5.265.000) korona, adóköteles bankjegytartalék 8.964.000 (— 937.000) korona.

Oroszabb lesz a tej. Jeleztük már, hogy a tejszerződés megújításával kapcsolatban a fővárosi tejkereskedők közös egyetértéssel 14 fillérben állapították meg a tej literenkénti árát az újonnan kötendő szerződéseken. Ezt az árszállítást a hó takarmánytermés és az olcsó abraktermény-árak indokolják. Annál feltűnőbb, hogy a gazdák lapja most is az árszállítás ellen ír. Azt persze nem veszik számításba, — írja azután a Köztelek — hogy a tejelő jóság ára megfizethetetlenül drága s jó tejelő tehenet csak nagy utánjárással lehet beszerezni. *Egészen bizonyosra vehető, hogy a tejkereskedők és termelők között rövidesen megint ki fog ütni a háborúság, amelynek az árát azonban ismét csak a fogyasztó közönséggel fogják megfizetni.*

Az „Anker“ júliusi forgalma. Az „Anker“ élet- és járadék-biztosító-társaság magyarországi igazgatóságánál 1910. július havában benyújtott 958 ajánlat 7.854.833 K biztosított összegre és kiállított 864 kötvény 6.483.721 K összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.216.216 K-át, elérics és elhalálozás folytán kifizetett 2.887.305 K-át. A január—júliusi havi időszak alatt benyújtott 7550 ajánlat 57.248.301 K-ra és kiállított 6833 kötvény 50.487.446 K-ra. Ugyanezen időszakban díjakért 13.696.515 K-át veteleztet be a társaság, elérics és halálesetek folytán pedig 9.789.212 K-át fizetett ki. A társaság vagyona 1909. december 31-én 186 millió K, biztosított áldomány 572 millió K, halálozások és esedékessé vált eléricsi biztosítások folytán a társaság fennállása óta 379 millió K fizetett ki.

Felolós szerkesztő:
PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARKÁD**

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 16.

A készáru piacra ma szilárd volt az irányzat. Kilégítő kínálattal szemben a malmok jó vételkedvet mutattak, jobb árak fizetésétől sem idegenkedtek és mivel másrészt az eladók nem voltak túlkövetők, igen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 45.000 q buza kelt el a szombatiaknál 5—10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 10.50 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 9 korona 75 kilós tiszavidéki, úszkös búzáért. Az októberi buza 2 fillérrel a szombati zárlatnál alacsonyabban, 9,75 koronán indult, gyorsan 9,91-ig emelkedett, aztán 9,83-ig gyengült és zárlatkor 9,87 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza tíz fillérrel, az áprilisi buza szintén tíz fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel, az októberi zab 4 fillérrel emelkedett, ellenben az ujtengeri 2 fillérrel gyengült. Egyéb gabonaneműek közül a rozs pár fillérrel drágább, az árpa szilárd, a zab csendes, a tengeri változatlan. Forgalomba került: 1900 q rozs 7,25—7,32 és fél koronás áron, 1300 q zab 7,15—7,45 koronás áron, 400 q árpa 6,70 koronás áron és 800 q tengeri 5,75 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet csendesen és körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel indult meg, de rögtön a megnyitás után igen élénk vételkedvet mutatkozott, amely annál jobban fokozódott, minél jobban emelkedtek a kurzusok és így kevesebb mint egy negyedóra leforgása alatt majdnem 15 fillérrel szökött fel az októberi buza árfolyama. Később is majdnem állandóan tulsúlyban maradt a kereslet, mivel azonban a kínálat is elég bőseges volt, az árfolyamok még további emelkedése megakadt ugyan, de tovább is elég jól tartottan maradtak azok.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 q 80 k 21.— K, 200 q 80 k 20,80 K, 200 q 80 k 20,60 K, 300 q 80 k 20,80 K, 250 q 80 k 20,60 K felső, 100 q 80 k 20,30 K bükkönyös, 100 q 80 k 20,30 K, 300 q 79,5 k 20,90 K, 1400 q 79,5 k 20,95 K, 100 q 79,5 k 20,80 K, 200 q 79,5 k 20,70 K, 300 q 78,5 k 20,70 K, 100 q 79,5 k 20,80 K, 500 q 79,5 k 20,60 K, 300 q 79,5 k 20,80 K, 100 q 79,5 k 20,80 K, 500 q 79,5 k 20,70 K, 300 q 79 k 20,95 K, 100 q 79 k 20,40 K sárga, 200 q 79 k 20,70 K, 100 q 79 k 20,60 K, 500 q 79 k 20,90 K, 300 q 79 k 20,50 K felső, 200 q 79 k 20,80 K, 500 q 79 k 20,70 K, 100 q 79 k 20,60 K, 200 q 79 k 20,80 K, 100 q 79 k 19,70 K felső, rozsos, 200 q 79 k 20,40 K, 500 q 79 k 20,80 K, 200 q 79 k 20,80 K, 100 q 79 k 20,80 K, 400 q 79 k 20,40 K, 900 q 79 k 20,35 K felső, kev., 1200 q 79 k 20,80 K, 350 q 78,5 k 20,65 K, 300 q 79 k 20,65 K, 1000 q 78,5 k 20,80 K, 1100 q 78,5 k 20,40 K felső, 100 q 78,5 k 20,70 K felső, 2000 q 78,5 k 20,25 K sárga, 400 q 78,5 k 20,80 K, 600 q 78 k 20,55 K, 500 q 78 k 20,30 K felső, 500 q 78 k 20,60 K, 200 q 75 k 18.— K úszkösvegű.

Pestvidéki: 100 q 80 k 20,60 K, 200 q 79 k 20,60 K, 650 q 80 k 20,40 K sárga, 200 q 79 k 20,30 K, 200 q 78,5 k 20,40 K, 100 q 81 k 20,40 K, 200 q 78,5 k 20,40 K, 150 q 78 k 20,50 K, 250 q 78 k 20,30 K, 150 q 77 k 20,30 K.

Hartai: 1500 q 77,5 k 20,50 K.

Bácskai: 4500 q 77 k 20,60 K, 7000 q 76,8 k 20,40 K, 1000 q 75,8 k 20,40 K.

Pancsovai: 5000 q 75 k 20.— K, 5000 q 75 k 20.— K szept. 12.

Fejérmegyei: 150 q 79,5 k 20,70 K, 200 q 78,5 k 20,50 K.

Felsőmagyarországi: 400 q 79,5 k 20,55 K.

Bihari: 500 q 79 k 20,60 K, 200 q 79 k 20,60 K.

Raktár: 600 q 76 k 20,20 K, 2300 q 75,5 k 20,20 K, 120 q 75 k 20,20 K.

Rozs: 300 q 14,50 K pp, 200 q 14,65 K pp, 400 q 14,60 K pp, 200 q 14,60 K pp, 200 q 14,50 K pp, 400 q 14,60 K pp, 200 q 14,60 K pp.

O-zab: 150 q 14,90 K kpf, 100 q 14,60 K kpf.

Uj-zab: 100 q 14,50 K kpf, 100 q 14,30 K kpf, 100 q 14,70 K kpf, 200 q 14,35 K kpf, 200 q 14,40 K kpf, 200 q 14,50 K kpf, 100 q 14,30 K kpf.

T-árpa: 300 q 13,40 K pp, 100 q 13,40 K pp.

Tengeri: 400 q 11,50 K kpf, 300 q 11,50 K kpf. Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	19,90—20,60
"	76	19,55—20,25	80	20,——20,70
"	77	19,70—0,35	81	—
"	78	19,80—20,45	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	19,65—20,40
"	76	19,35—19,75	80	19,75—20,45
"	77	19,45—20,10	81	—
"	78	19,55—20,25	82	—
Pestvidéki	75	—	79	19,75—20,45
"	76	19,40—19,80	80	19,85—20,50
"	77	19,50—20,15	81	—
"	78	19,65—20,35	82	—
Bánsági	75	—	79	19,85—20,55
"	76	19,45—20,10	80	19,95—20,65
"	77	19,60—20,15	81	—
"	78	19,70—20,35	82	—
Bácskai	75	—	79	19,90—20,60
"	76	19,50—20,15	80	—
"	77	19,70—20,25	81	—
"	78	19,80—20,45	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	14,70—14,85
Közepminőségű uj	—	—	—	14,45—14,60
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	18,40—14,—
II-rendű	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	14,40—15,—
II-rendű	—	—	—	14,——14,30
Tengeri belföldi uj	—	—	—	11,50—11,65

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre 9,75—9,89—9,85—9,91—9,83—9,88
Buza áprilisra 9,99—9,98—10,13—10,10—10,11,—
Rozs októberre 7,45—7,51—7,39—7,46—7,42—7,43,
Zab októberre 7,24—7,27—7,26,—,—
Tengeri auguszt. 5,61—5,60,—,—,—
Uj tengeri májusra 5,69—5,70—5,66—5,71—5,66

2 óra 30 perccel zárulnak:

Buza októberre 9,87— 9,88
Buza áprilisra 10,11—10,12
Rozs októberre 7,43— 7,44
Zab októberre 7,26— 7,27
Tengeri májusra 1911-re 5,66— 5,67
Repcze augusztusra 12,70—12,80

Budapesti gabonaforgalom.

1910. aug. 12-től 1910. aug. 15-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter mázsa	
Buza	75249	2438
Rozs	10380	3000
Árpa	5143	—
Zab	7092	3785
Tengeri	18312	14131
Liszt	694	41276
Korpa	—	7477

Értéktőzsde.

Az ünnepek előtti hangulat uralkodott ma is a tőzsdén. Az előtőzsde minden buzdítás híján tartózkodó volt. A külföldről is lanyha üzletmenetről szóló hírek érkeztek, a spekuláció tehát csak megfigyelő álláspontot foglalt el. Különösen a nemzetközi értékekben volt a stagnáció tapasztalható. Alig fejlődött ki valamelyes forgalom. A Magyar Hitel valamivel gyengült a szombati zárlatához képest, míg a többiekben egyáltalában nem

Heti műsor:

1910. augusztus hó	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház
18 Csütörtök	—	—	Luxemburg grófja	A muzsikuseány	Hunyady László
19 Péntek	—	Csákó és kalap	Luxemburg grófja	A muzsikuseány	Lili
20 Szombat	{d. u. este} Amor, a pénzügynök	A császár katonái A kuruzsló	Jánoska Luxemburg grófja	A muzsikuseány A muzsikuseány	Az ig ói diákok A cornevil ei harangok
21 Vasárnap	{d. u. este} Osztrigás Miczi	A sásók Csákó és kalap	János vitéz Luxemburg grófja	A muzsikuseány A muzsikuseány	A komédia ok A drótosztót

volt forgalom. A helyi piacon is kevés volt a forgalom, de az árfolyamok tartották magukat. A készáru piacon szintén korlátolt volt a forgalom, csak tégláértékekben volt üzlet. A déli tőzsdére nem változott a hangulat. A nemzetközi értékekben alig volt kötés. A helyi piacon mutatkozott egy kevés érdeklődés a Magyar Bank részvényei iránt. A többi értékeket azonban elhanyagolták. A készáru piacon a mi kevés forgalom volt, az csak az irányzat ellanyhulását idézte elő. Az utó-tőzsdén kevés forgalom mellett az irányzat változatlanul maradt.

Forgalomba került: Hazai Bank 315—316.50 koronán. Magyar Bank 746—748.50. Lipótvárosi Takarékpénztár 206, Ujlaki 400—402, István téglagyár 415—418, Általános közsön 647—648, Tanninyár 610, Alantika 310, Kereskedelmi Bank 3990, Agrárbank 488, Vasúti forgalmi 473 koronán.

Az előtőzsdén forgalomba került: Osztrák hitel 664.75—664—666.25, Magyar hitel 857.50—858—855.50, Jelzálogbank 483.50—482.50, Rímamurányi 692—693—692, Városi villamosvasút 334.50—385—32.50, Közúti 746.25—747—745.25.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 664.50, Magyar hitel 855.50—856, Államvasút 744, Leszámitóbank 582.50, Jelzálog 482.50, Rímamurányi 691.50, Közúti 745.25—746, Városi villamosvasút 332.25—381.75.

Főzszelet: Osztrák hitel 664.50, Magyar hitel 856—, Leszámitóbank 583—, Jelzálog 48.50, Rímamurányi 691—, Államvasút 744—, Városi 381.50, Közúti 745.50.

Advertisement for 'KULCSÁR ÉS HUPPERT' featuring 'TERMEZETES GYÓGYÁSVIZ' and 'AZ EMESZTÉST ELŐSEGÍTI, AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA.' Includes contact information for Budapest, Telefon 162-84.

Rozs: felsőmagyarországi 7.85—8.05, csepeli 7.80—8, pestmegyei 7.90—8.10, déli vasúti és különféle magyarországi 7.75—8, ausztriai 7.90—8.05. Arpa: Morvaország 8—8.75, felsőmagyarországi 6.60—9.35, csepeli 6.60—8.75, maláta 6.35—6.65, takarmány 5.85—6.25. Magyar tengeri 6.15—6.25, Cinquantin 7.80—8.25. Magyar szab 7.60—8.20, válogatott 8.20—8.55, új 7.55—7.85, ausztriai 7.55—7.80.

Kulcsár és Huppert

gyors, száraz vegytisztító- és műkelfestőgyár Gyár és központ: Budapest Rózsa-u. 107. Fick: Andrassy-ut 87. Telefon 126—43.

Legszöbben, legpontosabban, gyorsan tisztítanak és festenek. A tárgyak elhozhatnak és a legrövidebb időn belül legkifogástalanabban haza szállítanak. Vidéki megbízások pontosan teljesíthetnek.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 16. A déli tőzsdén a forgalom nyugodt volt, az árfolyamok nem változtak, csak Osztrák Földhitelintézet javult, még pedig 1345-ig. Később nem változtak az árfolyamok. Berlin gyengült irányzatot jelentett.

1 óra 3 perczek: Osztrák hitel 664.50, Magyar hitel 856, Angio 316.75, Bankverein 547, Osztrák Földhitelintézet 1341, Laenderbank 515, Union 620.50, Államvasút 743.75, Déli vasút 113.50, Dunagőzhajózás 1128, Rímamurányi 690.50, Orosz járadék 103.35, Török sorsjegy 255, Ausztria-emil 403, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 269.50.

10 óra 45 perczek: Osztrák hitel 664.50, Magyar hitel 856, Laenderbank 515, Union 623, Államvasút 744.50, Déli vasút 113, Angio 316, Osztrák Földhitelintézet 1335, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 269.50.

Bécs, aug. 16. (Magyar értékek zárlata). 4 százeles arany-járadék 112.20, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 155—, Magyar hitelbank részvény 855.10 Magyar leszámitó és váltó részvény 583—, Rímamurányi 692.00, Magyar cukoripar 23.20, Adria hajózási részvénytársaság 545—, Magyar koronajáradék 91.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.10, Magy. nyere-m. köles. sorsjegy 23—, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank 81—, Magy. kereskedelmi bank 39.86. Az irányzat szilárd.

Bécs, aug. 16. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 98.60, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.15, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 315—, Bécsi Bankverein 546.75—, Osztrák magyar bank 1363.50 Déli vasút 111—, Dunagőzhajózási társ. 11, 6 Dohány-részv. 386—, Cs. k. arany (vert) 11.3, Német bankv. 117.48, Osztr. Lloyd 563—, 4.2 sz. ezüst jár. 93.60—

97.45, Osztr. koronajáradék 93.15, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 664.50, Union-Bank 621.50 Osztrák Landerbank 513.50, Osztrák-magyar államvasút 743.0, Elbavölgyi vasút —, Alpisi részvény 741.25, 10 irankos 19.08, Londoni váltóár 240.15, Lipótköho —, Török sorsjegy 254.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 16. (Értéktőzsde.) A mai tőzsde lefolyása kedvetlen és túlnyomórészt gyöngébb irányzatú volt, mert a spekuláció nagyfokú tartózkodást tanúsított. A pénzügyi viszonyok további alakulása iránt táplált aggodalmak és a széniparról szóló kedvezőtlen jelentések általános elkedvetlenedést idéztek elő, amely az összes értékeknek realizációkat vont maga után. 56 leg miután a külföldi jelentések nem nyújtottak ösztönzést. Erősebben szepvedtek a délig terméskéntél fogva hányadértékek, melyek közül rombadiak és harpeniek jelentősen jobban esők. Szilárd volt ellenben a Kanada Pacific-részvény Newyork hatása alatt, továbbá ottavai hányrak és 3 százalékos birodalmi kölesön. Végül az üzlet a kamatláb némi emelkedése következtében kevésbé változott árfolyamok mellett ismét esők. Az a nézet hódított tért, hogy a Brüsszeli Bank, tekintettel a tüzkatasztrófa, itteni lefőtjeit vissza fogja vonni. Zárlat és utótőzsde engedő irányzatú volt. A készpénzpiac ipari értékei gyöngébbek voltak. Napi pénz 3 és fél százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, aug. 16. Zárlat. (Saját tudósítónktól). Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.50, osztrák hitelrészvény —, Déli vasút 22—, orosz bankjegyek 216.15, 4 százalékos új orosz kölesön —, Disconto Commandit 187—, Dinamitruszt 173.25, Harpeni 197.30, Unifikált török járadék 94.60, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar arany-járadék 94.40, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasút 158.75 Bécsi váltóár 850.25, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 282.50, Gelsenkircheni 210.80, Laurakóhó 179—.

Frankfurt, aug. 16. Zárlat. 4.2 száz-os papír-járadék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 98.70, Magy. ar-jár. 94.65, Osztr. hitelint. részv. 208.50, Osztrák-magyar államvasút 158.87, Eszakyugati vasút —, Buestiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.20, Bécsi Bankverein 187.90, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 76.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.80, Osztrák koronajáradék 94—, Magyar koronajáradék 91.85, Osztrák-magyar bank 133.50, Déli vasút részvény 21.87, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár: 860.66, Párisi váltóár 810.25, Union bankrészv. 155—, Alpisi részv. —.

Hamburg, aug. 16. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.20, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasút 22.10, 4 százalékos arany-járadék 98.50, Osztrák hitelrészvény 208.65, Osztrák-magyar államvasút 138.50, Olasz járadék 104—, 4 százalékos Magyar arany-járadék 94.70.

London, aug. 16. Angol consol 80.1/2

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 16. (Saját tudósítónktól.) A kétnapos szünet ellenére kedvetlen volt a termény-tőzsde, ellenben gabonaneműkben az irányzat határozottan szilárd, buza 5—10, rozs 10 fillérel drágult. Kötések nem fordultak elő. Takarmányárak irányzata nem egységes, míg zab ára változatlan, tengeri 5 fillérel gyengült.

Jegyeztetett buza: székesfehérvári 10.10—10.50, tiszavideki 10.80—11.25, bányai 10.40—10.75, mosoni és györi 9.85—10.30, felsőmagyarországi 9.85—10.35, déli vasúti 9.85—10.30, marchfeldi 9.85—10.2. 5

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Table with columns: Allamadossag, Zaloglevelek, elsobbsegok, Bankok, Takarekpenztarak, Biztosito tarsasagok. Lists various financial instruments and their values.

Mai záro arolyam

Table with columns: Pénz, Ár. Lists market prices for various goods and services.

Mai záro arolyam

Table with columns: Pénz, Ár. Lists market prices for various goods and services.

Mai záro arolyam

Table with columns: Pénz, Ár. Lists market prices for various goods and services.

Mai záro arolyam

Table with columns: Pénz, Ár. Lists market prices for various goods and services.

A mi jó, az olcsó!

ISKOLA-ÖLTÖNYÖK

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállítónál

férfi-, fiu- és leányka- RUHATELEP

BUDAPEST

IV., Múzeum-körút I. és 3.

Kérjen árjegyzéket!

Paris, aug. 16. (Zárlat). 3 százalékos francia járdék 97.42. Osztr. aranyjárdék 100.80 Magyar aranyjárdék 96.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 503.— 3/4 százalékos Olasz járdék —. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 281.—, 5 százalékos marokkói járdék 520.— 4 százalékos 1890. román köles, 96.—. 4. százalékos amotr. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járdék 104.90, 4 és fél százalékos 1909. orosz járdék 99.85, 4 százalékos spanyol jár. 95.85 4 százalékos unifikált török jár. 94.95. Török sorsjegy 220.—, Török dohányrészevény —. Osztrák földhitelintézet —. Osztr. Länderbank 549.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1798, Banque Ottomane 688.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 623.— Rio Tinto 17.02, Sucrerie d'Egypte 79.—, Tula 360. Urkányi kőszén 184, Chartered 44.50, De Beers 428.— East Rand 133.—, Jagersfontein 221.—, Trans. Land Comp. 69.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.31, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz arany, váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csekk Londonra 25.20 Magánkamatláb 2, 1/2

vonás nélkül.) Az irányzat esendes volt, az árak változatlanok maradtak.

Bécsi vágómarhavásár.

Aug. 16. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 4669 drb magyar, 310 drb galicziai, 936 drb németországi. Jegyzések kilogrammonként elősúlyban: Magyar hizókör I-ső minőségű 82—92 fillér, kivételesen 102—fillér, II. minőségű 73—80 fillér, III. min. 62—72 fillér, galicziai hizókör I-ső minőségű 95—100 fillér, kivételesen 104 fillér, II. min. 90—94 fillér, német hizókör I. min. 92—104 fillér, kivételesen 106—112 fillér, II. min. 83—92 fillér, III. min. 80—82 fillér, legelő-ökör 64—70 fillér, bika 70—94 korona, kivételesen 98—104 korona, tehén 72—86 korona, bivaly 50—68 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Bécsi sertés vásár.

Aug. 16. A mai sertésvásárra 15511 darabot jelenttek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6090 fiatal és 8450 hizott sertés. Árak: elsőrendű 126—128 fillér, kivételesen 129 fillér; középhez 118—124; könnyű 108—116 fillér; fiatal sertés 110—136 fillér, kivételesen 140 fillér kilogrammonként elősúlyban, levonás nélkül.

VIZALLÁS.

aug. 13. aug. 16.		aug. 13. aug. 16.	
Inn Schárding 2.27 2.09	Tisza M.-Sziget 0.50 0.42	M.-Sziget 0.50 0.44	Tekeháza 0.50 0.44
Duna Passau 4.16 3.93	V.-Nemény 1.38 0.34	V.-Nemény 1.38 0.34	Tokaj 1.23 1.27
Linz 1.60 1.32	Tiszafüred 1.02 0.74	Tiszafüred 1.02 0.74	Szolnok 0.80 0.60
Bács 1.24 1.47	Csongrád 0.28 0.—	Csongrád 0.28 0.—	Szeged 0.97 1.01
Pozsony 3.12 3.34	Szeged 2.— 2.17	Szeged 2.— 2.17	T-Becse 5.96 4.05
Komárom 4.48 4.42	Titel 1.75 1.—	Titel 1.75 1.—	Hoór 0.30 0.30
Budapest 4.28 4.32	Óndova 0.74 0.81	Óndova 0.74 0.81	Bodrog Ladmóca 0.74 0.81
Paks 3.92 3.66	Sajo Zsolozsa 1.24 1.26	Sajo Zsolozsa 1.24 1.26	Hernád H.-Nemetti 0.14 0.18
Mohács 4.80 4.62	Berettyó Margitta 0.29 0.27	Berettyó Margitta 0.29 0.27	B.-Ufalu 0.35 0.35
Gombos 0.— 5.54	Körös Csucsa 0.36 0.36	Körös Csucsa 0.36 0.36	N.-Várad 0.25 0.23
Ujvidék 0.— 4.69	Belényes 0.32 0.30	Belényes 0.32 0.30	Tenke 0.14 0.14
Pancsova 3.— 3.06	Guraboncz 0.42 0.34	Guraboncz 0.42 0.34	Borosjenő 0.40 0.48
Zágráb 3.20 3.27	Bekés 0.18 0.12	Bekés 0.18 0.12	Gyoma 0.12 0.18
Orsova 2.62 2.—	Máros Gy.-Fehérvár 0.02 0.06	Máros Gy.-Fehérvár 0.02 0.06	Branyicska 0.— 0.48
Morva Vág Zsolna 0.90 1.08	Arad Makó 0.14 0.18	Arad Makó 0.14 0.18	Lugos 0.50 0.50
Trenosn 0.67 0.83	Temes K.-Kostály 0.46 0.64	Temes K.-Kostály 0.46 0.64	Kiszető 0.62 0.64
Szered 1.21 1.46	Béga Kiszető 0.62 0.64	Béga Kiszető 0.62 0.64	Temesvár 0.40 0.44
Rába Szt.-Gothárd 0.— 0.10	Becskekerék 1.04 0.82	Becskekerék 1.04 0.82	
Sárvár 0.84 0.89			
Győr 3.56 3.68			
Dráva Varsád 2.10 2.15			
Zákány 0.36 0.48			
Barcs 1.40 1.58			
Mura Eszék 0.— 3.58			
Száva M.-Szerdah. 1.16 1.17			
Zágráb 0.— 0.36			
Sziszek 0.26 0.40			
Szamos Mitrovicza 1.42 1.40			
Deés 0.28 0.21			
Szatmár 0.42 0.54			
Kraszna N.-Majtény 0.— 0.—			
Latorcza Munkács 0.10 0.12			
Laborc Homonna 0.22 0.25			
Ung Percseny 0.— 0.—			

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.
(A székesfővárosi állatvásár és közbölgőhid igazgatóságától.) Aug. 16. Előző napi eladatlan maradvány 1346 drb sertés, 40 drb süldő. Mai felhajtás 571 drb sertés. Összesen 2917 drb sertés, 40 drb süldő. Eladatott 2189 drb sertés, 40 drb süldő. Mai maradvány 728 drb sertés.
Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül ételsúlylevonással 132—138 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg.ig elősúlyban 128—134 fillér. Fiatal nehéz 300 klg. ételsúlylevonással 138—144 fillér. Fiatal közép 220—300 klg.ig ételsúlylevonással 14—150 fillér. Fiatal könnyű 120 klg.ig ételsúlylevonással 142—150 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 134—148 fillér. (Az árak minden levonás nélkül kikint elősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak 4 fillérrel hanyttottak.

Budapesti juhvásár.

Augusztus 16. Felhajtott 345 juh. Eladatlanul maradt 190 drb. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 58 fillérig, középmínőségű ürü 52 fillérig. Vevők hiányában az üzlet csettelen volt.

Budapesti szurómarhavásár.

Augusztus 16. Felhajtott 711 drb élő borjú, (közte 15 rugott.) Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 100—110 fillérig, kivételesen 112—116 fillér, középmínőségű élő borjúkért 90—98 fillérig, silány és rugott borjúkért 72—88 fillérig kilogrammonként (le-

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:
Hazánkban tegnap elenyésző kivétellel mindenütt száraz idő volt. A hőmérséklet kevéssé csökkent, főképpen Keleten és délkeleten. Maximuma 28 fok C Crkveniczán, minimuma 2 fok C Árvaváralján.

Prognózis a következő huszonegy órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvettve csapadék várható.
(Sürgöny-progn.: Hűvös, elvettve csapadék.)

Állomás	Légnyomás mm. 700	A hőmérséklet Celsius azorint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szereda	68.8	9.6	N	2	—	16	6
Ungvár	66.4	9.8	N	1	—	19	8
Késmárk	66.3	8.0	—	0	—	17	4
Loonoz	64.0	15.2	W	2	—	23	12
Ogyalla	63.8	16.2	—	4	—	20	9
Budapest	68.4	13.4	W	1	0	22	8
Hérsény	—	—	—	—	—	—	—
Kozshely	64.3	17.0	SW	1	0	24	12
Pécs	65.4	16.9	—	0	—	23	13
Zágráb	64.9	16.1	S	1	1	25	14
Fiúme	63.4	19.1	—	1	—	27	17
Szeged	65.6	15.7	SE	0	0	21	10
Temesvár	—	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	66.9	11.8	E	1	0	21	9
Kolozsvár	68.6	10.1	W	2	0	21	9
Nagyszomb.	68.2	8.8	SFS	1	0	18	7
Észmár	—	14.2	EE	1	0	25	9
Eger	—	10.8	S	1	1	25	9
Arvaváralja	—	5.4	E	1	0	15	3
Selmeczbánya	—	10.4	—	4	—	19	8
Komárom	—	17.0	SE	1	3	22	19
Magyar-Óvár	—	15.2	SW	1	3	21	11
Sopron	—	16.5	NE	1	2	27	15
Eszék	—	19.4	—	—	—	28	17
Cirkvenica	—	15.2	—	—	—	26	9
Debrecen	—	13.9	—	—	—	24	5
Keoskemét	—	16.7	—	—	—	22	7
Orosháza	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	14.6	SE	1	0	20	9
Zsombolya	—	13.4	—	0	—	24	16
Versecz	—	15.3	NE	3	0	24	9
Orsova	—	11.7	—	0	—	24	11

EGYETERTÉS

politikai napilap.
Közlekedési igazgató: FAJOS MATTYÁS

KÜLÖNFÉLÉK.

Liber noster.

A mi könyvünk szagos balzsam,
Elzsibbad a szemünk, szájunk,
Ledölt szobrok között járunk.

A mi dalunk bucsuztató,
Ejszakát mond kéjnek, lánynak,
Nefelettsnek, ibolyának.

A mi zenénk egyforma dal,
Csak éjszaka kezd szólni, bugni,
Momentó méri, momentó méri.

Jámbor Gyula.

(Ökölharcot hirdet Maeterlinck.) Maeterlinck Maurice a „Gaulois” hasábjain himnuszt zeng az ökölharcról. Azt mondja, hogy megint ultima ratióvá kell lenni a kardnak, mely leggyakoribb fegyverünk volt minden fajtájú ellenség ellen. A boxolás tanulmányozása feltárja előttünk egyes fölöttébb értékes ösztöneink leromlását. Hasonlítsuk csak magunkat össze a poloskával, amelyek olyan félelmetesen fel vannak fegyverezve a támadás ellen, vagy a hangyával, vagy a szarvasbogárral és rájövünk, hogy mi a legtehetősebb és legtörekényebb teremtetések közül valók vagyunk. Pedig van egy fegyverünk, mely könnyű és erős védelmi eszközünk lehet: az ököl. És bár ilyen tökéletes fegyverrel rendelkezünk, azt se tudjuk, hogy mint kell vele bánnunk. Amíg valaki meg nem mutatta nekünk, sejtelmünk sincs róla, hogy a karunk testi erőnkéből mennyit gyűjthet össze.

Tessék csak megnézni a fuvarosokat, vagy a parasztokat, mikor verekednek. Micsoda szánalmas látvány! Miután egymást elpiszkolták és megfenyegették, elkezdik egymást a torkuknál fogva szorongatni, cibálják egymás haját, rugnak, mindegy, hogy hová, karcognak, harapnak, irtózatos dühvel belesimpaszkodnak egymásba és mindegyik fél attól, hogy kiengedje a másikat, ha pedig valamelyik kiszabadítja a karját, akkor hadonászik ide-oda, rendszerint a levegőt találja és addig nincs vége az ádáz küzdelemnek, amíg éri a pillanatban hirtelen elő nem kerül a bicska, amely aztán egy kicsit beljebb talál szaladni és bekövetkezik a véres vég. Milyen másként hat két boxoló a szemlése! Nem bangzanak el haszon-

talán, szitkozódó szavak és nem kapálóznak a felek a világba. A biztonság nyugalma tapasztalható. A küzdők tudják, hogy mit csinálnak és az öklüket alkalmazkazzák, amely érvényesíti a test minden izmát.

És mennyi egyszerűség a támadásban! Három ütés elegendő ahhoz, hogy teljesen hasznavehetlenekké legyenek azok a fogások, amelyekhez a laikusok nyulnak. A harc után a legyőzött súlyos sérülésekkel nem sebesült meg tartósan, hanem nemsokára felkészülődhet újabb tetre.

Ellentmondóan hangzik, de az ökölvíaskodás záloga, biztosítéka a békének. Érzékenységeink gyöngeségünk érzete okozza. Harczenvedélyünkben nem tudjuk, hogy mivel védekezzünk, a kezünkkel, a lábunkkal, a fogunkkal, a könyökünkkel, vagy a körmünkkel. Aki azonban érti a módját annak, hogy mint bánjon az öklével, az a győzelmet jelentő nyugodtsággal fog viselkedni. Bátran áll elébe minden támadásnak és a szükséges pillanatban visszautasíthatja a sértést: „Idáig és ne tovább!”

(Ezerféle nyelvű szerelmi vallomás.) Furcsa könyvet írt most egy svéd nyelvű tudós. A legfurcsább könyv, amelyet valaha írtak és el sem hinné az ember, hogy komoly tudós ilyen munkával foglalkozik. — hiszen még messze van aprilis elseje — ha a „Corriere della Sera” nem közölné már is egy kis mutatványt a különös könyvből. Ez a munka nem áll másból, mint annak az összeállításából, hogy ezt a vallomást: „szeretlek!” hányféleképpen mondják az emberek a földkerekség összes nyelvén. A nyelvűdős, aki ezt a könyvet írja, össze akarja gyűjteni, minden formáját a szerelmi vallomásnak, a földkerekség valamennyi népfajának beszéde szerint. Nem kis tudomány ez, mert ezt a vallomást: „szeretlek!” — több mint ezer nyelven suttogják, bugják, bömbölik a földtekén. Ime egy kis szemelvény. A kínai azt suttogja: „No ugai ni!” Az örmény szenvedélye így szólal meg: „Se siren as hoz!” Az arab megelégszik a rövid: „Nehabbe!” szóval. A török így olvadozik: „Sidi sevdiorum!” Az indus vallomása ez: „Main sym ka pisar karim!” De a legretteutesebb a grönlandi Romeo vallomása. Ez a rettenes ember ezt a szót: szeretlek! szintén egy szóval fejezi ki, de ez a szó tizenöt szótagból és nem kevesebb, mint negyven betűből áll. Az ember belezédül, még ha olvassa is. Tessék: „Unifracersó-lainalerfironajunguarriqajak!” Az embernek eláll a lélegzete, amíg leírja. Hát még kimondani. Most tessék elképzelni mi történik, ha egy ilyen grönlandi Romeo dadog. És milyen lehet egy grönlandi

szerelmi vallomás ettől az első szótól a csókiig. Nálunk azalatt már az anyakönyvvezetőtől is visszajönnek a szerelmesek.

(Kétszázézer koronás szalonberendezés.) Londonban a minap rendkívül becses butor-garnitúra került árverésre. A XVI. Lajos korából származó gyűjtemény igen megtetszett műértőknek és laikusoknak egyaránt. Remeke az akkori idők francia butorkészítő iparának s értékét még az is növeli, hogy Mária Antoinetté volt, ki 1783-ban Sir Antony Morris angol követési tanácsosnak adta ajándékba. A remek gyűjteményt heves harc után egy frankfurti cég szerezte meg kétszázézer koronáért.

(Johnson a győző.) Jack Johnson, a világhírű boxer-bajnok, sőt boxer-király tudvalegőleg nem indult világhírű körútra, hanem Newyorkban pihen meg dus babérain. Ezt tudomásul kellett venni az egész világnak, mert hiszen a brüsszeli szélhámos négett a világsajtó leplezte le. Most ugyancsak a világsajtó révén közli Johnson mester esodálóiival, hogy teljesen vissza akar vonulni a művészetből. Elvezni akarja azt a hatalmas vagyont, amelyet számára renói győzelme a dicsőséggen kívül hozott. Johnson Brooklyn legelegánsabb negyedében villát vásárolt s már bele is költözött egész családjával. Nagyon elegánsan, de nagyon okosan fog élni, hogy ne kelljen többé még száz-ezrekért sem pofozkodnia. Egyszer azonban mégis ki akar rugni a hámból. A villa fölszentelési ünnepén ugyanis mulatni akar; czigánnyal, pezsgő mellett. És fog is. Johnson mester nagyszerű ünnepeket rendez, amelyre fél Brooklyn hivatalos. Ezt az érdekes hírt kábelben jelentik Newyorkból. A távirat belekerülhetett egy hírozott ökör árba. Na de nem kár, mert kit nem érdekel az, hogy mit csinál Johnson, a nagy?!

(A körömök és az emberi karakter.) Egy francia folyóirat pszichológusa kitalálta, hogy a körömök alakjából is következtetni lehet kinek-kinek a jellemére. A francia „Gartenlaube” lélek-bujárja szerint hosszú, keskeny körömök magában bízó, erős jellemet jelentenek. A széles, lapos körömök finom érzésű, gyöngéd, szerény lélekre vallanak. A rövid, kerek köröm pedig a lázongó, kole-rikusok és a veszedelmes intrikusok ismertető jele. A halvány körömök melankolikus és tudományt kedvelő természetű vallanak, a ragyogók és rózsaszínűek pedig — jó manikűrre.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

68

Igaz, hogy ezen nevelése következtében sokat vesztett előbbi kedvességéből, s hogy világnézete is sokban megváltozott; de miért érintette volna az előkelő köriroket az a tudat, hogy előtte a vallás, a hit egyáltalában nem bír semmi különösebb fontossággal, hogy a templomot úgy tekintik, mint egy szentek neveinek sorozatával megtöltött falat?

Később a mindig hideg, szarkasztikus hercegnő tisztán arra törekedett, hogy a gyermek lelkében még élő kevés szeretetet és meleget kipusztítsa.

Azt el is érte, hogy a gyermek lelkében Tricotrin szép emlékeit összetörte, de nem vette észre, hogy ezen oselekedete által olyan fegyvereket kovácsol, melyek fiának martíromságát készítik elő.

Mikor végre munkáját befejezte s a gyermek lelkéből a Tricotrin által belé ojtott jobb érzést már teljesen kipusztította, megkórta a gyermek kezét fia számára. A mesebeli gazdagság, a magas rang, melyet felajánlott neki, megnyerték tetszését, s az ajánlatot ekkor már mosolyogva fogadta el. Azt gondolta magában, hogy csak ezzel a lépéssel erősítheti meg jelen állását s biztosíthatja egész jövőjét.

— Lira hercegnője lesz belőlem! — gondolta magában meglegedett mosolylyal. — És a feleségévé kell, hogy legyek, — tűzte tovább gondolatát sóhajtván.

Védőjének, a hercegnőnek súlyos megbetegedése siettetie ezt a házasságot, mely a beteg ágya mellett kötöttet meg. Az öreg hercegnő akkor el volt telve a boldogságtól

és gyönyörtől, mert azt hitte, hogy a Lira-család ismét biztosítva van legalább száz esztendőre a végpusztulástól.

Ezen házasság híre akkor egy osztrák városkából jött, s jutott Tricotrin fülébe Rose anyó által, ki akkor szintén ott tartózkodott.

Feleségének unszolására a herceg megvált hosszú visszavonult életétől s közeledett az udvarokhoz, melyeknek később felesége a fiatal hercegnő imádott istennőjévé lett.

Mikor már beleszokott az állandó tömjé nezésbe és hódolásba, mely körülvette s az állandó mulatságokba, csak akkor vette észre, hogy álmai milyen kevésé valósultak meg.

Öntudata megbémult, emlékeit megölték. Szívében csak a nagyravágyás tudott gyökeret verni. A szerelem reá nézve nem volt veszélyes, mert mindent felülmuló önimádása pajzsként szolgált neki minden más érzelmel szemben.

A férj halála, ki egyedül, elhagyottan távozott el mellőle, — egy pillanatra megrendítette.

De azután elgondolta, — hogy most már szabad, — egészen szabad. Az előirt gyászév letelte után, hatalmasabb vonzó erővel tért vissza az előkelő világba, mint valaha. Mosolyának varázsa most már vagyoni által még nagyobb varázst nyert.

Serkisem sejtette most már, hogy az ünnepelt fényvel körülvett hercegnő ugyanaz a talált gyermek, kit a Loire-parti erdőben Tricotrin mentett meg.

Védőmezőjének első gondja az volt, hogy mindaddig, míg régi környezetét előtt teljesen felismerhetetlen lesz, teljesen érvényesült. Estmere és fia sohasem találkoztak vele.

Az imádók és udvarlók egész raja környékezte meg, de védőjének, a hercegnőnek, elég hatalma volt ahhoz, hogy védenezét meg tudja tartani magának.

Bár mindenki elfeledkezett multjáról, ő maga teljesen megelégedezni nem tudott.

Mindig reszketve gondolt arra, hogy hátha valaki egyszer boszúból felidézi egész multját.

V.

Ez éjjelen a város előkelő közönségének legszebb asszonya egy erdei ibolyacsokrot tartott kezében. Mikor Tricotrin a tömeg közé vegyülve megismerte a büszke asszony kocsiját s kezében a virágcsokrot meglátta, szívet kimondhatatlan öröm fogta el. A hálának és ragaszkodásnak ez a jele kárpótolta őt a sok keserű fájdalomért.

Egy darabig ott maradt állva s eltűnődött magában, majd a nappali világosságban tündöklő palota mögé kerülve egyre messzebb és messzebb távozott a hideg januári éjszakába, míg végre keresztülhaladva a város külsőbb részei is, kiért a mezőkre. Itt ábrándozásából rettenetes üvöltés verte fel. Egy szabad, üres tere, mely magas jegenyékkel volt szegélyezve, erős tűz lobogott vörös fényével megvilágítva az egész környéket. A tűzet mindenféle szedett-vedett emberekből, asszonyokból és gyermekekből álló csoport vette körül, kik egészen neki voltak vadulva az indulattól.

— Ezek, ugy látszik, valami gyilkosságot akarnak elkövetni, — mormolta Tricotrin meggyorsítva lépteit. — Valószínű, meri ha betörés vagy más hasonló tervvezetés, nem volnának ennyire kikelve magukból. Tricotrin, kit az emberszeretet sokszor rávetett arra, hogy felkeresse a bűnök poklát, jól tudta, hogy most olyan tömeghez közeledik, mely nem retten vissza a vértől, de azt is tudta, hogy ezen társadalomból kitaszított páriák egyike sem fog kezét emelni ellene. Mindnyájan ismerték s tudták mind, hogy nem a gyűlölet, hanem a lelkében rejlő emberszeretet hozza közük, s bár neha megfosztotta őket zsákmányuktól, vagy áldozataiktól, jól tudták, hogy ezzel is csak őket mentette meg a bűntől. (Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1910. augusztus 17-én.

KIRÁLY SZINHÁZ

Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Irta: Lehár Ferencz.

Személyek:
 Luxemburg grófja Király
 Bazil herceg Ratsay
 Staza grófné Erdősi B.
 Brissard Armand Kovács
 Vermont Juliette Várdi L.
 Didier Angéla Harmath I.
 Menciakoff Szegej Sáfány
 Pavlovics Pavel Tóth
 Pelezzin Kasznay
 Managere Ligeti
 Báronó Sári R.
 Saville, Palotay
 Boulanger, Balazs
 Marhan Egri

Kezdeté 8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Kury Klára fellépéssel.

Muzsikussleány.

Operett 3 felvonásban. Irta: József György és Buchbinder B.

Személyek:
 Eszterházy herceg Fekete
 Eszterházy hercegné Veszprémi
 A kis herceg Hudáczek N.
 Haydn József Thury
 Rézi, tehénleány Kury Klára
 Elena Montebelli Sándor Stefi
 Tantió Miskey
 Péter Szalay
 Házító zsidó Kallér

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

A lilium.

Színmű négy felvonásban. Irta: Pierre Wolf és Gaston Leroux.

Kezdeté 8 órákor.

ROYAL-ORFEUM.

VII., Erzsébet-körút 31.

A páratlan megnyitóműsor.

A nagyherceg.

Operett.

Ejféli álom.

Blüett.

A megázott huszár.

Bohózat.

A papa.

Dráma.

Czirkusz.

Színpadí tréfa.

Csibészfogás.

Jassz-dolog saz összes

Attrakciók.

Kezdeté 8 1/4 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTÉZETE
 Athelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
 Főjós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak,
 Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák.
 Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogsorok
 elkészítése és behelyezése.
 Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
 Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

CIRKUSZ BEKETOW
 Városliget. Telefon 107-46.
 Ma este 8 órákor először Budapesten!
Magda
 Magda Hableány. Nagy fényes kiállításos műjáték és az egész augusztusi műsor.

ROYAL-ORFEUM
 ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22
 Ma és minden este 8 órákor a páratlan megnyitóműsor.
A nagyherceg Csibészfogás
 Laszky Béla operettje. 12 szereplővel. Jean Larue bohósága.
Ejféli álom A megázott huszár
 Rocco blüett falrengető bohózat.
A papa Cirkusz Solti
 dráma Szép Ernő új színpadi Szécsi dalokkal tréfája
A legújabb Zerkowitz dalok. Aktuális strófák. The Morrisoff, excentrikusok. Semmel Trio és az egész nagy augusztusi műsor.
Uj amerikai szellőztető berendezés.
 A télikertben éjjelkor Royal-Cabaret. 22 új csillag. Ének- és táncz. Bal mabille hajnali 5 óráig.
Royal-Cabaret. Ma és minden éjjel pont 12 órákor: 22 új attrakció. Bal mabille hajnali 5 óráig. Nemzetközi szépségverseny. Belépődíj éjjeli 1 óráig 1 korona, 1 órán túl belépődíj nincs.

FOLIES CAPRICE
 Nyári helyisége: Aréna-ut 84. szám. Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.
 Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
 Az előadás kezdete 9 órákor.
 9 és negyed órákor Ujdonság:
„Próbafurás“
 Pikanteria. Irta: Faun. Rendező: Rott Sándor. 10 és fél órákor
„Schneidige Leute“
 Bohózat. Irta: Árnin József.
 Továbbá: R. Türk Berta, Werner Teresi. Gerő és Springer új színdarabokkal. Jegyek elővetelben nyári helyiségben Aréna-ut 84. sz. d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. öv. Konti Józsefné különlegességi tőzede. Andrassy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében. Rákóczi-ut 1. sz. Az előadás után omnibusz- és villamosközlekedés minden irányban.

Fővárosi Orfeum
 VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.
Ma és minden este
A fényes és változatos évadnyitó műsor.
Elsőrendű attrakciók.
Az összes helyiségek ujjaalakítva.
 Jegyelővétél: délelőtt 10-11-ig és délután 3-6 óráig a nappali pénztárnál.
Az előadás kezdete este 8 órákor.
A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS
ELEK cigányzenekara játszik.

STEINHARDT MULATO
 Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.
 Augusztus 20-ától naponta. Kezdeté negyed kilenkor.
 Ujdonság: 9 órákor! Ujdonság:
A kollektív apasság!
 Ujdonság: 9 órákor! Ujdonság:
Tréfa házasság!
 Bohózatok. Irta: Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt.
Steinhardt és Hunyadi új magánszámokkal és több elsőrendű külföldi számok.
 Éjféltől reggel 5 óráig a remek télikertben cabaret, zene, táncz belépő díj nélkül. — Jegyek délelőtt 10-11-ig és délután 3-6-ig a mulatóban és özv. Konti Józsefné dohánytőzsdéjében, Andrassy-ut 29.

JARDIN DE PARIS
 VII., Erzsébet királyné-ut 1. Telefon 167-25. Kezdeté 9 órákor.
Schneider Dnucker Keleti Juliska
 Nagy német Revue és a szenzációs augusztusi új műsor.
Tabarin Bal Mabelle
 és 25 tánc attrakció.

Bukor-paprika a legjobb, hódít az egész országban!
 A hírneves Bálóné, I. Mozdony-u. 44. sz. szegedi halászihoz címzett vendéglőben csupán Bukor-paprikával készíti elismert jó ételét, Bukor-paprika minden fűszer- és csmege-üzletben kapható. Megrendeléseket a következő címre kérek: S. Szabó Aladár, VI., Bajnok-u. 27. Bukor-paprika főraktára. Cégemet a t. fogyasztóközönség szíves pártfogásába ajánlom.
BUKOR LAJOS
 Budapest. Szeged. Tatatóváros.

Szabók részére
 mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca 46.
30 koronaért
 készünek saját műhelyemben mértek után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből, László Sándor férfitiszabómester Budapest, Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vécikra posztóminták bérmentve, helyben szabászatot kívántra házhoz küldöm. 2892

Kiváltunk ZÁLOGBAN
 levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
 Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben.)

Tokaji Bortermelői Társasága r.-t.
TOKAJ.
 Telefonszám: Tokaj 5; Telefonszám: Tokaj 5.
 A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felsőleges tokaji szamorodni és aszu-boroknak.
 Próbarendelésre alkalmas csoportok:
 1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu ... K 12.70
Ládában:
 20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor ... K 36.30
 12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor ... K 40.25
 20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor ... K 52.25
Hordóban:
 60 liter 1903. évi tokaji aszuali bor ... 59.40 kor.
 60 " 1907. " " pesenye bor ... 72.60 kor.
 60 " 1904. " " szamorodni bor ... 89.10 kor.
 60 " 1901. " " szamorodni bor ... 138.60 kor.
 A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.
 Viszonteladók kedvezményben részesülnek.

ÖN BÉREL KIDOB
 egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsönját, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET
 havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb éreztetőtökés keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdoná lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvény-társaság
 (Igazgató: Sternberg Dezső.)
 zongora eladási és kölcsönzési telephén.
 Eufon tölcser nélküli legtekélyesebb gramofon- és művész-lemezek főelaratása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
 (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
 Telefonszám: 4-31.
 Zongorák becserelése, javítása, hangolása legkiválóan.
 Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Szőnyeg ujdonság!
 5 frt 80 kr.
 Kétoldalas nyírott Jaguar-szőnyeg 300/200 cm. nagyságban elbuztíthatatlan minőségben 5 frt 80 kr. árban kapható.
Szőnyeg-udvar
 Budapest, Király-utca 32.
 (az udvarban)
 Alapítva 1895.

TAN- ÉS NEVELŐINTÉZET
 NYILVANÓSSÁGI JOGGAL
BUDAPESTEN, V., HOLD-UTCZA 19. SZ.
 Az intézet 33 év óta áll fenn.
 LÁSZLÓ MIHÁLY dr. nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, amely államörvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szempontjából elsőjén kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.
A növendékek lehetnek bennlakók, felkiosztosok és bejárók.
 Értésítéssel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
LÁSZLÓ MIHÁLY dr.
 igazgató.

A már 55 év óta dicsőretneméltőleg ismert, s a 71012. sz. B. n. leírat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs

szeplő bimbólóhely, sörör, májfoltok, fakadékok, torrosági pörpönségek, orrvörösek és minden egyéb arcvirágások ellen, valamint az

uj-vukovári

bőrszépítő szappan

mely az arczenőcsessel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is virnó és fiatal kinézetet kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arczépe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26., Török József gyógyszerháza.

48 havi 6. — K. 300.000 kor. főnyereményt évente 16 huzás.

nyerterek nálunk jux. 5-évrésztelven eladott Hazai sorsjeggyel.

Négy millió

korona nyereményre játszik ÉVENTE 16 HUZÁSBAN, ha vásárol nálunk

48 havi 6 koronás részletfizetésre

1 darab Konvertált jelzalog-sorsjegyet
1 darab Bazilika sorsjegyet
2 darab Erzsébet Szanatórium sorsjegyet

Ezenkívül külön kedvezményül átengedjük

teljesen ingyen

25 drb Hazai sorsjegy
25 drb Magyar vörös kereszt sorsjegy
25 drb Erzsébet-szanatórium sorsjegy

összes nagy nyereményeinek játékjogát egy századrész erejéig. — Ha tehát postautalványon az első hat koronás részletet megküldi, fenti négy sorsjegy számaival ellátott részletivel és 75 sorsjegy számait tartalmazó nyereményrészesedési ívet kap. — Ezek birókában az ön négy sorsjegyre eső minden nyeremény teljes összegében kizárólag az öné; azonkívül megkapja századrészt mindazon nyereményeknek, melyek a 48 hónap alatt a 75 sorsjegyre esnek. Még ev elfelleivel azonkívül megkapja magát a négy eredeti sorsjegyet, melyek a napi áron készpénzért eladhatók. — A sorsjegyek ötven évig játszanak. Minden sorsjegy nyer. Minden huzás után sorsolási értesítőt küldünk. Huzások: augusztus 25., szeptember 1. (2 huzás), október 3. és 25., november 1., december 27., február 5. és 25., március 1. (3 huzás), április 25., június 5. és 25., július 1.

Huzások:

augusztus 25. és szeptember 1-én.
Legnagyobb főnyeremény: egy millió korona.

Pénzet nem veszíthető, mert minden sorjegy nyer.

Központi Váltószület Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3. szám.

Azonnali jártékjog mar az első részlet beküldése után.

Most jelent meg!

JOGI PÁRPESZÉDEK AZ OBSTRUKCIÓRÓL

IRTA: SCHWARZ GUSZTÁV DR
EGYETEMI NY. RENDES TANÁR.

A FÜZET
ÁRA

1
KORONA

„Meg van-e engedve az obstrukció és ha nincs, mi az elnyomására való törvényes eljárás.”

Ezt az égetően fontos kérdést világítja meg tökéletes tudással a szerző jelen munkájában.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Jakab Ödön könyvei.

Költői művei:

Nyár. Költemények. Diszkótésben 4.—
Hangok az ifjúságból. Költemények. Diszkótésben 5.60
Szülőgyi és Hajmási. Költői beszély 4 énekben. Neogrady Antal művészi rajzaival. Diszkótésben 3.60
Argirus. Tündérmese 4 énekben. Nyolcz fénynyomatú képpel és számos szövegképpel. Diszkótésben 10.—
Péztörtézet. Versgyűjtemény. Pompás diszkótésben 4.—
Róca. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Disz. börtésben 4.—

Próza munkái:

Éret. 14 elbeszélés egy kötetben 2.—
A két impositor. Elbeszélés gyermeknek. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 4.—
Falu. Elbeszélések Kimmach László rajzaival. Szines diszkótésben 5.60
Komédiák. Elbeszélések gyűjteménye. Tull Ödön művészi rajzaival. Pompás diszkótésben 5.60
Pihenő. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 5.60
A jövevények. Drama 3 felvonásban. Kötve 2.—

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fialá r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.)

Telkek a Hűvösvölgyben

Vízgazdag területen, közúttal a telepen, villamos végállomás közelében előnyös fizetési feltételek mellett, olcsó áron kaphatók. Felvilágosítás nyerhető a Balázs-féle vendéglőben, a villamos végállomáson. — Azonkívül telkek kaphatók 1 koronától feljebb áronként a Szilágyi telepen 5 éves lefizetésre. Yonaközlekedés közvágóhídról. Felvilágosítás nyerhető a Szilágyi telepi vendéglőnél. — Bővebb felvilágosítással a Budapest III-ik kerületi takarékpénztár Lajos-u. 183. szolgál.

MARGIT GYÓGYFORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású megakkoris ha vörzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L. nál Budapestben és a forrás kezelőszegénél Buzsácon

ÉVŐESZKÖZÖK

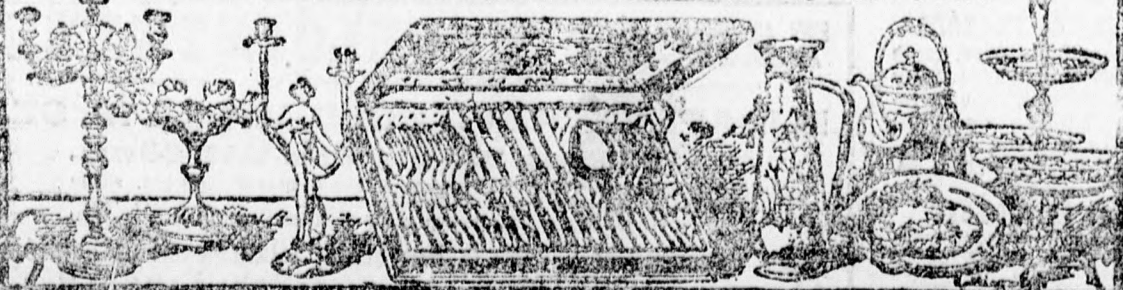
EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL.

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRLEJZÉK 2000°RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDÖTİK.

E' - örendü kivitel! Szolid árak!

Washington
„amerikai”

iroda, uri szoba és könyvtárberendezések, angol borbúterok

részletfizetésre is.

Az jegyzék és költségvetések ingyen! Magyarországi főeljárás Amerikai Irodaberendezési Vállalat

Nagy és Vörös Budapest, Arany János-utca 29. Pálvány-u. sark

UJ IDŐK

Az összes fürdők és nyaralóhelyek olvasótermében, szalonjában megtaláljuk Herczeg Ferencz hetilapját az Uj Idők-et. A nyári szezonban s bő gazdag, előkelő tartalommal keresi felállandó közönségét, a magyar ur társadalmat. A szerkesztő Herczeg Ferencz mellett a magyar írók színe-java ír ide regényt, novellát, cikket, verset, tanulmányokat. Az Uj Idők előfizetési árnegyedévenként 4 korona. Az új negyed július 1-én kezdődik. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Gummi-halhatólyag óvszer tuczonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tuczatnál :: 20% engedmény.

Nakira törv. védett, valódi indiai paragummi férfikulonlegesség tuczatja 12. korona. 3 tuczatnál 20% engedmény.

Uterus-sprai feltétlen megbízható női feokendő különlegesség 14 korona.

Pessar-Ocl. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diskrétan küldünk.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** **PONTOS CZIMRE ÉS A VÖRÖS KERESZTRE ÜGYELJÜNK.**

BIDET 10, 16, 20, 24 K. **VII., RÁKÓCZI-UT 32.** **A Rókussal szemben.**

Fakult bőrkabátok
sötét színekre tartósan festetnek
Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában Kassán.

Rézágy 32 frt
Osszesítő vaságy matraczsal 8.75
Aczélcsodón, jégbetét, va. kerettel 5.50

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emailirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legelősbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19a.

Szabó Emil és Társa
Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.
Gresham-palota, a Lánczhíddal szemben.

Telefon 76-48. :: Sürgőncim: Szabóék, Budapest.

Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY**-féle benzinmotorokat és cséplőgépeket, szivógázmotorokat és malomberendezéseket.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Viszontelárusítók kerestetnek.

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA
m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége.
Helyesbített hajójáratjegyzék.
1910. augusztus havában a következő gőzösök indulnak FIUMEBŐL:

Hová	Gőzös neve	Kelot
Brasília, Santos*)	Arad	4
Liverpool**)	Itallan	1-10
Dierppe, Newport, (Lion)*	Duna	1-10
Antwerpen*)	Baross	1-10
Dunkerque	...	1-10
New-York	Pannonia	13
Liverpool	Brescia	5-15
London, Hull	Olio	5-15
Hamburg**)	Roma	5-15
Liverpool	Cypria	10-20
Lissabon, Leixoes, R'dam*)	Széchenyi	10-20
London,	Kolozsvár	10-20
Liverpool**)	Falernian	15-25
Hamburg**)	Emmi Arp	15-25
New-York	Ultonia	27
London, Hull	Ebro	21-31
Bordeaux*)	B. Kemény	21-31
Rouen*)	...	21-31
Afrika, Gibraltar*)	Szápary	21-31
(Glasgow*)	Stefania	21-31
Liverpool	Pavia	VIII/25-IX/5

*-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
**-ben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelot
Liverpool	Fiume	Pavia	VII/24-VIII/4
Hamburg**)	"	Emmi Arp	VII/24-VIII/4
New-York	"	Ultonia	4
Liverpool**)	"	Fabian	1-10
London, Hull	"	Volturno	1-10
Glasgow	Fiume-Triest	Tibor	5-15
Santos, Rio de Janeiro	Fiume	Széll Kálmán	5-15
Hamburg**)	"	Austria	5-15
Liverpool**)	"	Phrygia	10-20
London	"	Mattekovits	10-20
Afrika, Gibraltar, Malta	Fiume-Triest	Szápary	10-20
Hamburg**)	Fiume	Babylon	15-25
Liverpool**)	"	Falernian	15-25
London, Hull	"	Douro	15-25
Bordeaux	Fiume-Triest	Báthori	15-25
Rotterdam, Anvers	Fiume	Deák	15-25
Rouen	Fiume-Triest	Kálmán király	15-25
Amsterdam	Fiume	Zichy	15-25
New-York	"	Garpatha	25
Liverpool	"	Veria	21-31
Rouen	Fiume-Triest	Báthori	21-31
Santos, Rio de Janeiro	"	Nagy Lajos	21-31
Janeiro	"	Jókai	VIII/25-IX/5
Glasgow	Fiume	Flavian	VIII/25-IX/5
Liverpool**)	"

Középtengeri szolgálat.
A) Fiume-spanyolországi vonal.
Fiuméből: Rákóczi 1, Lederer Sándor 8, Zrinyi 15, Kassa 22, Szent László 29.
Valenciából: Szent László 10, Rákóczi 17, Lederer Sándor 24, Zrinyi 31.
B) Fiume-marseille-i vonal.
Fiuméből: Tisza 3, Arpad 10, Andrassy 17, Mátyás király 24, Tisza 31.
Marseilleből: Andrassy 3, Mátyás király 10, Tisza 17, Arpad 24, Andrassy 31.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja K 50
A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilit), bimbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 10 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. - Levél útján is biztos gyógyszer.

TANKÖNYVEK és ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK
leggyorsabban beszerezhetőek

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
könyvkereskedésében
(Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. alatt),
ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak.

Feleltvük még a figyelmet a cég jól felszerelt tanszerraktárára is, mely méltón kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Keméljük, hogy a n. é. közönség, mely a céget eddig is kitüntette osztályos bizalmával, ezentúl is fel fogja keresni rendeléseivel, a cég pedig hagyományos elvével és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen fokozza.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK
Réz és vasbutor, kertlátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint részlettörlesztésre is kapható.

részlettörlesztésre

Pfeffermann Imre utóda
GYÁRÁBÓL
Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.
Arjegyzéket bárkinek kívánságra ingyen és bérmentve küld.

16- és vaságyak minden kivitelben.

Betegtolókoszlik.

Sodronyos kocsidák minden méretben.

Osszesítható vaságyak legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Zsolták, Jantonszinek és nádroletők minden méretben kaphatók.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel ártandó.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel ártandó.

Pénzszekrények,
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Csemegeszőlő
postakosaránként 3 kor., métermázsája előre be-
küldéssel 40 korona, őszibarack 4 korona, körte, alma, magbaváló kék szilva 3 kor. Paradicsom, tölthető paprika, ugorka, cukorkadínya 2 korona. Paradicsomnak métermázsája l. r. 16. II. r. 10 kor. Spertinger Csongrád.

Vérpiros
görgődinnyének száza 14-től 20 koronáig ananász, turkesztán, Tiszagyöngye mázsája 16., paradicsom 12., alma, körtének 16-20. Fejéskaposztának száza 16 K., tölthető paprikának 70 fillér, 5 kgr.-ként bármelyikből 1.40, szaszella muskátály szőlőből 3.20. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Számlázó
hivatalnokot keresünk mielőbbi belépésre. Fialat erők, kik a közbizásban teljesen jártasak, nyujtsák be ajánlataikat az Erdélyi Erdőipar r.-t.-hoz V. Bátor-udvar 8. 29297

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Bakos-u. 4/h.

Negyvenöt éves
nőlecsa nyagalmazott fővárosi tisztviselő, a vidéken lehetőleg gyermektelen családnál állandó ellátást keres. Részletes ajánlatot az ár megjelölésével L. D. címre, Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 12. II. emelet 12. sz. alá kér.

Igen szép lakás
Budapesten, a pesti oldalon kellemes utcában, kerthasználatú folyó évi november hó 1-től esetleg előbb is, kiadó. A lakás 4 utcai, 2 udvari, 1 elő, 1 fürdő és 2 eselőd-szobából s a megfelelő mellékhelyiségekből áll, két évvel ezelőtt teljesen újonnan renováltatott és a legmodernebbül van berendezve. Bővebb értesítés Budapest, V., Rudolf-
rakpart 3. a Dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatóságánál.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Csemegeszőlőt
legfinomabb - chasselas, passatutttal 5 kilót 3 és fél koronáért, nagy őszibarackot 4 koronáért, zamatos körtét, finom asztali almát, édes magbaváló szilvát, nemesfajú dinnyét 2 kor.-ért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle szu-
korka. 60 fillérért min-
denütt kapható.

Kiadó
egy palota első emelote
kertihasználatú Budape-
sten, a városiigeti negyed-
ben, szerződéssel novem-
ber 1-én, esetleg előbb
átadó. Gyönyörűen kiállí-
tott 6 nagy szoba, hall,
4 cseléd-szoba, fürdőszoba,
konyha, stb. Bővebbet a
Dunagőzhajózási társaság
forgalmi igazgatóságánál,
Bpest, Rudolf-
rakpart 3.
Telefonszám 34-53.

Zálogcédulát,
Brilliantot, gyöngyöt, ók-
szert, aranyat, ezüstöt és
ékszereseket vesznek. Alt-
Wien porcelánt, régi bronz,
essentfárgyűjt, szobrokat
és olajfestményeket vesznek.
Kértesz ékzeresek és régi-
ségeknek Király-u. 65.
Telefon 95-48.
Meghívásra jövek.

Csemegeszőlő,
őszibarack 4 kor., körte,
alma, kékszilva 3 kor.;
paradicsom, tölthető pap-
rika, ugorka, cukorkadínya
2 kor. postakosaránként
3 kor. métermázsája 20-24 kor. Spertinger S. Csongrád. 5952

Tisztviselői kölcsönt
köztisztviselőknél és kato-
natiszteknek előjegyzés-
sel és előjegyzés nélkül.
Változó kölcsönt 60 évre.
Változó kölcsönt kereskedők,
iparosok és magántisztvis-
előknél gyorsan és elő-
nyösen folyósítat.
Rigócz és Hartmann bank-
iroda, Bóza-utca 29. sz.
Telefon 94-66. 29100

OLÁH GÁBOR:
KORUNK HÓSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT
Kapható: **LAMPEL R.**
könyvkereskedésében
(Wodianer F. és fiai r.-t.),
Budapest, VI., Andrassy-út 21.
Minden könyvkereske-
désben.

Gödöllőn
Órnehgy alján egy kis
ház jó kuttal; elsőrendű
szőlő és gyümölcsös, 1100
négyzetméteres, villa-
mos mentén fekvő telek,
mely augusztus havában
már a forgalomnak át
lees adva, minden elfo-
gadható áron eladó. Bő-
vebbet Nagymező-utca 21
házmesternél.

Zálogcédulákat
vesznek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt
és ékszereseket 100.000
kor. költségmentesen
kiváltak és teljes ér-
téket fizetnek. 758
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. sz.

25 koronáért
készülnek az új műhelyben mér-
ték után remek szabásban; finom
kivitelben divatos férföltönyök
vagy felsőkötő finom szövete-
kből, Lichtman Sándor-féle szabó-
mester Budapest, Rottenbiller-utca
4-A. sz. Vidékre postázominták bér-
mentve helyben szabászatot kívá-
nra házhoz küldöm. 28693

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyors
írás (Gabelsberger-Marko-
vits rendszerű) és gépirás
magyar és német tanfo-
lyamaira, különféle rend-
szerű, látható írásu író-
gépekre, beiratkozhatni
szaponként. Beiratási díj
nincs. Tandíj igen mérsé-
kelt. Végzett növendéke-
inket díjtalanul állásba
segítjük. Telefon 18-09.
GLOGOWSKY és TÁRSA,
Andrassy-út 12. és Révay-
utca 6. szám. 28644

Saját gyártmányú
fűthető fürdőkádak
kőrmellegítő kályhakkal

hullám-ülő-fotel és gyermek-
kádak, valamint az a szakmába
vágó higiénikus cikkek, jég-
szekrények, szolid és modern
kivitelben, nagy választékban
jutányos áron.

WOLLNER M. H.
Bpest, V., Arany János-utca 22a.
(Bálvány-u. sarok) Telefon 36-65.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szász királyság
Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár.
Képzési technikai tanítót és
elektr. és gépészmérnök,
technikusok és művezetők ki-
képzésére. Gazdagon felsze-
relt elektrotechn. és gépépi-
tő laboratóriumok. Gyári tan-
gató műhelyek. 3610 halgató-
tá a 36. iskolai évben.
Program stb. díjtalanul a titkárság által.

SZÜLŐK!
HA FIAIKAT VAGY
LEÁNYAIKAT ::
Fővárosi, vidéki, esetleg külföldi
:: ISKOLÁKBAN ::
Óhajtsák taníttatni, ha
NEVELŐINTÉZETBE

(internátusba) kívánják adni,
szokrol felvilágosítást nyujt,
őket iskolákba beírta inter-
nátusban, családoknál :: ::
ELHELYEZI.
Mindennemű tanügyet elintéz, ma-
gánvégzetési ügyben tanácsot ad
A Magyar Tanügyi Intézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 5/a

Magy. kir. szabadelm.
jégsekények
(nagy jégmegtakarítás) minden nagyágban.
Fűrdőkádak szabadelmizott fű-
téssel kaphatók
WIESEL ADOLF NÁL
Váci-körút 47/a.
(Podmaniczky-utca sarok.)
Telefon 91-20.

Ne üljön fel
Idegen hangzatos reklámnak, ne
vegyen ismeretlen kis czegektől
gramofont, amit potom olcsó
áron hirdetnek, mert jó gépet
ilyen csekély összegért lehet-
tenség kapni. Mi azonban, akik
tiszteket áldozunk reklámra
az ingyen gramofon rend-
szert, ami abból áll, hogy lemez-
vásárlás ellenében teljesen
ingyen juthat egy pompás
géphez. Kérjen felvilágosítást.
Szent László Intézet, Buda-
pest, 27. Veres Pálné-
utca 16.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra megha-
tározni, nagyon okos dolog
és sok pénzmegtakarítás-
sal jár. Az erre vonatkozó
pontos utasítást, a melyert
sok ezer hálaírat beér-
kezett, titoktartással küldi
90 fillér magyar levél-
béllyeg ellenében Frau
A. Kaupa, Berlin S. W. 247.
Lindenstrasse 51 28694

Zálogcédulákat
vesznek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt
és ékszereseket 100.000
koronáig költségmente-
sen kiváltak és tel-
jes értéket fizetnek.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.
27553

Saját gyártmányú fürdőkádak
60 kor.-tól felebb; fűthető
kádak 60 kortól felebb. Elvál-
talok mindenféle kuszvártások
és házi vízvezeték-berendezése-
ket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-
u. 63/E. Telefon 115-46. Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

+ Soványosság +
Az egyedül eredmény-
től kísért háziaszer a
dr. William Hartley tanár
amerikai erőtáp-pora.
Soványak tartós, szép
telt testidomokat nyer-
nek. - Hölgyek remek
kóbelt. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodásért jót-
állást. Vörshégyesség,
gyengeség, idegesség
ellen és gyomor-bajok-
soknak nélkülözhetet-
len tápszer. Kinttette:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Köszönő
levelek minden orszá-
ból. Dobozonként 1 frt
10 kr. Használati uta-
sításal. Forrártár: Ba-
lázs Mór E. Budapest,
VII., István-út 11, II/I.
Telefon 156-89.

Rayonképviselők
ügynökök és represen-
tabilis vizontelárusítók,
kiknek nagy öse-
meretségük van jobb izr.
körökben, egy szabá-
dalmasztott kegyeleti ut-
donság értékesítéséhez
kerestetnek. Csakis jó
megjelenésű - kancció-
képes acquiseurok
lesznek figyelembe véve.
Havonta 1000-1200 kor.
jövődalem. Molnár M.
Lajos szerkesztő Buda-
pest Rottenbiller-utca 10
Mo. - Prospektusok
ingyen.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kel-
lékek képes nagy árjegy-
zéket kívánatra ingyen
küldi a Budapesti Pasz-
ománygyár Részv.-társ.
Nagymező-utca E. 46.

Légszusz és villamos
csillárok
legelőnyösebben szerezh-
tők be **Kulcsár Sándor**
bronzárú- és csillárgyá-
rban, Budapest, VI. ker.,
Dessewffy-utca 9-11.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3
felemelet. Vétel és eladás
használt és új
polgári, urasági lakberen-
dezéseknek, mahagoni és
palisander butorok, uri
szobák, angol börgarnitúrák
és teljesen berendezett
mintaszobák, keleti sző-
nyegek, csillárok. -
Telefon 82-13. 28589

Zenekedvelőknek
Ingeny és bérmentve küldi most
megjelent
képes főárjegyzéket
az összes hangszerekről
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST,
VIII./ József-körút 37-39.
Óriási raktár gramofon és leme-
zekben.
Kérjen külön árjegyzéket

+ VALÓBI FRANCZIA +
GUMMI ÉS
HALHÓLYAGOK
Lecse 1, 75, 2, 3, 10 K-ról.
3 db. legfinomabb mint 1 K.
STERYL
törvényvédett legfinomabb
GUMMI-KÜLÖNLEGESÉG
csak ezeménél kapható
NEUMAYER LIPÓT
BUDAPEST VI. VÁCI-KÖRÚT 3. SZ.
AUERFÉNYHÁZ. +

Parlamentari
gyorsírók által vezetett
magyar-német gyorsíró is-
kola. Gépírás és magyar-
német levelezés-oktatás. A
teljes kiképzés díja havi
10 kor. Kereskedelmi afa-
démiai tanárok által okta-
tott szaktanárgyak. Az Örs-
szagos Magyar Gyorsíró-
Egységet hivatalos tanfo-
lyama Alapította Markovics
Iván 1863-ban. Biztos állás
közvettes. Nyitva szept.
1-től jul. 1-ig. Havonként
új tanfolyamok. Tájékozta-
tók küldi a Gabelsberger szak-
iskola. (Csak Liszt Ferenc-
ter 10. előbb Gyár-utca 4.)
Czímre vigyázzunk! - Az
egyesület ezen kizárólagos
szakiskolája irógép-
czegektől s más hirdete-
sünket utánzó újabb tan-
folyamoktól független. -
Telefon 64-68. Beirata-
sok egész napon át.

Hajfestő - fésű,

egyszerű fésülés által fest ősz
vagy vörös haját valódi szőkére,
barnára vagy fekete, teljesen
átalmatlan! Ezekig használ-
ható! - Ezek használatban
Egy darab ára 6 korona.
SCHÜLLER, WIEN, HIE.
Kriegelergasse 6. Szamos
elismérő- és köszönőlevél.

BUTOR
készpenzért vagy rész-
letre minden kamat
nélkül legolcsóbban. -
Óriási választék poltu-
ros butorokban
Nagy Imréné
Budapest, VI. Váci-körút 9.
feljárt Szerecsen-utca 1.
Kis képes modern, tel-
jesen új album ingyen.
Nagy album 60 fillér.

ÜGYNÖKÖK
Minden szakmabeli egyé-
nek tetemes keresete-
re tehetnek szert törvénye-
sen engedélyezett sorsje-
gyek eladásával. A legma-
gasabb jutalék, később
esetleg új általányt fizet-
tünk. Ajánlatok:
Érvékpapírbank, Rotten,
Budapest, V., Honvéd-utca 4.

LEGJOBB SZIVATTYUKAT
ÉS TŰZFECSKENDŐKET
GYÁRT A
BUDAPESTI SZIVATTYÓ
ÉS
GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST VI. VÁCI-ÚT 69.